

www.dubravka.sk

Dúbravský spravodajca

V. ročník • júl – august 2011

Náklad 16 500 ks

dvojčíslo

7-8

MDD na Pekničke prežili dúbravské deti so spontánnou radosťou.

Foto: Lukáš Vladovič

Dúbravka, mám Ťa rád

Nechcel by som bývať niekde inde. Na Dúbravke by som nič nenechal. Dúbravka, mám Ťa rád. Nie, nie sú to moje slová, ale úprimné vyznania osem až dvanásťročných žiakov a žiačok dúbravských základných škôl Pri kríži a na Beňovského ulici. Napísali ich v slohových prácach na tému: Dúbravka v rámci aktivít pobočiek miestnej organizácie Matice slovenskej. Sympatický bol nielen obsah, ale i počet takmer sto žiakov, ktorí sa zdôverili zo vzťahu k svojmu rodisku. A je správne, že MO Matice slovenskej, ktorá patrí k najaktívnejším v hlavnom meste SR, zaradila čítanie ukážok z myšlienkových poryvov mladých duší do programu Týždňa Matice slovenskej. Áno, tradičné formy ako besedy, prednášky, premietanie diapozitívov treba naďalej pestovať, ale zároveň pozornosť obrátiť na mládež. To Hviezdoslavovo básnické zvolanie: „Ty s nositeľkou rána...“ platí a bude platiť naveky. Ak chceme mať v svojich nasledovníkoch vzdelaných, múdrych ľudí, hrdých na históriu svojich otcov a praotcov, ak chceme pestovať v nich prvky domovskej lásky a patriotizmu, treba ich inšpirovať a citlivo viesť. Táto ukážka, ktorej zatlieskali aj štyria súčasní a traja bývalí poslanci miestneho

zastupiteľstva, je cestou, po ktorej by sme sa mali uberať. Lebo sú to bystré hlavičky. Svoje postrehy premietli nielen do dvadsiatich kresieb, ktoré zdobili v prvý júnový pondelok čelnú stenu Modrej sály Domu kultúry, ale i do písomného prejavu.

„Mám rada Dúbravku, lebo je tu kúsok do lesa, veľa parkov a zelene. A v Dome kultúry veľa podujatí.“ „Mám rád Dúbravku, lebo je v nej pohoda, pokoj.“ „Je tu dosť ihrísk, a tomu sa teším.“ „Chcela by som vidieť Dúbravku čistejšiu.“ „Trestal by som tých psičkárov, čo zaviňujú nečistoty na tráve.“ „Nenávidím grafiti, nimi postriekané steny domov, podchody, zastávky. Prísne by som ich trestala.“ „Tak ako majú svoj štadión hokejisti, chcela by som, aby svoj mali aj tí, čo korčuľujú na kolieskových korčuľoch.“ „Rada sa kúpem a viem, že jedno kúpalisko pre Dúbravku je málo. Privítala by som ešte jedno.“ Postrehy a návrhy, ktoré by radi pomohli Dúbravke k ešte krajšiemu obrazu. Také, ktoré vníma a registruje väčšina z dospelých, ale deti ich povedia nahlas. To je na tom cenné.

A ešte aspoň mená tých, ktorých vyznanie som si vypožičal. Za všetkých Simonka Ditrichová, Laura Beňová a Samuel Machala. (mk)

SOCIÁLNA NÁRUČ

Sociálny záber našej mestskej časti v Dúbravke je veľmi široký. Až taký, že vyvoláva napätie v rozpočte. Nejde iba o priamu, ale i o sprostredkovanú podporu, nejde iba o starostlivosť vyplývajúcu zo zákona, ale aj o dobrovoľnú iniciatívu. Preto máme v Dúbravke okrem Domova sociálnych služieb aj Denný stacionár, preto máme okrem kvalifikovaných sociálnych opatrovateliek aj rozvozy obedov a rôznymi príspevkami priplácame tým, čo to najviac potrebujú. Máme a podporujeme aj Kluby dôchodcov a jeden z nich dostane v týchto dňoch novú strechu v rekonštruovanom objekte Pod záhradami.

Pritom myslíme aj na budúcnosť. Našej mestskej časti sa dôslednou prípravou podarilo ako jednej z troch v rámci Bratislavy (ešte Petřalka a Nové mesto) presadiť s projektom, na ktorého realizáciu sú určené eurofondy. Ak by sme ho dotiahli do konca, zásluhou „projektu Fedáková“ by sa široká báza sociálnej starostlivosti ešte rozšírila. To všetko na prospech žiadateľov - občanov.

Viac na str. 4 – 8.

Z obsahu čísla:

Vysoký štandard sociálnej starostlivosti – str. 4 – 7

Dúbravské školy a eurofondy – str. 8 – 9

V redakčnom kresle – Prof. Ján Podolák – str. 12 – 13

str. 40

EDITORIÁL

Osobné i telefonické rozhovory, listy a maily prezrádzajú, že Dúbravčania zaevidovali zmeny, ktoré sa udiali od mája s Dúbravským spravodajcom. Došlo k zmene na poste šéfredaktora, obsahová, grafická i polygrafická tvár dávajú mu noví ľudia. A ohlasy – s výnimkou jedného listu – sú všetko pozitívne. Verným čitateľom nášho mesačníka sa zapáčila nová koncepcia s nápaditými rubrikami, novými žánrami, tematickou i autorskou šírkou záberu, s motiváciou zrkadliť život v Dúbravke aktuálne, objektívne a najmä prostredníctvom jeho realizátorov – učiteľiek, reprezentantov spoločenských organizácií, dôchodcov, športovcov, zamestnancov miestneho úradu. Privítali aj dynamickú grafiku s maximálnym využitím fotografií, ilustrácií, nadtitulov, perexov, medzitulov. Ambíciou je vyvolať aktívnu spätnú väzbu, aby každý Dúbravčan pokladal Dúbravského spravodajcu za svoj mesačník a videl sa v ňom. Aj preto sa Mestská časť Bratislava – Dúbravka ako vydavateľ rozhodla Dúbravčanom poskytnúť riadkovú inzerciu zdarma – platiť majú iba firmy a živnostníci v rubrike SLUŽBY. S cieľom ešte viac priblížiť sa ľuďom sme zmenili aj distribútora ako reakciu na to, že čitatelia z rôznych dúbravských častí a ulíc nedostávajú svoj a náš mesačník. Verím, že zmeny k lepšiemu budú pokračovať. Usilovali sme sa o to aj pri tvorbe pestrého letného dvojčísła, ktoré vychádza v rekordnom rozsahu. Pokojné a pekné leto s obohacujúcimi zážitkami želá

PhDr. Michal Kriško,
šéfredaktor

Kaplnka opäť ožíva

Na sviatok sv. Jána – 24. júna - sa pred Lurdskou jaskyňou uskutočnila sv. omša, ktorú celebroidoval pán farár ThDr. Stanislav Vojtko a ktorá sa konala pri príležitosti vysvätenia kaplnky Ružencovej Panny Márie, po dokončení prvej etapy jej rekonštrukcie.

Po skončení sv. omše sa uskutočnil akt posvätenia. Posvätili sa novovysadené lipy, ktoré nahradili staručké, ale už nebezpečné, zreštaurovaný kríž pred vchodom do kaplnky a nakoniec sa vysvätila kaplnka. Tento slávnostný akt sprevádzali krásne duchovné piesne a všetci zúčastnení dostali požehnanie so Sviatosťou oltárnou.

Prítomní sa tiež rozlúčili s výpomocným kňazom - emeritným dekanom Emilom Šútorom, ktorý od 1. júla odchádza z našej farnosti.

Ing. Jana Klasová

Z júnového rokovania Miestneho zastupiteľstva Návrhy, zmeny, podnety

Program Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava – Dúbravka z 28. júna sa síce zdrhol pri každom druhom bode na rôznych stanoviskách dvoch poslaneckých táborov, ale na prerokovanie 17 bodov napokon stačili 3 hodiny. Väčšinový klub poslancov za zoskupenie SDKÚ – DS, SaS a Most – Híd síce neodsúhlasil navrhovaný plat starostu, ani zmeny v odmeňovaní funkcionárov a občanov pracujúcich pre našu samosprávu, ani návrh na modernizáciu komunikačnej infraštruktúry MÚ, ale informácie a návrhy zásadnejšieho charakteru odobril.

S pochopením všetkých alebo väčšiny poslancov sa stretla činnosť útvaru kontroly, návrh výročnej správy, záverečného účtu a finančného usporiadania MČ za rok 2010, správa o inventarizácii majetku a záväzkov k 31.12.2010, ďalej integrovaná stratégia rozvoja Dúbravky, návrh organizačného poriadku samosprávy našej mestskej časti, informácia o finančných pravidlách v redakcii Dúbravského spravodajcu a predĺženie doby nájmu zopár jednotlivcom a firmám. Materiály boli predrokované v komisiách a následne aj v Miestnej rade, čo predurčilo ich kvalitu a schválenie v miestnom zastupiteľstve. Poslanec Ing. Štefan Fúzy ocenil vklad všetkých, čo sa podieľali na tvorbe projektov v rámci integrovanej stratégie rozvoja mestskej časti. Hoci niektoré návrhy projektov neprešli pre chýbajúce listy vlastníctva a majetkovo-právne nejasnosti, „sme na dobrej ceste“, zdôraznil. Dúbravka zabojuje o podporu takmer 5 miliónov z eurofondov. Poslanci väčšinou hlasov schválili aj niektoré zmeny v komisiách. Najväčšie sa týkali medi-

álnej. Odvolaného predsedu **Jozefa Havrilla** nahradí Ing. **Tomáš Vašek** a novými členmi sa stali poslanci **Lubomír Havránek** a neposlanci **Vladimír Straka** a **Marcel Burkert**. Z komisie životného prostredia, bezpečnosti a poriadku odvolali **Miroslava Zacha** a z komisie legislatívno-právnej, mandátovej a hospodárstva s majetkom **JUDr. Lukáša Machalu**.

V rôznom zarezonovala žiadosť dôchodcov z Hanulovej, v ktorom sa obrátili na poslancov, aby sa postavili na ich stranu proti návrhu magistrátu o stopercentnom zvýšení poplatkov v ich Dome sociálnych služieb. Pre viacerých by na to nestačil ani celý dôchodok. Starosta Ing. **Ján Sandtner** požiadal troch poslancov, ktorí zastupujú Dúbravku v mestskom zastupiteľstve, aby zabojovali za záujem našich spoluobčanov. Dôchodcovia sa obrátili s petíciou aj na primátora **Milana Ftáčnika**. K niektorým neschváleným bodom a podnetom sa poslanci vrátia po prázdninách.

(mk)

Výstava urbanistických štúdií v Spolku architektov Velká lúka – Dúbravka

Spolok architektov Slovenska, Fond výtvarných umení, Mestská časť Bratislava – Dúbravka a Fakulta architektúry STU usporiadali súbornú výstavu urbanistických štúdií k územiu Velká lúka – Dúbravka. Kurátorkou výstavy je Ing. arch. **Viera Joková, PhD.** za FA STU v spolupráci s Ing. arch. **Zuzanou Aufrichtovou** za MČ Bratislava - Dúbravka. **Výstava prebieha v Galérii architektúry SAS, Balassov palác na Panskej ulici 15 v centre Starého mesta Bratislavy. Urbanistické návrhy prezentované aj modelmi možno prezrieť od 29. júna do 15. júla denne od 11.00 do 17.00 h, okrem soboty a nedele.**

Mestská časť Bratislava – Dúbravka pristúpila k obstaraniu relevantného územnoplánovacieho podkladu k vyvolaniu zmien a doplnkov územného plánu hl. m. SR Bratislavy na základe rozvojových potrieb a požiadaviek občanov. Pri tejto príležitosti nadviazala živú a aktívnu spoluprácu s Fakultou architektúry STU pri formovaní odborných názorov na riešenie predmetnej lokality. Výsledkom bolo usporiadanie viacerých spoločných aktivít a prezentácií tvorivých prác.

Proces spracovania urbanistickej štúdie zóny došiel do záverečnej fázy jej obstarávania. Po schválení Zadania k urbanistickej štúdii predložili jej spracovatelia na pripomienkovanie Návrh urbanistickej štúdie zóny Velká lúka. Prerokovanie návrhu je vo finálnej fáze, v súčasnosti sa vyhodnocujú pripomienky. Predložené riešenie je výsledkom urbanistického návrhu spracovateľov Ing. arch. Huga Krampla a Ing. arch. Henryho Kupca. Návrh UŠ je tiež inšpirovaný množstvom urbanistických konceptov riešenia, overujúcich predmetné územie Velkej lúky, ktoré spracovali študenti Fakulty architektúry STU a ďalších európskych univerzít.

Veríme, že výstava je vhodnou pôdou na vyargumentovanie dôvodov a navrhnutých riešení, čoho dôkazom bola hojná účasť odbornej a laickej verejnosti na vernisáži. Zúčastnili sa na nej prezident SAS Prof. Ing. arch. Štefan Šlachta, PhD., dekan FA STU Doc. Ing. arch. Ľubica Vitková, PhD., predstavitelia magistrátu hlavného mesta SR Bratislava, poslanci miestnej a mestskej samosprávy a verejnosť.

(ZA)

Vydarená oslava MDD v Dúbravke

Deti so spontánnou radosťou

Prvý jún oznámil svoj príchod pekným počasím, a tak sa na jeho oslavu zhromaždilo na „Pekničke“ veľa detí aj rodičov. Medzinárodný deň detí bol dobre zorganizovaný. Otvoril ho prednosta MÚ JUDr. Štefan Grman, CSc. so želaním pekných zážitkov pre všetkých účastníkov.

Príchodom bratislavských mažoretiek sa začal veľký kultúrny program. Vystriedali sa v ňom hasiči s ukázkami svojich aktivít aj orientálne tanečnice zo skupiny Irina. Zaujala simulovaná akcia policajtov pri zadržaní páchatela cvičenými psami. Potom sa deti rozliezli na nafukovacie atrakcie, začali súťažiť v hrách o sladké odmeny. Malí behali s nafúknutými balónmi, star-

ší sa pozerali na výtvary šperkárky pani S. Bučkovej.

Dominik, Nikol a Rasto zo Spojenej školy Dolinského mi prezradili, že sa im najviac páčilo cvičenie so psami, ale „všetko je fajn.“ Aj mestský a miestny poslanec Jozef Havrilla priviedol svoje ratolesti a tie behali z jednej atrakcie na druhú. Prítomní zatlieskali ešte tancu bábik v podaní dievčat

v bielych šatôčkach zo ZŠ v Devinskej Novej Vsi. Veselá zábava s hudobným sprievodom trvala celé popoludnie. Moderovanie dobre zvládla Mgr. D. Olenočinová. Ďalšia z udalostí pod záštitou pána starostu sa vydarila, malí i veľkí odchádzali spokojní.

Kveta Slyšková
Foto: **Lukáš Vladovič**

V Dúbravke žije vyše 10 000 dôchodcov, nároky na starostlivosť o nich rastú

Vysoký štandard sociálnej podpory

Dúbravka každoročne usporadúva slávnostné Víťanie detí do života. Vždy na štvrtok starosta slávnostne odovzdá plakety a drobné darčeky pre najmenších. Aj 25. marca 2011 sa v KC Fontána stretli rodičia dvadsiatich novonarodených Dúbravčanov. Starosta Ing. Ján Sandtner predniesol slávnostný príhovor, privítal nových občanov a následne odovzdal darček v podobe plyšového mačička s jemnou dekou, kvetinku pre mamínu, slávnostnú plaketu a pamätný list. Táto slávnosť sa zopakovala aj 24. júna. Záujem je veľký, detí sa po rokoch stagnácie rodí v Dúbravke viac a nás teší, že si môžeme touto formou uctiť materstvo a poďakovať sa mladým rodinám.

SOCIÁLNA POSUDKOVÁ ČINNOSŤ

Celý proces posudzovania odkázanosti na sociálnu službu sa začína podaním písomnej žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu na tlačíve, ktoré je na stiahnutie na webovej stránke alebo priamo na sociálnom oddelení na Žatevnej ulici 2. Žiadosť vyplní a podpíše priamo žiadateľ, v prípade ak to jeho zdravotný stav nedovoľuje, môže tak urobiť aj iná plnoletá fyzická osoba s notársky overeným splnomocnením. Následne

Medzi seniorov často zavíta starosta Ing. Ján Sandtner a spolu rozoberajú život v Dúbravke.

Dúbravka nezabúda ani na starších občanov. Naša Mestská časť organizuje stretnutie obyvateľov, ktorí dosiahli životné jubileum. Tohtoroční jubilanti sa stretli 16. mája v Dome kultúry. Zišlo sa takmer 200 občanov, pre ktorých sme pripravili kultúrny program a pohostenie. Pri tejto príležitosti mali možnosť porozprávať sa so starostom a zamestnancami oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva a prispieť tak ku skvalitneniu služieb vo sfére pomoci starším občanom.

Sociálne oddelenie Miestneho úradu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka poskytuje pomoc občanom vyššieho veku, ale aj občanom v zlej životnej a sociálnej situácii. V kanceláriách nášho oddelenia sa dozviete informácie o slávnostiach „Víťania detí do života“, stretnutí „Jubilantov“, ale aj o stretnutí „Osamelých“, na ktorom sa každoročne stretávajú Dúbravčania pri večeri s kultúrnym programom.

Rovnako poskytuje finančnú dotáciu na stravovanie dôchodcov v zmluvných zariadeniach, ďalej dotácie na stravu a školské pomôcky pre žiakov v dúbravských základných školách a škôlkach.

Na žiadosť vypracúvame posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v súlade so zákonom Národnej rady SR číslo 448/2008 o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Sociálnymi službami, ktoré poskytujeme, sa rozumie opatrovateľská služba, dovoz obedov do domácností žiadateľa a denný stacionár. Naše posudky a rozhodnutia sú akceptované a sú zákonným podkladom na umiestnenie v zariadeniach opatrovateľskej služby, Denný stacionár, rozvoz obedov, opatrovateľská služba a zariadenie pre seniorov. Navyše poskytujeme poradenstvo v oblasti sociálnych služieb a pomoc pri vybavovaní žiadostí o sociálne služby do domovov sociálnych služieb. Posudková činnosť je zložitý proces a rovnako umiestnenie do zariadení, preto by občania mali podať žiadosť ešte predtým, ako vznikne akútna odkázanosť na pomoc inej osoby. Bližšie informácie poskytneme telefonicky alebo osobne na našom oddelení. Rovnako všetkých Dúbravčanov radi privítame na spoločensko-kultúrnych akciách organizovaných našou mestskou časťou. Pevne veríme, že táto milá tradícia, ktorá sa zapisala do srdca Dúbravčanov, pretrvá i naďalej.

sa zorganizuje sociálne posúdenie v domácnosti žiadateľa a lekárska dokumentácia postúpi posudkovému lekárovi. Na základe týchto podkladov sa do 30 dní od podania žiadosti vydá rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Toto rozhodnutie si klient sám odnesie do zariadenia, o ktoré má záujem.

Mestská časť poskytuje v súlade so zákonom o sociálnych službách občanom aj opatrovateľskú službu, postup pri jej vybavovaní je totožný. V tomto pol roku sme vydali 95 rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu. Vlni takých rozhodnutí bolo 503.

Pre seniorov poskytujeme príspevok na stravu. Tento je však limitovaný výškou dôchodku a samozrejme počtom zariadení, s ktorými má Mestská časť uzavretú zmluvu. Takými zariadeniami sú Domov dôchodcov na Hanulovej ulici, Základná škola Pri Kríži, Nejedlého, Sokolíková a Stredná priemyselná škola elektrotechnická K. Adlera. S vybavením spomínaných služieb každému záujemcovi radi poradíme aj pomôžeme.

Sociálna práca v Dúbravke zahŕňa veľa oblastí, v ktorých sa angažujeme. Nie je to len

V zornom uhle starostlivosti MÚ sú aj deti.

Vítanie detí do života je tradičnou akciou.

práca so seniormi, ale aj sociálne slabšími občanmi a tiež spolupracujeme so sociálnou kuratelou. Tým ľuďom poskytuje naša mestská časť jednorazový finančný príspevok raz ročne na základe odôvodnenej žiadosti. Žiaľ, stáva sa, že aj nečakané životné situácie postihujú našich spoluobčanov. Pre nich je tu mimoriadny finančný príspevok.

V prípade, ak máte vedomosť o spoluobčanovi alebo susedovi, ktorý potrebuje niektorú formu sociálnej pomoci, nezostávajúte ľahostajní. Informujte nás o tom. V medziach právnych a finančných noriem v odôvodnených prípadoch pomôžeme.

OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA

Od januára 2009 sa činnosť opatrovateľskej služby riadi zákonom NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Referát opatrovateľskej služby koordinujú dve koordinátorky. Spadá pod oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva a riadi ho vedúca oddelenia.

Začatiu opatrovateľskej služby predchádza posúdenie odkázanosti na sociálnu službu a šetrenie v domácnosti klienta. Koordinátorky zisťujú, čo žiadateľ zvláda sám, pri ktorých úkonoch potrebuje pomoc, aký je jeho celkový zdravotný stav a sociálna situácia. Zisťuje sa možná pomoc zo strany rodiny a jej rozsah. Zároveň sa hodnotia podmienky bývania.

Po vydaní rozhodnutia o stupni odkázanosti na sociálnu službu koordinátorky v prípade potreby navštívia domácnosť druhýkrát a odovzdajú žiadateľovi rozhodnutie. Žiadateľ si následne podáva žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a podpisuje s koordinátorkami Dohodu o úkonoch, na základe ktorej uzavrie Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby. Tento celý proces je pod dohľadom vedúcej oddelenia.

Opatrovateľky pomáhajú klientom pri samoobslužných úkonoch (hygiena, obsluha, sprievod pri chôdzi, toaleta atď.), pri úkonoch starostlivosti o domácnosť (nákup

potravín, bežné upratovanie v domácnosti atď.) a dohľad pri ich vykonávaní. Zároveň robia klientovi spoločnosť, môžu s ním chodiť na prechádzky a udržiavať ich kontakty so sociálnym prostredím. Niektorí klienti potrebujú aj sprievod na lekárske vyšetrenie alebo pri vybavovaní úradných záležitostí.

Opatrovateľka má pridelených viacerých klientov. Každému klientovi je predstavená koordinátorkami a zároveň je oboznámená s počtom hodín – na aký čas je pridelená ku klientovi a s úkonmi, ktoré bude v domácnosti vykonávať. Špecifickú úlohu má opatrovateľka, ktorá má na starosti rozvoz obedov klientom opatrovateľskej služby a denného stacionára, a ďalšia, ktorá je v dennom stacionári a poskytuje starostlivosť v tomto zariadení.

Klientmi opatrovateľskej služby sú prevažne seniori – starobní dôchodcovia. Opatrovateľky spĺňajú kvalifikačné predpoklady podľa zákona o sociálnych službách.

Úhrada za poskytovanie opatrovateľskej služby je stanovená podľa stupňa odkázanosti na sociálnu službu.

Stupeň II-III: 0,80 € /1 hodina

Stupeň IV – VI: 1 € /1 hodina.

Túto úhradu schválilo Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Dúbravka. (VZN Mestskej časti Bratislava-Dúbravka č. 6/2009 o opatrovateľskej službe, spôsobe určenia a výške úhrady za poskytované sociálne služby zo 7. júla 2009).

DENNÝ STACIONÁR

Denný stacionár bol otvorený v roku 2010. Ide o formu sociálnej služby pre osoby odkázané na pomoc inej osoby. V súčasnosti navštevuje denný stacionár 5 klientov. Je to maximálny počet. V stacionári pracuje jedna opatrovateľka a jedna terapeutka. Tie zabezpečujú jeho chod. Denný stacionár je otvorený od 7:30 do 17:00. V dennom stacionári je zabezpečené sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a záujmová činnosť. V tomto zariadení majú seniori možnosť so-

ciálneho kontaktu a zaujímavého trávenia voľného času počas dňa.

STRAVOVANIE DÔCHODCOV

Mestská časť poskytuje finančnú pomoc dôchodcom aj formou dotácie na stravu. V prípade záujmu treba prísť na náš úrad a priniesť potvrdenie o výške dôchodku. V prípade, že je dôchodok žiadateľa maximálne do výšky 298,80 eura, naša mestská časť mu poskytne dotáciu vo výške od 0,34 do 0,83 eura - v závislosti od konkrétnej výšky dôchodku. Následne si môže vybrať zo zmluvných zariadení. Každé zariadenie ponúka rôzne druhy plnohodnotných jedál.

V súčasnosti je dotácia poskytovaná 22 občanom. Avšak v prípade, ak je dôchodok nad stanovenú sumu, je možné stravovať sa podľa výberu bez dotácie mestskej časti. Mesačná suma poskytovaná vo forme dotácií na stravu sa pohybuje okolo 160 eur. Vzhľadom na súčasný podiel dôchodcov v Dúbravke máme naďalej záujem rozširovať počet zariadení, v ktorých bude možné sa stravovať.

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA DÚBRAVKY

Dúbravka je zložením obyvateľstva pomerne špecifická. Hlavná a dominantná skupina sú občania v poproduktívnom veku. Štatisticky je v Dúbravke 10 177 dôchodcov, čo tvorí takmer tretinu celkového počtu Dúbravčanov. Zloženie občanov v poproduktívnom veku je pomerne nevyrovnané, žien je 6676 a mužov 3398 - na 34 524 obyvateľov mestskej časti (údaj pred tohtoročným sčítaním obyvateľstva). Nakoľko to je veľmi významná skupina, usilujeme sa neustále rozširovať dostupnosť služieb pre seniorov. Budúcnosť bude závisieť aj od objemu financií, ktoré bude mať samospráva aj za pomoci štátu k dispozícii.

JUDr. Izabela Rosíková
vedúca odd. sociálnych vecí
a zdravotníctva MÚ
Foto: **Archív DS**

Denný stacionár ŽIVOT

V dennom stacionári Život so sídlom na Bagarovej ulici poskytujeme sociálne služby klientom v seniorskom veku. Zariadenie už samotným umiestnením v priestoroch obytného domu pôsobí neformálne, je blízke prirodzenému prostrediu. Ceníme si aj pozitívne vzťahy a spolunažívanie s našimi susedmi, obyvateľmi domu.

Prvoradým poslaním našej práce je tvorba bezpečného prostredia, v ktorom sa naši klienti cítia chceni a prijímaní bez výhrad. K rozvíjaniu spolupráce je dôležité vytvoriť si vzťah založený na dôvere, akceptovaní vôle klienta, jeho schopností a možností. Podporujeme ak-

osvedčili sa nám v praxi prvky biblioterapie, čítanie a počúvanie, práca s textom, tvorba textov, doplňovanie slov, písanie denníkov, kde si klienti zaznamenávajú aktuálny dátum, činnosť. Pomáha im to v orientácii v čase aj pri týždennej bilancii aktivít. Naše

tívny prístup a spolupodielanie sa na plánovaní denných činností. Možnosť slobodnej voľby je prirodzenou súčasťou režimu dňa. K obľúbeným činnostiam patrí prehľad tlačí, získavanie informácií o svete, o ľuďoch.

plány nemajú len krátkodobý charakter, zahŕňajú aj budúcnosť, napr. pripravujeme si vlastné krížovky s tajničkou, v ktorej sa ukrýva symbol alebo udalosť toho-ktorého mesiaca v roku. Ich lúštenie bude pre nás

spesťrením v zimnom období a bude to aj previerka nášho umu a pamäti.

V činnostnej terapii sa zameriavame na podporu motorických schopností. Výsledky práce sú pre nás zdrojom príjemného pocitu. Tešíme sa aj z možnosti skrášliť si týmito vlastnoručne vyrobenými dekoratívnymi predmetmi naše prostredie.

A ČO HOVORIA SAMOTNÍ KLIENTI?

Pani Helena Steigerová (77r.): „Mne je tu dobre, povedala by som veľmi, veľmi dobre. Je tu dobrý kolektív. Len keby som nemusela tak skoro vstávať. Vravím si, prečo keď som na dôchodku musím ráno tak skoro vstávať? Ale keď už som tu, tak je dobre, ja som rada medzi ľuďmi. A tu, nakoľko nevidím čítať, tak rada počúvam, keď čítajú iní, napr. pani Dobóová číta veľmi pekne. A veľmi mi chutí aj pitie kávičky v našej spoločnosti, na to sa vždy teším.“

Pani Jolka Dobóová (79r.): „V rámci skupiny sa angažujem pri čítaní textov, písomných zápiskov. Z tém, ktoré si volíme pri rozhovoroch, sa v spomienkach rada vraciam do študentských čias. Som aj organizátorkou pravidelných stretnutí spolužiakov z gymnázia v Leviciach. Rada bývam aj sama a nepotrebujem sa ani veľa rozprávať, keďže moje pôvodné povolanie, bola som učiteľkou chémie a biológie si vyžadovalo sústavnú komunikáciu. Mám pocit, že mi to vyčerpalo všetku slovnú zásobu a dnes už rozprávanie prenechávam radšej iným. Rada relaxujem pri krížovkách a za príjemnú činnosť považujem napr. aj prípravu stolovania pre mojich kolegov. Ak by som mala zhodnotiť, čo mi najviac chýba, sú to prechádzky, častejši pobyt na čerstvom vzduchu.“

Pani Johanna Kolrusová (88r.): „Robíme tu veľa pekných vecí – ja som robila misku, ozdoby (srdiečka, kvietky, hviezdičky), niekoľko mám aj na pamiatku, tie si dám doma na vianočný stromček. Moja hlava niekedy zabúda, musím sa pýtať, čo ešte treba robiť, dokončiť. Ja neviem, prečo je to tak, niekedy ma to hnevá, ale tu sa aj zasmejem, keď niečo popletiem, keď rozmýšľam, ako sa píše napr. niektoré písmeno, alebo aký je dátum.“

Pán Branislav Bíroš (87r.): „Tešíme sa z úspechov, ktoré tu dosahujeme a ďalej sa budeme podporovať. Sme radi, že si rozumíme a vážime si seba.“

Povedali by sme o sebe už len toľko, že sa stretávame ako priatelia, ktorí spolu zdieľajú radosť aj starosť, spomienky aj skúsenosti. Niekedy s dobrou náladou, niekedy nespokojní s tým, čo prináša vek a úbytok síl. Ale ako vraví pani Steigerová: „Veď on je náš – naša“. Spolupatričnosť pomáha žiť v každom veku v tolerancii a porozumení voči okoliu aj sebe samým.

Kolektív klientov a zamestnancov
denného stacionára Život

Foto: **Archív DS**

Hrejivá náruč záchrany

V Dúbravke na Fedákovej 5 žije už dva roky projekt občianskeho združenia Šanca pre nechcených – Náruč záchrany SENIOR&JUNIOR. Stará sa o tých, čo stratili rodinné zázemie, či na sklonku život potrebujú opateru i teplé ľudské slovo podpory. Pod svoje krídla zobralo aj mladé mamičky, ktoré po detskom domove našli nový. Síce prechodný, ale s perspektívou začlenenia sa do stabilného života.

Príjemný parčík slúži seniorom i detičkám na aktívny i pasívny oddych.

Areál má starostlivo pestovanú záhradu, s „anglickým“ trávnikom, lavičkami, preliezačkami, šmykačkou, hojdačkami na pružinách a záhonom kvetín. Medzi čínžiakmi malá oáza zelene, a ak nepremávajú autá, tak aj pokoja.

Malej oslave 2. výročia Náruče záchrany žičilo počasie i program, v ktorom zazneli klasické i ľudové melódie a tanec detského folklórneho súboru Klnka, odmenený vrúcny potleskom. Viacerí seniori mali po boku svojich blízkych, ostatných povzbudzovali starostlivé opatrovatelky. Bolo treba, lebo zhruba každý tretí je na vozíčku. Anna Ghannamová, autorka a re-

alizátorka projektu, najprv zablahoželala deťom, ktorých osud zavial do Náruče záchrany, k MDD peknými hračkami a sladkosťami. Potom za opateru najstarších klientov s vekovým priemerom 86 rokov (mali tu už aj 101-ročnú) odmenila vzorných zamestnancov – Máriu Goldyniakovú, Janku Albrechtovú, Danu Purdekovú, Helenu Janšíkovú a Alenu Petrželkovú. Následne známa televízna moderátorka Adriana Kmotríková pozdravila dobrovoľníčky, ktoré sa aktívne zapojili do pomoci slobodným matkám v rámci projektu Kmotričky. Svoje krstniatko si prišla pozrieť aj známa

herečka Karin Haydu, po ktorej, dostala malá Karin meno.

Aj za tieto príkladné aktivity dostalo občianske združenie Špeciálne ocenenie od podpredsedu vlády SR a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR v súťaži Zamestnávateľ ústretový k rodine.

Anna Ghanamová nám priblížila filozofiu združenia: „Okrem 2. výročia Náruče záchrany si naše združenie pripomína aj 7. výročie Hniezd záchrany. Na Slovensku je ich už 16, a 30 zachránených detských životov je dôkazom, že Hniezda plnia svoju funkciu. Pre dieťa je však najlepšie ostať so svojou mamou, preto sa snažíme o záchranu materinského puta, preto vôbec vznikla Náruč záchrany, kde bývajú opustené mamičky s deťmi, a aby vznikla úplná náhradná rodina, aj seniori. Celkovo u nás zatkotvilo 7 mamičiek s 11 deťmi. Môžu u nás byť 3 roky, ponúkame im rekvalifikačné či vzdelávacie kurzy, aby mohli sa plnohodnotne osamostatniť. Som rada, že dve z nich u nás zostali ako opatrovatelky seniorov a jedna z nich bola práve odmenená. Pre mamičky s deťmi spúšťame nový projekt Kmotričky. V ňom dobrovoľníčky – kmotričky pomáhajú prostredníctvom lásky a dobrej vôle opusteným mamičkám a ich deťom. Zaslúžia si náš obdiv, pomáhajú spontánne, úprimne, bez nároku na odmenu. Iné dobrovoľníčky zas prijímajú chvíle v zariadení seniorom, je ich 12 a obrazne povedané - adoptovali si starých rodičov, presne v duchu názvu tohto seniorského dobrovoľníckeho programu Adoptuj si starých rodičov. Mnohé dobrovoľníčky pochádzajú z Dúbravky. Seniorov, ktorí sú u nás na dožitie, máme v zariadení 40, 14 je z Dúbravky. Stará sa o nich našich 25 zamestnancov, lekár a rehabilitačná sestra externe. Príjem od klientov stačí zhruba na polovicu prevádzkových nákladov, zvyšok tvoria dotácie VÚC. Na oslavné akcie nám prispievajú aj sponzori, za čo im patrí naša úprimná vďaka.“

Stranu pripravil **PhDr. Michal Kriško**
Foto: **OZ Šanca pre nechcených**

Kmotričky so svojimi detičkami.

Otcovská škôlka pre deti bez otcov

V Dúbravke v septembri otvoria prvú Otcovskú škôlku pre deti bez otcov. Deti slobodných matiek v sociálnej tiesni od nula do päť rokov budú v nej tráviť tri hodiny trikrát týždenne.

Centrum sociálnych služieb Náruč záchrany v Dúbravke rozširuje svoje služby. V novom zatiaľ pokusnom projekte budú deti zo sociálne slabších rodín bez otcov vyučovať muži za prítomnosti asistentky, aby mali tieto deti vzor párovej výchovy.

Na vyučovaní bude okrem dvoch vyučujúcich aj psychologička, ktorá bude skúmať, či sa deti vedené mužom aj ženou rýchlejšie socializujú.

Klub hrdosti

Keď pred rokmi ma prijali v Klube dôchodcov na Žatevnej ulici za člena, mal som isté pochybnosti. Nadviažem bezprostredný kontakt s početnou skupinou neznámych ľudí? Oni – zväčša rodáci z pôvodnej obce Dúbravka, ja – obyvateľ tzv. sídliska.

Jubilujúcich dôchodcov zavše pozdraví starosta.

Mýlil som sa. Vo vtedajšom stočlenom spoločenstve časom som spoznal priateľstvo bývalých pracovníkov a pracovníčok administratívy i podnikov, učiteliek, podnikateľov, živnostníkov, žien v domácnosti, vedcov i umelcov. Spoznal som láskyplných rodičov, starých i prastarých rodičov. Potomkov vlasteneckých slovenských i chorvátskych rodov. Politicky i nábožensky rôzne zafarbených. Svedkov i účastníkov sociálnych vzostupov, ale aj skrivodlivosti od čias masarykovskej republiky. Bohatá rozmanitosť v jednote. Spoznal som hrdosť rodákov bývalej dedinky Dúbravka i dnešnej mestskej časti. Človek je hrdý na svoje rodisko bez ohľadu na to, či je vytlačené na mape. Klub dôchodcov na Žatevnej ulici je spoločenstvo, ktoré stále predstavuje jej ducha a tradičné hodnoty.

Pochopil som rozmanitosť v jednote. Členovia sa nemuseli okukávať, spoznávať či pretvarovať. V podhorskej dedovizni prežili detstvo, prvé lásky, uzatvárali manželstvá, vychovali potomstvo i pochovávali svojich najbližších. Pred dôchodkom svoje schopnosti uplatňovali v Bratislave, v kraji i po celej republike. Pritom zostali hrdí na históriu rodiska a verní jeho prítomnosti. Dnes, keď ich neťažá pracovný zhon, keď minulosť a život hodnotia uvážlivou hĺbkou i šírkou poznania, aj vďaka klubu prehľujú staré priateľstvá, prípadne obrusujú niekdajšie hrany, pomáhajú si a podľa možnosti aj obci a mestu.

Mnohé vetriská sa prehnali ponad Kobylou od roku 1983, keď niekoľkí nadšenci, ako prvá samospráva klubu, rozhodli sa starším občanom organizovať účelné i príjemné využitie času. A. Ružovič, V. Vilémová, K. Jakubčíková, G. Machánek a F. Granec rozprúdili klubovú činnosť pre 70 členov. Začiatky neboli ľahké. Pomoc však bola nablízku. Vtedajší ObNV Bratislava IV nám sprostredkoval potrebné miest-

nosti a základné materiálne vybavenie. A darilo sa. V priebehu pár rokov vznikol spevácky krúžok s hudbou. Často vystupoval aj mimo Dúbravky. Členky si svojpomocne ušili jednotné oblečenie. Ženy si v klube vyšívali, plietli, háčkovali. A svojimi výtvarmi sa zakaždým popýšili na každoročnej výstavke.

Sociálna sféra patrí k najcitlivejším a sme radi, že aj v tomto smere sa nám darilo. Pre 40 členov sa zabezpečovali obedy. Strava sa dovážala z Domu dôchodcov na Hanulovej ulici. Pri jedálni sa otvorila kuchynka. Zriadila sa kúpeľňa, pribudla práčka. Všetko svojpomocne. Taká bola minulosť. Postupne však miestny úrad potrebné priestory odobral a klub musel žiť v minimálnych podmienkach. Nebola to najlepšia vizitka minulých vedení MÚ vo vzťahu k najstarším občanom.

Od minulého volebného obdobia svitá na lepšie časy. Súčasnú rozšírenie televízie, počítačov a internetu, bohatšie možnosti kultúrneho vyžitia sa v obci i v meste vedie samosprávu nášho klubu na čele s predsedníčkou Martou Matkovou a vedúcou Annou Hájkovou k aktivitám iného zamerania. S finančnou pomocou vedenia mestskej časti, za podpory starostu Ing. Jána Sandtnera a sociálneho oddelenia, sme navštevovali divadelné predstavenia a organizovali autobusové zájazdy. Zúčastňujeme sa aj na akciách iných spoločenských organizácií, najmä Jednoty dôchodcov a Matice slovenskej. V pracovných dňoch popoludní sa v priestoroch klubu stretávajú šachisti, záujemcovia o televízny program, internet. Vefa je i takých, čo si sadnú ku káve a rozjímajú o živote. Nevieime sa dočkať zrekonštruovaného objektu Pod záhradami, v ktorom spolu s Múzeom Dúbravky dostaneme priestory na ešte intenzívnejšiu činnosť.

Pre väčšinu zo súčasných 90 členov sú najväčšie spoločenské stretnutia pri významných výročiach. Fašiangy, Deň matiek, Deň úcty

k starším, Vianoce – to sú silné magnety. V príjemnom prostredí, s príspevom dobrovoľníkov a občas aj cukrárskeho majstrovstva členiek, sa vo veľkej zasadačke MÚ stretávajú starší i najstarší. Aby sa po istom čase zasa pozdravili, stiskom ruky prejavili priateľstvo, pospomínali, rozveselili sa aj zatancovali pri živej hudbe. S vtipom i susedskou zvedavosťou očakávajú,

K oslave patrí aj tanec.

či a čo sa komu ujde z tomboly. Ako úprimný darček najmladšej generácie najstarším pravidelne vystupujú s čarovným programom detské súbory, najčastejšie z MŠ Pri kríži. Veselo sa rozprúdi nálada najmä na fašiangovom stretnutí s vyvrcholením predstavenia masiek plných fantázie i následného oceňovania. Dva-krát ročne sa pripomínajú ucelené výročia členov s účasťou pána starostu Ing. Jána Sandtnera. Gratulujeme oslávencom k strieborným i zlatým manželstvám. Nezabúdame na chorých a zavše si uctíme pamiatku zosnulých. Úmrtie člena pociťujeme ako odchod častice spoločenstva. Život však pokračuje. A pri lúčení sa tešíme na ďalšie stretnutie. Rodákov i nás zo sídliska, staro- i novo- Dúbravčanov.

Niektorí namietne, však spomenutá činnosť a stretnutia sú bežné aj v iných kluboch dôchodcov. Áno, a možno je aj bohatšia. Avšak náš klub na Žatevnej udržiava ducha obce, je miazgou kmeňa stromu s hlbokými koreňmi. Poskytuje príjemné prežitie voľných chvíľ a zároveň uchováva v členoch spolupatričnosť a hrdosť k rodisku, ktoré je súčasťou moderného hlavného mesta. V tom je osobitý. Práve vďaka tejto skutočnosti aj ja intenzívnejšie pociťujem hrdosť na vzdialenú obec môjho rodu a uvedomujem si svoju spätosť s ňou. Hrdosť k rodisku je v súčasnosti vlastnosťou i hodnotou veľmi vzácnou. Podnecuje k pozitívnemu a aktívnemu vzťahu k vlastnému prostrediu, k iným sociálnym skupinám, regiónom, k národu a vlasti. V tomto kontexte Klub dôchodcov na Žatevnej ulici predstavuje príklad hodný nasledovania hlavne pre mladšie generácie. Verím, že jeho existencia a čoraz bohatšia aktivita v nových, dôstojnejších podmienkach na ulici Pod záhradami podporí dobrú povest a príťažlivosť Dúbravky.

Pavel Kameník

Foto: **Lukáš Vladovič**

Deň otcov

Deň matiek je krásny sviatok všetkých mamičiek, kedy si pripomínáme ich dôležitú a nenahraditeľnú úlohu v rodine. Každý určite pozná aj Medzinárodný deň detí. Pre veľa z nás je však pomerne neznámym sviatkom deň otcov. Deň otcov sa slávi tretiu júnovú nedeľu a jeho pôvod siaha až do roku 1910. Vtedy bol deň otcov prvýkrát oslavovaný v americkom meste Spokane v štáte Washington. O zavedenie tohto krásneho sviatku sa postarala Sonora Smartová - Doddová. Tento sviatok sa stal oficiálnym až roku 1966, keď prezidentským výnosom bol Deň otcov určený na tretiu júnovú nedeľu.

Úloha otca je v rodine dôležitá a nenahra-

diteľná. Tradičná rodina, ako ju poznáme, pozostáva z troch roľ. Otec ako hlava rodiny, matka je duša rodiny a dieťa je srdce rodiny. Keďže je u nás tradíciou oslavovať každoročne deň matiek aj deň detí, bolo už len otázkou času, kedy začneme oslavovať aj deň otcov a doplníme tým oslavy sviatkov rodiny. Dôležitú úlohu otcov sme si pripomenuli aj v Dúbravke, keď sme tento sviatok slávili netradične prvú júnovú sobotu v parku na Pekníkovej ulici, kde pre nás pripravili bohatý program členovia Občianskeho združenia za rozvoj Dúbravky, miestny klub KDH, MO Matice slovenskej, miestny hasičský zbor, kluby dôchodcov a Dúbravský červený kríž. Bola to vydarená oslava, dokumentujúca spolupatričnosť Dúbravčanov rôzneho veku a profesijného zamerania.

Text a foto: **Lukáš Vladovič**

Za čisté mesto

V dňoch 17.-18. júna 2011 prebehla v našej Mestskej časti akcia v spolupráci s Nadáciou Pontis zameraná na zlepšenie životného prostredia s názvom „Naše mesto“.

Oddelenie životného prostredia sa prihlásilo už v máji tohto roku do grantu, ktorý vyhlásila Nadácia Pontis. Elektronicky sme vyplnili sme vstupné formuláre, kde sme špecifikovali, na aké práce brigádnikov potrebujeme, aké finančné náklady nám vzniknú s realizáciou brigády. Podľa požiadaviek obyvateľov vybralo oddelenie životného prostredia dve lokality – Cabanova – čistenie okraja lesa smerom k Ville Rustice a náter lavičiek v Parku Družby Beňovského.

Celkovo sa v oboch termínoch zúčastnilo na brigáde 32 ľudí. Boli to pracovníci firmi, ako aj vrcholoví manažéri.

Nadácia Pontis vyhodnotila náš projekt a pridelila nám grant vo výške 200 € na nákup materiálu – v našom prípade farieb na náter lavičiek. **Oddelenie životného prostredia vyhodnotilo brigádu a skonštatovalo, že sa z prostriedkov mestskej časti ušetrilo 2900 € a zároveň získalo grant vo výške 200 €.** S Nadáciou Pontis spolupracujeme už druhý rok a spoluprácu hodnotíme ako veľmi dobrú a chceme v nej pokračovať.

Prijemným zistením bola brigádnická aktivita mladých.

Mladá generácia sa učí háčkovať

V pondelok 23. mája zavítala do Rodinného centra Macko v Dúbravke pani Oľga Benediktová, aby predviedla svoje zručnosti v háčkovaní a pletení.

Išlo sa o milú prezentáciu výrobkov, ktorá bola určená všetkým, ktorí mali záujem získať tipy na to, ako si vyrobiť pekné pletené alebo háčkované čiapky, svetríky a šatôčky nielen pre deti alebo pre bábiky. Pani Oľga priniesla aj samotné návody, čo niektoré mamičky s nadšením uvítali. Účastníci prezentácie nazreli do procesu tvorby alebo si mohli sami vyskúšať chytiť do ruky háčik a uháčkovať zopár zaujímavých očiek.

Tvorivé doobedie bolo spojené aj s predajom hotových výrobkov a prezentáciou jej ručných prác. Pani Oľga priniesla do rodinného centra pohodu a rozdala veľa úsmevov deťom i dospelým. Predávanie zručností a skúseností z generácie na generáciu je to, čoho by sme si mali naozaj vážiť a vo veľkomeste nám veľa-krát chýba.

Rodinné centrum Macko podporuje myšlienku odovzdávania skúseností mladším generáciám a ponúka rodinám s deťmi každý týždeň bohatý program. Ponúka pravidelné aktivity ako tvorivé dielničky, kurzy, cvičenia i krúžkovú činnosť pre deti a dospelých, okrem toho rôzne sezónne podujatia, zaujímavé prednášky a prezentácie, burzy detských potrieb a ošatenia, ale aj veselé víkendové podujatia pre celé rodiny v záhrade RC.

Háčkované a pletené výtvy, no aj kontaktné informácie si môžete pozrieť na súkromnej stránke pani Benediktovej http://www.gular.de/barbie/hackovane_sk.htm

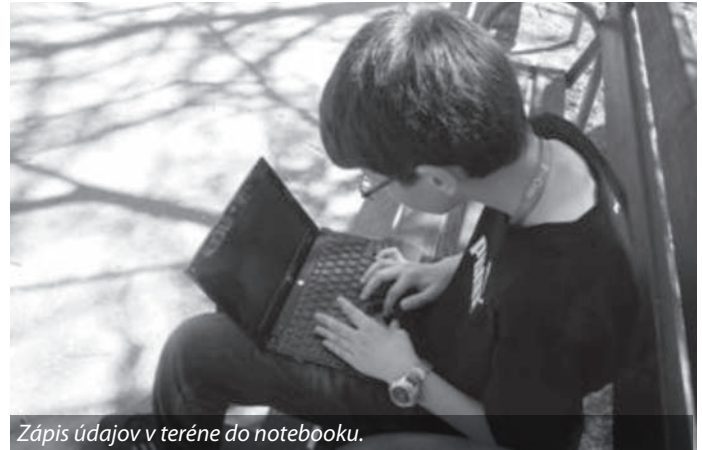
Europrojekt s názvom Inovatívne a reformné kroky na ceste do budúcnosti ZŠ Prínos pre dúbravských žiakov

Súčasná moderná doba je charakteristická aj tým, že rastú nároky na vzdelanie. Zlepšenie kvality výučby aj na základných školách je každodennou úlohou ich zriaďovateľa, ale v prvom rade našich škôl samotných, ktoré stoja zoči-voči svojim žiakom.

Uskutočnili sa dve celoprojektové edukačné konferencie, veľkolepý festival športovej olympiády žiakov zapojených škôl, ktorý sa niesol v duchu fair play, výstavy, pracovné

Meranie pH vody v potoku .

Zápis údajov v teréne do notebooku.

V roku 2008 naša Mestská časť Bratislava-Dúbravka, zastúpená štatutárom, starostom Ing. Jánom Sandtnerom, na základe Výzvy v Operačnom programe Vzdelávanie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v zastúpení Agentúrou tohto ministerstva pre štrukturálne fondy EÚ (ASFEÚ), www.asfeu.sk, vypracovala a podala predmetný úspešný projekt. Zastrešuje jeho realizátorov, a to Základnú školu, Beňovského 1, Základnú školu, Nejedlého 8, Základnú školu Pri kríži 11 a Základnú školu, Sokolíkova 2 vedené ich riaditeľmi a podľa propozícií projektu na jednotlivých školách aj jeho koordinátorkami Mgr. Lenkou Harvanovou, Ivetou Palovčíkovou, Mgr. Zuzanou Klemповou a RNDr. Vierou Matiskovou, ktorá súčasne zastávala v projekte aj pozíciu manažéra publicity a informovanosti a webmastra spoločnej webovej stránky nášho projektu www.dubravka.sk/mestskacast/projektESFwww.zssokolikova.sk/ESF_vzdelavanie/tlaciva.htm.

Na nej v súčasnosti sú pre širokú pedagogickú verejnosť k dispozícii edukačné materiály, výstupy z projektovej činnosti pedagogických zamestnancov škôl do projektu zapojených, ako aj nevyhnutné podporné dokumenty. Spolupráca jednotlivých subjektov riadených z ASFEÚ projektovou manažérkou Ing. Andreou Cerchlanovou a za našu mestskú časť projektovou manažérkou Mgr. Zuzanou Markovou a finančným manažérom Ing. Imrichom Frašťackým spočívala v zabezpečovaní plynulého plnenia aktivít projektu na školách, plnenia administratívno-koordinačných a technických činností, v spoluzodpovednosti za kvalitu a odbornosť každej plánovanej aktivity pedagogických zamestnancov, realizátorov aktivít. Činnosť zahŕňala tvorbu výučbových materiálov spojenú s výmenou skúseností. Pozornosť bola venovaná aj ďalšiemu odbornému vzdelávaniu.

Účasť v projekte sme využili na skvalitnenie pracovných podmienok pre učiteľov, ako aj žiakov našich škôl. Projekt ESF nám pomohol hľadať, ako urobiť vyučovanie zaujímavejším a pútavejším. Do práce na vyučovaní sme začlenili projektové a blokové vyučovanie, ktoré odrážalo aj prierezové medzipredmetové tematicky.

CIELOM PROJEKTU BOLO:

- inovovať obsah a metódy, skvalitniť výstupy vzdelávania pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti,
- podporiť reformu a rozvoj všeobecného vzdelávania na základnej škole,
- inovovať didaktické prostriedky rozvíjajúce kľúčové kompetencie žiakov.

Realizácia projektu prebiehala v rámci 14 vzdelávacích a troch podporných aktivít projektu v období od apríla 2009 do decembra 2010. Do projektu podľa Personálnej matice bolo zapojených 103 zamestnancov a 2 062 žiakov. Spolu bolo inovovaných/novovytvorených 1 174 učebných materiálov. V oblasti materiálo-technického zabezpečenia projektu bolo zakúpených 30 ks notebookov, 3 interaktívne tabule a dataprojektory, 4 digitálne fotoaparáty, 4 rádiá s CD prehrávačom, školské kancelárske potreby, tematické tabule, ISES systém, aplikačný softvér. Pre žiakov škôl a odborný pedagogický dozor bolo zorganizovaných spolu 12 tuzemských a zahraničných exkurzií a exkurzie žiakov do prírody v rámci blokového vyučovania, počas ktorých aktívne skúmali životné prostredie v úzkom i širšom okolí školy – meranie pH vody v potoku, v snehu, v riekach Moravy a Dunaja. Žiaci tiež pomocou ručnej pumpy zisťovali koncentráciu škodlivých plynov v ovzduší. Namerané výsledky následne analyzovali a porovnávali s tabuľkovými hodnotami z centra mesta s hustou premávkou a priemyselnými lokalitami.

stretnutia, metodické dni a workshopy pre zainteresovaných učiteľov. Odučené boli otvorené a ukázkové hodiny aj so zameraním na práce žiakov v projektovom vyučovaní s využitím meracieho systému ISES, digitálneho vzdelávacieho obsahu a s cieľom spoznávať faunu a flóru, ako aj históriu a súčasnosť Dúbravky a nášho regiónu. Vydané boli dva bulletiny o projekte, spracovaný informačný materiál o histórii a súčasnosti Dúbravky a učebnicové texty k občianskej náuke pre žiakov 5. ročníka ZŠ, spracovaný zborník z konferencie, videá a fotodokumentácia z jednotlivých podujatí. Na projekt zo zdrojov ESF s 5% spoluúčasťou našej mestskej časti bolo prefinancovaných spolu 127 532 €.

Veríme, že naplnením cieľov projektu v prvom rade sme prispeli k rozvoju kľúčových kompetencií žiakov s využitím nových učebných materiálov, postupov, metód a foriem inovatívnej práce v škole, k rozvoju výučby s podporou informačno-komunikačných technológií. Žiaci boli vedení k praktickému využívaniu teoretických vedomostí v komunikácii. Naše úsilie smerovalo aj k tomu, aby sme vychovali budúcich občanov ovládajúcich cudzie jazyky Európskej únie, pestovali vzťah k rodnej zemi, k jej tradíciám.

Môžeme konštatovať, že naši učitelia riešením jednotlivých úloh a pri tvorbe edukačných materiálov získali nové zručnosti pri práci s digitálnymi technológiami. Naučili sa využívať túto techniku priamo vo vyučovaní. Výstupy, ktoré vznikli v rámci europrojektu s názvom **Inovatívne a reformné kroky na ceste do budúcnosti základnej školy** sa stanú pomocníkmi v ďalšej učiteľskej praxi.

Mgr. Zuzana Marková

Oddelenie školstva, kultúry, športu a materských škôl

Digitálne technológie využité v téme: Živá a neživá príroda

Vydarený odborný a metodický deň

Nikdy živý organizmus na Zemi nemôže žiť úplne izolovane. Všetky živé stvorenia sú navzájom prepojené. Rastliny čerpajú životnú energiu zo slnka, živočíchy sa živí rastlinami a niektoré aj inými živočíchmi.

dňa bolo pre deti skypovanie s kamarátmi z Materskej školy Iljušinova v Petržalke. Deti si navzájom zaspievali a zarecitovali, a tak sa spoločne zabavili.

Práve tému živej a neživej prírody sme si vybrali na metodický deň (26. mája 2011), s ktorou sa deti oboznámili a aktívne ju využili pri experimentovaní, pokusoch s prírodninami (pieskom, vodou, zeminou a kameňom) a hmyzom z našej školskej záhrady.

Riaditeľka PaedDr. Gabika Strýčková pripravila s triedou predškolákov interaktívne aktivity s využitím digitálnych technológií. Počasie bolo k nám také zhovievavé, že nám dovolilo realizovať všetky aktivity v školskej záhrade. Deti tvorili a umelecky stvárňovali prírodniny maľovaním a lepením. Technicky sa zdokonalili v ovládaní kresliaceho programu RNA, v ovládaní kamery, fotoaparátu, digitálneho mikroskopu, mikrofónu a programovateľnej hračky Bee Bot, využili konferenčný hovor v spojení na skype s kamarátmi a deťmi z MŠ Iljušinova, Bratislava.

AKO PREBIEHAL METODICKÝ DEŇ?

Na úvod boli deti oboznámené s témou dňa a motivované hľadaním „pokladu“. Rozdelenie do skupín bolo podľa náhodného výberu detí a farebného označenia.

Deti zaujalo hľadanie pokladu na základe plánu, kde mali vyznačený počet stôp a ľavo-pravú orientáciu v prostredí školského dvora. Nájdenie pokladu dalo poriadne zabráť chlapcom, ktorý ich prekvapil programovateľnou hračkou Bee Bot-om. Jeden z pokladov hľadali detektorom kovov v piesku, v ktorom boli ukryté pomôcky na maľbu s pieskom. Ďalší poklad bol ukrytý v korunke stromu a deti ho hľadali podľa fotografie, ktorá im mala napovedať miesto, kde ho nájdú. Štvrtá a piata skupina detí hľadala poklad vyznačením cesty šípkami zo šušiek. Poklady prekvapili deti kameňmi a zeminou, ktoré využili na zdobenie kameňov maľovaním a servítkovou technikou a zakladaním skalky v pníku stromu.

Téma živej a neživej prírody deti oslovila natoľko, že s plným nasadením plnili úlohy. Dozvedeli sa o vlastnostiach piesku a využili ho na výtvarné stvárnenie maľovania s pieskom. V interview, ktoré robil Jakubko, nahral odpovede detí na otázku: „Na čo všetko sa dá využiť piesok?“ Odpovede detí prekvapili; zaspomínali si na záplavy a pieskom by robili bariéry proti vyliatym riekam, do betónu a pre hrabavú hydinu na hrabanie... Piesok spoznali aj formou otláčania stôp, formičiek a iných predmetov.

So zeminou sa zoznámili pri založení skalky v pníku zrezaného stromu. Vlastnou prácou dokázali, že vedia, čo potrebuje rastlinka pre život. Nezabudli zasadené skalky poľiať.

Pník so skalkami ozdobili umelecké dielka detí, ktoré maľovali a oblepovali kamene servítkami s prírodnou tematikou. Namaľovali na kamene lienky, chrobáčky, kvetinky a motýle. Skalka ožila a zahýrila farbami.

Zaujímavou aktivitou bolo pozorovanie vlastnoručne nachytného hmyzu a pozorovanie pod digitálnym mikroskopom. Deti si v týždni vysádzali každý deň fazuľku a pozorovali postupnosť klíčenia a rast. Postupnosť zakreslili v počítači a kresby im slúžili ako animácie.

V našej materskej škole, známa kamarátka včielka, Bee Bot, deti oslovila novou hrou. Mali hľadať včielku kamarátku lienku s určitým počtom bodiek, ktoré si deti vytiahli na kartičkách. Bee Bot je programovateľná hračka, ktorá sa pohybuje po štvorčekovej sieti po deťmi naprogramovanej ceste.

CEZ SKYPE SPIEVALI A RECITOVALI

Profiláciou materskej školy je využívanie nových digitálnych technológií v edukácii predprimárneho vzdelávania. Preto je súčasťou aktivít detí využívanie wifi pripojenia na internet. Najzaujímavejšou aktivitou metodického

Detská kamera je tiež prostriedkom priblíženia situácií a zážitkov v priebehu dňa. Využili sme ju na zacytenie najzaujímavejšej situácie z metodického dňa. Stalo sa ňou interview s hosťom pánom Betušom, riaditeľom firmy, ktorá nám dodáva digitálne hračky pre deti.

Záverom aktivít pre deti bola radostná a veselá pohybová hra Lienka, kde sa deti vyšantili a tiež zaspievali známu pieseň.

Metodický deň mal aj odbornú časť pre pedagógov a hostí. Pani učiteľka Mgr. Zuzka Krajčírová oboznámila v prezentácii všetkých s využívaním digitálneho mikroskopu v našej materskej škole.

Kolegyne z Edulab-u, centra moderných technológií, Zuzka Mandíková a PaedDr. Majka Králiková nám prezentovali nový edukačný program pre deti a jeho využitie v edukácii v materskej škole. Overovanie tohto programu sa bude realizovať aj v našej materskej škole.

Človek je súčasťou prírody. Deti by ju mali vnímať všetkými zmyslami, učiť sa súvislosti v prírode poznávať objavovaním, experimentovaním a pokusmi. Len tak ich pripravíme pre život, dokážu si prírodu vážiť, pristupovať k nej s obdivom, ale aj s rešpektom.

Metodické združenie pri Materskej škole Švantnerova 1, zorganizovalo príjemný a odborné poučný deň, ktorý má inšpirovať všetky kolegyne k využívaniu digitálnych technológií v aktivitách s deťmi. Veríme, že sme šikovnosťou našich detí inšpirovali a dokázali, že digitálne technológie sú inovačným prostriedkom už v materskej škole.

Fotodokumentáciu nájdete na našej webovej stránke www.mssvantnerova.eu

PaedDr. Gabriela Strýčková
riaditeľka MŠ Švantnerova 1

V REDAKČNOM KRESLE: DR.H.C. PROF. PHDR. JÁN PODOLÁK, DRSC.

Vážme si odkaz našich predkov

Etnológ – vysokoškolský pedagóg, vedecko-výskumný pracovník, autor, spoluautor, resp. vedúci autorského kolektívu desiatok vedeckých, odborných a vlastivedných publikácií, medzi inými aj o Dúbravke. K 85. narodeninám si venoval darček – 25. knihu. Človek s pohnutým osudom, ktorý sa hrdo hlási k Dúbravke.

■ **Pán profesor, vieme o Vás, že ste celý život venovali skúmaniu tradičnej ľudovej kultúry ako súčasti kultúrneho dedičstva národa. Ako ste sa dostali k takémuto pracovnému zameraniu?**

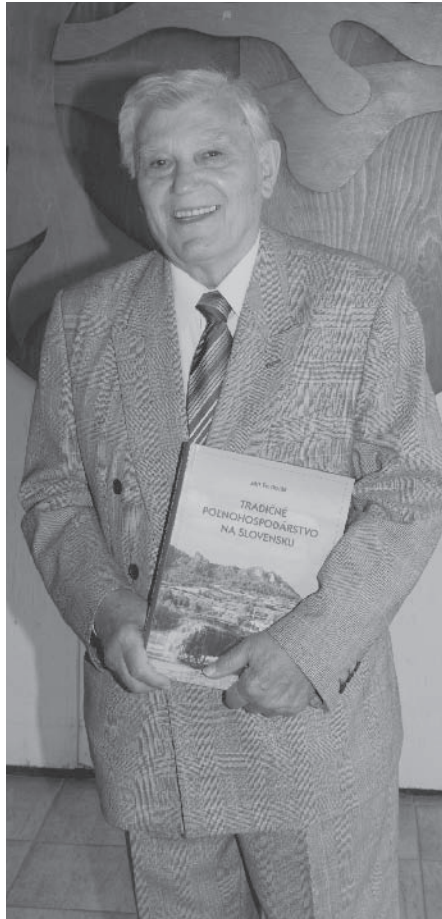
Pochádzam z Dolnej Súče. Vyrastal som v roľníckej národne uvedomelej rodine, ako druhý z desiatich detí. Od príchodu na svet som dôverne spoznával spôsob života na dedine a čím som bol starší, tým viac som si uvedomoval, že roľníci sú živiteľom celého národa a že tradičná roľnícka kultúra je základom slovenskej národnej kultúry. Toto presvedčenie ma priviedlo k rozhodnutiu venovať sa výskumu práve tejto problematiky.

■ **Aká bola Vaša cesta k štúdiu tradičnej roľníckej kultúry? Inšpirovala vás konkrétna osobnosť?**

Roku 1943 sa mi ako gymnazistovi dostal do rúk dotazník na výskum ľudovej kultúry, ktorý prostredníctvom škôl organizovala Matica slovenská. Podľa tohto dotazníka som začal skúmať v rodnej obci. Opísané rodinné a výročné zvyky som poslal do súťaže o pôvodnú vlastivednú prácu, ktorú vypísal náš profesor dejepisu na gymnáziu piaristov v Trenčíne, spisovateľ Jozef Branecký. Prvá cena, ktorú som získal, natoľko povzbudila môj záujem o národopis, že som sa rozhodol študovať ho spolu s históriou na univerzite. Tento záujem mi vydržal celý život a zamestnanie v SAV i na univerzite sa stalo pre mňa povolaním.

■ **Ktoré konkrétne problémy ľudovej kultúry vás zaujímali predovšetkým?**

V prvom rade ma zaujímalo to, v čom som vyrastal, t.j. tradičné poľnohospodárstvo: ako naši predkovia obrábali pôdu, aké nástroje používali, aké plodiny pestovali, ako ich uskladňovali, spracovávali, a ako táto práca ovplyvnila celý ich spôsob života v rodine i v spoločnosti. Výsledky výskumov na Slovensku som porovnával s inými národmi v stredoeurópskom priestore. Osobitne ma zaujímalo, aké sú paralely medzi roľníckou kultúrou doma na Slovensku a kultúrou Slovákov v Maďarsku, Poľsku (na poľskej Orave a Spiši), Chorvátsku a Dolnom Rakúsku. Aj keď som sa v istých obdobiach venoval iným témam, záujem o túto problematiku ma neopúšťal. Vedel som, že ak sa terénne výskumy neurobia rýchlo a v patričnom rozsahu, táto kultúra pod náporom civilizačného pokroku

zanikne a naši synovia a vnuci sa už nikdy nedozvedia, ako žili ich otcovia a dedovia. Myslím si, že v ich práci, názoroch, životných postojoch bolo toľko stáročiami nahromadenej múdrosti, že by bolo nerozumné a nevďačné, keby sme sa neusilovali zachytiť toto bohatstvo a čerpať z neho aj dnes. Napríklad vzťah k prírode: to, čo sa dnes musíme učiť a namáhavo vstěpovať našim deťom, že prírodu treba chrániť, to bolo pre našich predkov prirodzené. Zem bola živiteľka a zasluhovala si, aby bol rozumne využívaný každý kúsok pôdy, ale aj aby bola ošetrovaná, opatrovaná vo všetkých jej podobách – polia, lúky, pasienky, lesy, ďalej voda musela byť čistá, lebo znamenala život a neporiadok na dvore, či v chotári boli zlou vizitkou hospodára. Ale aj celý rad iných zásad, ktoré sa dnes usilujeme vnášať do života – napr. princípy spolupráce a solidarity, aktívny prístup k využívaniu voľného času, racionalita v spôsobe uspokojovania ľudských potrieb, využívanie

prírodných zdrojov v liečebných postupoch a iné - sú minulosťou overené ako prínosné a pre človeka užitočné. Svoj dlh voči roľníckemu stavu som splatil monografiou „Tradičné poľnohospodárstvo na Slovensku“, ktorá je syntézou poznatkov o tejto problematike a vyšla roku 2008.

■ **Okruh Vašich odborných záujmov bol však širší ako len tradičné poľnohospodárstvo...**

To je pravda. Zaujímalo ma aj tradičné pastierstvo a jeho karpatsko – balkánske vzťahy. Objasňoval som, kedy a odkiaľ k nám prišli pastieri oviec zvaní „valasi“, a ako obohatili hospodárstvo a kultúru našich horských oblastí. Konkrétne, ako osídľovali dotedy neobývané územia Slovenska ako súčasť karpatského regiónu, ako žili v letnom období na vysokohorských pasienkoch, ako rozšírili znalosti spracovania ovčieho mlieka do podoby bryndze, oštiepkov, žinčice a pod. Okrem toho som skúmal: Slovákov žijúcich v zahraničí, etnické menšiny na Slovensku, najmä Maďarov, Rusínov a Chorvátov, etnokultúrne procesy v strednej Európe, ale i dejiny národopisnej vedy na Slovensku.

■ **Chorváti žili pôvodne aj v našej Dúbravke. Skúmali ste aj Dúbravku?**

V druhej polovici dvadsiateho storočia sa Bratislava začala prudko rozvíjať, čo spôsobilo, že v jej prímestských obciach, kde vyrastali nové mestské štvrte, rýchlo zanikal dedinský spôsob života. Preto sme sa na Katedre etnografie a folkloristiky Filozofickej fakulty UK rozhodli zachytiť túto zanikajúcu kultúru, zdokumentovať, ako tu ľudia bývali, gazdovali, odievali sa, stravovali, čo robili vo voľnom čase, ako si spievali, zabávali sa a pod. Tak vznikli národopisné monografie Vajnory (1978), Rača (1989) a Záhorská Bratislava (1986), ktorej súčasťou je aj Dúbravka. K Dúbravke som však mal osobitný vzťah. Chodieval som sem už od päťdesiatych rokov s univerzitnými kolegami z Chorvátska. Boli vždy prekvapení, keď tu našli staré formy chorvátskeho nárečia, ktoré sa v Chorvátsku v tom čase už nezachovalo. Netušil som, že o 50 rokov tu budem bývať. Tieto výskumy chápeme z dnešného hľadiska ako výskumy záchranné.

■ **Robili sa takéto záchranné výskumy aj v iných oblastiach Slovenska?**

Isteže áno. Aktuálne to bolo najmä tam, kde vďaka masívnej priemyselnej výstavbe hrozil zánik tradičného spôsobu života v celom regióne. Tak vzniklo napr. trojzväzkové kolektívne dielo Horehronie. Záchranný výskum bol ešte viac naliehavý tam, kde v dôsledku

So synmi geografom Petrom (vpravo) a elektrotechnikom Andrejom.

výstavby zanikli celé dediny. Viedol som kolektív, ktorý preskúmal oblasť Hornej Cirochy, kde pre výstavbu vodného diela Starina zaniklo 7 dedín a inicioval som výskum v zátopovej oblasti, ktorá vznikla ako dôsledok výstavby vodného diela na Váhu pri Žiline. Realizovali ho moji mladší kolegovia a vznikla z toho pekná knižka.

■ Keď ste sa venovali vedecko-výskumnej činnosti, mali ste čas aj na pedagogickú činnosť?

Práca s mládežou bola pre mňa vždy najväčším potešením. Na ňu som mal vždy čas. Kvôli nej som odišiel zo Slovenskej akadémie vied a zamestnal sa na Filozofickej fakulte UK. Moji poslucháči sa na päť rokov stávali mojimi deťmi a ku mnohým som si ten otcovský vzťah zachoval dodnes. Viem, že kedysi ma moji študenti volali „tatkó Jano“. Kto vie, ako ma volajú dnes? Pravda je, že ešte aj teraz, keď mám už len jednu prednášku na UCM v Trnave, sa na študentov teším. Omladnem medzi nimi a mám dobrý pocit, ktorý ma v škole vždy sprevádzal, že im môžem byť užitočný, že im môžem odovzdať to, čo som sa naučil ja, čo som vybádal, k čomu som dospel. Keby som mal pomenovať negatíva svojho ekonomicky aktívneho života, na prvé miesto by som určite zaradil fakt, že mi v rokoch normalizácie vedenie fakulty zakázalo akúkoľvek pedagogickú činnosť. Bol to trest za to, že som prijal medzinárodnú Herderovu cenu za vedu, ktorú mi udelili vo Viedni roku 1974. Prednášať som začal opäť až po roku 1989. O mojom vzťahu k pedagogickej práci snáď svedčí aj to, že som sa už ako dôchodca spolupodieľal na budovaní novej Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Katedry etnológie na jej Filozofickej fakulte. Vždy sa teším z úspechov svojich žiakov. Je jedno, či pracujú ako odborní asistenti, docenti a viacerí už aj ako profesori na slovenských univerzitách, alebo v akadémii

vied, alebo ako odborní pracovníci a funkcionári v múzeách, či inde. Každá správa o nich a od nich ma poteší. Takých, čo snáď majú na mňa ťažké srdce, je za tých vyše 60 rokov mojej pedagogickej činnosti menej než je polovica prstov na jednej ruke.

■ A čo Vaša organizačná práca, ktorá, pokiaľ viem, tiež nie je zanedbateľná?

Organizačnú prácu považujem za samozrejmu, permanentne prítomnú vo všetkom, čo človek robí. Je pochopiteľné, že ak sa má akýkoľvek vedný odbor úspešne rozvíjať, musí mať na to vytvorené podmienky: potrebuje adekvátnu inštitucionálnu štruktúru – vedecké ústavy, priestor na publikovanie dosiahnutých výsledkov a vedeckú diskusiu, t.j. vedecké periodiká a vzdelávacie inštitúcie pre prípravu dorastu. Mal som tú česť i potešenie byť pri zakladaní Národopisného ústavu SAV (1952), časopisu Slovenský národopis, ktorý tento ústav vydával (1953), Slovenskej národopisnej spoločnosti pri SAV a Medzinárodnej komisii pre štúdium ľudových kultúr Karpát a Balkánskeho polostrova, ktorú som viedol 12 rokov ako generálny tajomník. Po príchode na Filozofickú fakultu UK (1966) som založil samostatnú Katedru etnografie a folkloristiky, Kabinet etnológie ako výskumné pracovisko, Seminarium ethnologicum ako medzinárodný seminár pre študentov a pedagógov etnológie z európskych univerzít a napokon medzinárodný orgán slovanských etnografov Ethnologia slavica, ktorá vychádza v cudzích jazykoch, a ktorú som redigoval 27 rokov. Po odchode do dôchodku – ako som už spomenul – som pomáhal budovať UCM v Trnave, kde som bol jedno funkčné obdobie rektorom. Prvú katedru na tejto univerzite - Katedru etnológie - som zakladal s mojimi spolupracovníkmi, väčšinou mojimi bývalými študentmi na pracovnej porade, ktorá sa konala v našom byte v Dúbravke. Teraz v polovici júna tomu bude už 14 rokov.

■ V týchto dňoch ste dosiahli okružle životné jubileum – 85 rokov. Ako ste ho oslávili?

Radostne. Dopísal som - s kolektívom autorov - knihu, na ktorú som sa pripravoval od gymnaziálnych rokov, keď som v Súči urobil prvý výskum. Je to rozsiahla vlastivedná monografia môjho rodiska Dolnej Súče. Je v nej všetko o tejto malebnej dedine pod Krásinom v Trenčianskom okrese. Je vyjadrením mojej úcty k nebohým rodičom a k rodákam a lásky k mojej rodnej obci.

■ Teraz ste Dúbravčan a vlni ste sa stali Osobnosťou Dúbravky. Ako sa Vám tu žije a ako vnímate ocenenie?

Dlhé roky – už ako Bratislavčan z II. obvodu - som sa usiloval aj s rodinou dostať sa do Dúbravky. Dnes, po 22 rokoch môžem povedať, že som si vybral dobre. Z môjho pohľadu je tu všetko, čo človek potrebuje k spokojnému životu. Možno som priskromný, ale snáď okrem čistoty niektorých kútov sídliska, nie je tu nič, k čomu by som mal výhrady. Chýba mi hádam iba mapa Dúbravky. Možno aj existuje – len ja o nej neviem. Pre začiatok by stačilo, aj keby vychádzala na pokračovanie v Dúbravskom spravodajcovi. Ocenenie bolo pre mňa veľkým prekvapením. Bol som poctený aj natešený, keď som videl, v akej väznej spoločnosti ľudí ocenených v tom roku som sa ocitol. Hovorí sa, že doma nie je nikto prorokom. Nie je to pravda! Poctili ma v rodnej obci čestným občianstvom a nečakane ma ocenili v Dúbravke. Netajím, za roky práce sa mi ušli aj príkoria, ale dostalo sa mi aj dosť ocenení, vrátane tých najvyšších – z rúk prezidenta Slovenskej republiky, či zahraničných. To posledné, dúbravské, je mi rovnako milé a som zaň vďačný.

Pripravil PhDr. Michal Kriško
Foto: Lukáš Vladovič a archív J.P.

DÚBRAVKA A ŠKOLY

Pre kvalitnejší život dieťaťa

Sme škola ako mnoho ďalších v Dúbravke, len s malým rozdielom, že pod názvom sa skrýva ešte viac ako si hocikto myslí alebo predstavuje. Spojená škola je plnoorganizovaná škola, ktorá zabezpečuje vzdelávanie od predprimárneho stupňa - Špeciálna materská škola cez primárny stupeň - Špeciálna základná škola – prípravné ročníky, 1. až 9. ročník, Experimentálna základná škola a triedy pre žiakov s autizmom, až po nižšie stredné vzdelávanie - Praktická škola.

Žiaci, ktorí navštevujú školu, sú žiaci so zdravotným znevýhodnením a so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasťou školy je aj Školský klub detí a Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva. V školskom roku 2010/2011 školu navštevovalo 246 žiakov - od materskej školy až po praktickú školu. Venovalo sa im viac ako 55 pedagógov a odborných zamestnancov. Vedenie školy a učiteľia robia všetko, aby im spestrili a uľahčili život v škole.

Už začiatkom roku sme dali do užívania novú terapeuticko-relaxačnú miestnosť na rozvoj životných a sociálnych zručností u detí, prostredníctvom sociálno-psychologického tré-

ningu. Životné zručnosti môžeme chápať ako spôsobilosti, ktoré sú potrebné pre kvalitnejší život dieťaťa na osobnej, medziľudskej a spoločenskej úrovni. Tento tréning využíva ako metódu učenia sebazážitok v skupine. No a prostredie, v ktorom sa tréning realizuje, je toho najdôležitejšou súčasťou. Prijemná a bezpečná atmosféra, posedenie v kreslách a tlmené svetlá evokujú iný druh prežívania, a preto je ľahšie navoditeľná atmosféra dôvery, bez ktorej by účinné mechanizmy tohto tréningu nebolo možné dosiahnuť.

Túto miestnosť využívame aj ako pracovisko praktického vyučovania pre žiakov Praktickej školy, kde sa učia variť čaj, kávu a pripraviť jednoduché jedlá, servírovať a obsluhovať, či už svojich spolužiakov, alebo hostí, ktorí prídu na návštevu. Ďalej miestnosť slúži ako čajovňa, kde sa žiaci školy v rámci pracovného vyučovania učia spoločenskému správaniu sa.

Takisto sme od septembra pre žiakov vytvorili rehabilitačnú miestnosť, kde všetci žiaci školy absolvujú niekoľkokrát v týždni pod vedením rehabilitačných pracovníkov cvičenia

na zlepšenie, či už motoriky, alebo liečebnú telesnú výchovu, ktorá sa realizuje ako skupinová (3-4 žiaci) alebo individuálna.

Zamestnanci školy sa snažia žiakom vytvárať optimálne podmienky pre ich duševný aj fyzický rozvoj. Žiaci pod vedením pedagógov to vracajú učiteľom a rodičom svojou prácou nielen v učení, ale aj v príprave kultúrnych, vedomostných a športových akcií. Pred Vianocami výsledky svojej práce prezentovali žiaci spolu s učiteľmi na vianočných predajných trhoch, ktorých organizátorom je IWC Bratislava. Pre rodičov pripravili Vianočnú besiedku – pásmo scénok a kolied. Prišiel február a deti sa opäť bavili na karnevale. No nielen zábavou žijú naši žiaci, ani vedomostné súťaže nie sú im cudzie. A tak v apríli prebehlo na našej škole krajské kolo v prednese poézie a prózy a víťazku sme mali aj my. Tá nás reprezentovala na celoslovenskej súťaži v Spišskej Novej Vsi, kde obsadila v prednese poézie 3. miesto.

Vrcholom snaženia našich žiakov a pedagógov bolo zorganizovanie nielen krajského kola v speve „Huslový kľúčik“, ale aj celoslovenského kola tejto speváckej súťaže. Úlohu hostiteľov sme zvládli na jednotku - nielen prípravou tejto súťaže, ale aj celkovým víťazstvom v zborovom speve.

Milena Štrbáková

riaditeľka Spojenej školy Dolinského 1

Spievaj že si, spievaj

Kristína Šarkózyová.

ňanská a S. Mislovičová. O prvenstvách súťažili v piatich kategóriách deti zo Žiliny, Nitry, Skalice, Trenčína, Pezinka, Stupavy, Rožňavy, Pavloviec nad Uhom, Veľkých Kapušian a z Bratislavy. Sympatické bolo početné zastúpenie a úspešné účinkovanie rómskych detí.

Kveta Slyšková

I. kategória – mladší žiaci

1. miesto	Ráczová Veronika	ŠZŠ Trenčín
2. miesto	Gábor Jaroslav	ŠZŠ Rožňava
3. miesto	Ježík Tomáš	SŠ Svrčia Bratislava

II. kategória B, C - variant

1. miesto	Kačínová Lenka	SŠ Nitra
2. miesto	Danielová Kristína	SŠ Skalica
3. miesto	Némethová Diana	SŠ Dolinského Bratislava

III. kategória – autisti

1. miesto	Žitňanská Katarína	SŠ Dolinského Bratislava
2. miesto	Schwarz Lukas	SŠ Dúbravská Bratislava
3. miesto	Jandeková Katarína	SŠ Pezinok

IV. kategória – spevácke zbory

1. miesto	Dolinčatá	SŠ Dolinského Bratislava
2. miesto	Spev. zbor	ŠZŠ Žehrianska Bratislava

V. kategória – starší žiaci A - variant

1. miesto	Gaži Emil	ŠZŠ Pavlovce n/ Uhom
2. miesto	Šarkózyová Kristína	SŠ Dolinského Bratislava
3. miesto	Cabroň Denis	SŠ Senica

Tak si spolu zaspievalo 59 súťažiacich z 15 škôl v celoslovenskej súťaži **Huslový kľúčik** v Spojenej škole Dolinského 1. Každoročná súťaž, ktorá nadobudla celoslovenský rozmer, má veľmi dobrú úroveň. Jej gestorom je spevák a skladateľ Laco Lučenič a v porote s ním tentoraz boli P. Hume-

Absolventi ZUŠ E. Suchoňa v šk. roku 2010/2011

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa na Batkova ulici č. 2 v Dúbravke si pripomenie otvorením nového školského roka 25. výročie samostatnej existencie. Dúbravský spravodajca pripraví v septembrovom vydaní profil tejto úspešnej školy, ktorú navštevuje tisíc talentovaných žiakov a žiačok. V tomto vydaní uverejňujeme zoznam čerstvých absolventov.

HUDBNÝ ODBOR:

I. stupeň:

Monika Belicová, klavír – Mariana Granecová, Nina Brezáková, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Helena Březovjáková, klavír – Gertruda Lexmannová, Viktória Sophie Ďurčová, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Samuel Ďurovčík, saxofón – Libor Zálesňák, Mária Eliášová, klavír – Alena Klattová, Tajana Hevesiová, husle – Mgr. Beáta Rašková, Mgr. art. Aneta Lednická, Tajana Hevesiová, spev – Zdenka Zemková, Nicole Hromkovičová, altová zobcová flauta – Mgr. art. Ivan Kováčik, Martin Ivančo, bicie nástroje – Michal Dávid, Marco Klepoch, klarinet – Libor Zálesňák, Alexandra Kotuliaková, klavír – Gertruda Lexmannová, Paulína Macháliková, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Filip Majerský, klarinet – Libor Zálesňák, Martina Markovičová, priečna flauta – Mgr. Jaroslava Beladičová, Ľubomíra Nemčovská, keyboard – Petr Kunz, Jakub Oswald, klavír – Renata Pallayová, Martin Oswald, klarinet – Libor Zálesňák, Adela Poláčková, keyboard – Petr Kunz, Veronika Praženková, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Miriam Satková, altová zobcová flauta – Mgr. art. Ivan Kováčik, Dominika Šporerová, gitara – Ján Činčura, Jakub Vizvári, gitara – Marek Kadlec

II. stupeň:

Michaela Červenáková, klavír – Mariana Granecová, Mária Hulmanová, klavír – Mariana Granecová, Mária Hulmanová, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Zuzana Krajčovičová, spev – Zdenka Zemková, Kristína Kubincová, harfa – Mgr. Magdalé-

na Hrubá, Františka Lesanská, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová, Radovan Nerád, elektrická gitara – DiS. Michal Matejka, Dominika Pupáková, gitara – Marek Kadlec, Jaromír Stanko, gitara – Ján Činčura, Veronika Studencová, priečna flauta – Mgr. art. Agneša Ujpálová

VÝTVARNÝ ODBOR:

I. stupeň:

Katarína Burdová, Lucia Miadoková – Mgr. Barbora Nevřelová
Terézia Filipovičová, Romana Horská, Ľuboš Horváth, Natália Pálešová, Mária Ševčíková – PaedDr. Melánia Musilová

II. stupeň:

Veronika Baďová, Katarína Blažičková, Tomáš Božek, Martin Faktor, Lukáš Nevřela – Mgr. Barbora Nevřelová
Lucia Uhrínová – PaedDr. Melánia Musilová

TANEČNÝ ODBOR:

I. stupeň:

Laura Beňová, Monika Fuksová, Slavomíra Husariková, Zuzana Ježková, Miriam Satková – Libuše Šetinová

II. stupeň:

Monika Lakušová, Nikola Matrková, Lesana Urbániková – Libuše Šetinová
Maroš Babela, Lucia Cepková, Lukáš Fajnor, Laura Garajová, Patrik Gažo, Lucia Jankovská, Bibiana Kopcová, Peter Krajčík, Veronika Krchlíková, Katarína Mošovská, Viktória Obertová, Pavol Ondrejka, Viliam Ondrejka, Barbora Ovečková, Martin Prekala, Lucia Ramljaková, Alexandra Ravingerová, Žofia Schmidtová, Adela Tomíková, Kristína Ťapáková, Lucia Vančová – Ingrid Saňková

„Naša Terezka“

Kto to je a prečo o nej chceme písať? Terezka osem rokov navštevovala výtvarný odbor na ZUŠ Eugena Suchoňa na Batkovej

ul. a prednedávnom sa stala jeho úspešnou absolventkou v triede PaedDr. Melánie Musilovej. Na tom by nebolo nič zvláštne, keby Terezka nebola dieťaťom s diagnózou „autizmus“. Jej práce odrážajú vnútorný svet, ktorý sa odlišuje od sveta zdravých detí. Prekypujú humorom, optimizmom, výraznou farebnosťou a ožívajú na nich hrdinovia komiksov v rôznych životných situáciách. ZUŠ Eugena Suchoňa dáva priestor a možnosť študovať aj deťom so špeciálnymi výchovnými potrebami. Pre širokú verejnosť sú práce Terezky a jej spolužiakov sprístupnené v priestoroch 1. poschodia ZUŠ Eugena Suchoňa.

Mgr. art. Monika Rahllová

Webový talent

V hoteli Barónka v Rači sa konal 6. ročník súťaže mladých záujemcov o prácu na internete. Súťažili žiaci základných aj stredných škôl v disciplínach Juniorweb, Juniorerb, Juniordizajn, Juniortext. Z Dúbravky bol nominovaný ako najmladší účastník **Ľudovít Bodlák** v disciplíne Juniorweb. So svojou webovou stránkou www.bion.dobrenapady.info za nápaditý obsah získal pekné 3. miesto.

Odišla dlhoročná učiteľka

Pomaly – ako oblak na oblohe – sa strácajú spomedzi nás a zostáva len tichá spomienka nenávratná čohosi blízkeho a súčasne ďalekého. Veselá, vždy usmiata, vtipná, ochotná pomôcť v každej situácii. Taká bola dlhoročná učiteľka

v Dúbravke Zdenka Pátková (nar. 15. mája 1947). Mala rada svojich žiakov, a tí sa k nej i po rokoch radi vracali s láskou a úctou, aby porozprávali o svojom živote. Tak ako milovala svoju rodinu, vnúcatá, svojich žiakov, tak milovala aj predmety, ktoré učila – prírodopis a zemepis. Neobišla žiadne súťaže a ešte ako dôchodkyňa prispievala radami do televíznych súťaží. V prírode vždy vedela poučiť a o Slovensku rozdávala vedomosti nielen deťom, ale i matičiarom pri ich exkurziách po cestách – atrakciách našej vlasti. Zbožňovala svoje dve vnúcatky Oliverka a Adamka a veľmi sa tešila na tretie. Chýbalo pár dní, aby sa jej splnil sen, no nebolo jej dopriate. Choroba, ktorej sa bránila aj čiernym humorom, jej pretrhla všetky plány do budúcnosti. Jej srdce dotklo 27. mája 2011 a zostala iba spomienka. Bývalí žiaci, medzi ktorými posedela ešte pred rokom na stretnutí, si dozaista spomenú na jej veselý, bezstarostný smiech, ktorým už vtedy zápasila s chorobou.

Za všetky kolegyne (ks)

Sprievodca letnou Dúbravkou

Pre tých, ktorí strávia dovolenku doma v Dúbravke, alebo na návšteve v Dúbravke ponúkame zopár informácií. Sprievodcovia po atraktívnych dovolenkových destináciách ponúkajú najprv základné informácie o geografii, potom o prírode i domácich obyvateľoch. Ak máte záujem, pozývam vás na virtuálnu prechádzku po starej Dúbravke.

Kostol sv. Kozmu a sv. Damiána stojí na základoch staršieho sakrálneho objektu z 13. storočia.

GEOGRAFIA

Dúbravka vznikla a dodnes sa ako mestská časť rozprestiera na východnom úbočí začiatku hrebeňa Malých Karpát, na úpätí vrchu Kobyla. Čudné pomenovanie, ale len na pohľad. Je viac ako pravdepodobné, že kopec pomenovali podľa lokality, z ktorej prišli zakladatelia dediny v 40. rokoch 16. storočia. Dedinka Kobiljak na východ od Záhrebu z panstva Záhrebskej kapituly dala meno tejto výšine 514 metrov nad morom. Veď aj Dúbravka má svoje meno podľa dedinky z tohto ďalekého panstva. Dnes je už súčasťou Záhrebu a ako časť mesta volá sa Dubrava. Aj Dúbravka je v starých prameňoch zapisovaná ako Dubrava. Lebo nemecky či maďarsky ju volali „Studený prameň“ (Kaltenbrunn, či Hidegkút). Na takéto tvrdenia ma oprávňujú súpisy o odvádzaní cirkevného desiatku v archíve Záhrebskej kapituly, kde sú nielen zapísané mnohé priezviská zakladateľov dnešnej Dúbravky, ale aj doklady o tom, že vtedajší zemepán Dúbravky sídliači na Devínskom hrade mal aj svoje majetky v susedstve majetkov Záhrebskej kapituly. Vlastnil polovicu Stubičko-susjedgradského panstva.

Chotár Dúbravky na východe tvoril hranicu medzi majetkom mesta Bratislavy a zemepanským územím, či už Panstva svätajurských a pezinských grófov, Devínskym hradným panstvom, Stupavským panstvom, či páľffiovskými panstvami, podľa doby, ktorú sledujeme. Hranicou bol potok Vydrica. On narobil historikom problémy. Ukázalo sa, že boli dva potoky rovnakého mena. Jeden, ktorý doteraz tečie pod Červeným mostom, cez Patrónku, Mlynskú dolinu a vlieva sa do Dunaja pod mostom Lafranconi a druhý, ktorý

ešte v stredoveku vyschol. Pramenil pri lamačskej železničnej stanici a tiekol k dnešnému zimnému štadiónu popred dnešnú Rosničku, cez Líščie údolie, popod polikliniku v Karlovej Vsi a pri Lodenici sa vlieval do Dunaja. Práve pre túto nevedomosť o dvoch Vydriciach sa v staršej literatúre považovala Dúbravka za „Zem strážcov lesa“.

Na južnej hranici dúbravského chotára sa láme dopravné pásmo mestskej hromadnej dopravy a ožýva sa v električke jeho označenie „Dolné Krčace“. Správne by malo znieť „Dolné Krčiče“, lebo je to chorvátske vyjadrenie o tom, že obyvatelia Dúbravky premenili krovím a drevinami zarastenú časť chotára so súhlasom zemepána na ornú pôdu, teda „vyklčovali“ (vyrúbali a vytrhali korene). Krčiči v preklade znamená klčovať. A dnešné hlásenie v doprave „krčati“ skôr vyjadruje „škvíkať v bruchu“. Klčovnískami bolo aj územie okolo sídla policajtov (Horné Krčiče). Na križovatke Lipského - Schneidera-Trnavského bolo územie vinohradníckych pivníc (hajlochov). V katastrálnych mapách je označené „Gaty“ a niektorí z toho urobili „Hate“. Ale „Gat“ je onen hajloch. Aký pekný doklad o tom, že tieto dnešné záhrady boli pôvodne vinohradmi.

Podobne problematické je aj pomenovanie nad „gatami“ ležiacej časti chotára „Záluhy“. Nielenže je nelogické, lebo je to kopcovitá časť, ale je aj chybné, lebo tí, čo jej dali názov, hovorili, že je za lesíkmi. Naozaj, ešte v katastrálnej mape z roku 1831 je medzi Dúbravkou a touto časťou chotára zakreslený les. „Lug“ je lesík, háj, „lugar“ je hájnik. Pôvodne „Za lugi“ je „Za lesíkmi“. Na západ v hornatej časti terénu je „Ferenča draga“. „Draga“ je cesta v hlbokom záreze a nie slovenské „dráha“, ani české „železnica“. Má aj svoju zdobneninu. Do Ferenčej drágy ústia dve „dražice“, teda nie tak hlboko do terénu zarezané cesty. Majú aj svoje prídavné meno, prívlastok „Vázmene dražice“. Vázma je chorý, „Veľká noc“. Jej symbolom je zajačík, alebo bahniatka. Bahniatka, ako jahňady vrb rastú vo vlhkom teréne a takým „dražice“ sú. Nad dražicami sú v lesnom teréne „Lamenice“, lebo terén sa láme smerom k chotáru Devína. Určite tam nepestovali ľan, ako sa niektorí domnievajú po chybnom čítaní v mape. Po Strmom boku sa dostaneme do vlastnej dediny, kde sa môžeme prejsť po „Brižiťskej ulici“ – brižiť je kopček, z nej na Glavicu, čo nie je od „hlavy“, ani od modernej chorvátskej ekonomickej teórie „základný kapitál“, ale je to opäť od názvu ďalšej lokality patriacej Záhrebskej kapitule, z ktorej prišli

Chorváti „Glavnica“. Ešte hádam treba povedať o „Podvorniciach“. Začínajú pri dnešnom Dome kultúry a končia pri požiarnikoch. Pomenovanie nie je od moderného chorvátskeho pojmu „sluha, školník“, ale vyjadruje územie nadväzujúce na intravilán. V intraviláne bol pojem „dvor“ vyjadrením daňovej jednotky. Do nej patrili dom s komorou, maštalami, chlievmi, dvorom, humnom a záhradou stanovenej výmery. Za nimi nasledoval extravilán s polami označenými množným číslom ženského rodu „Po dvornice“, polia za dvorom v širšom slova zmysle. Možno aj „Lučiče“ treba vysvetliť, lebo niektorí sa domnievajú, že sú to malé lúčky. Nie, ich samotná výmera hovorí o ich účele: „lučiči“ znamená oddeľovať, teda plnili účel úvrate na rozhraní dvoch či troch chotárných častí. Na nich odstavili vozy s náradím a záprahom kým sa na poli pracovalo.

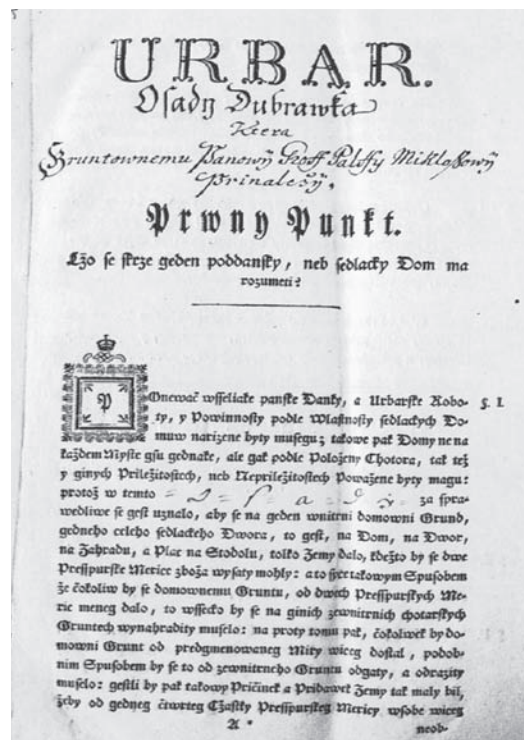
PRÍRODA

Samotná konfigurácia terénu je krásna, pestrá. Od mierneho zvlnenia až po „Strmý bok“, od trávnatých „glavic a klanjcov“ po hlboké lesy s bohatou flórou a faunou, dôvod na vyhlásenie chránenej krajinnú oblasť, prírodnú rezerváciu, ale najmä rekreačnú oblasť pre naše malé veľkomesto. Pochopil to už pred sto rokmi bratislavský stolársky majster a vybudoval tu rekreačnú „Tavarikovu kolóniu“. Páči sa tu aj dnešnej mládeži, ktorá stanuje a „loží“ v „Bielych skalách“, pôvodne jednom z pokusných lomov Štokerauských vápeniek zo 70. rokov 19. storočia, keď tu hľadali najvhodnejšie zásoby kvalitného vápenca. V spustnutom, zdevastovanom prostredí Veľkej lúky sa zaľúbilo mladým „čundrákom“ táboriť na spôsob americkej MASH. Všetko sú to svedectvá o neobyčajne mnohotvárnej, krásnej prírode Dúbravky.

OBYVATEĽSTVO

Vieme už, že dedinu založili v čase, keď územie patrilo Bátoriovcom, vlastníkom Devínskeho hradného panstva. Získali ho v roku 1527 od Svätajurských a pezinských grófov. Vtedajší palatín Štefan Bátorii určil miesto, kde noví osadníci majú vybudovať dedinu, premeniť les na úrodnú pôdu. Túto úlohu splnili vo veľmi krátkom čase: prišli v roku 1540, alebo 1541 a v roku 1573 ju už ako dedinu daroval za verné služby Michalovi Bayovi, svojmu kastelánovi na hrade Devín. Je to prvá písomná zmienka o Dúbravke. Je staršia ako v literatúre uvádzaný rok 1577 a je pre Dúbravčanov príjemnejšia. V tej mladšej sa hovorí o škodách, ktoré spôsobili Dúbravčania v lamačských viniciach, v tejto staršej, a teda prvej, je Dúbravka odmenou.

Poľnohospodárstvo, presnejšie aj ovocinárstvo a vinohradníctvo bolo hlavným za-

mestnám pôvodného obyvateľstva. Boli to poddaní sedliaci a bezzemkovia (želiari) s domom, alebo bez domu. Želiar nebol celkom bez pôdy. Nemal síce pôdu patriacu zemepánovi, ale mohol si s jeho zvoľením pôdu získať vyklčováním. Užívateľ zemepanskej pôdy musel odvádzať roboty, dane a dávky zemepánovi, štátu a cirkvi, užívateľ kľčovísk za ne nerobotoval a odvádzať len malé dávky zemepánovi. Toto rozlišovanie poddanského obyvateľstva presne evidujú daňové súpisy vykonávané štátnymi úradníkmi a urbáre ako písomné dohody o vzájomných právach a povinnostiach uzatvárané medzi poddanými a ich zemepánom.

Nezachoval sa archív Devínskeho panstva, ani archív rodiny Bátorí a tak pre 16. a 17. storočie máme len daňové súpisy vyhotovené štátnymi, vtedajšími župnými úradníkmi. Súpis z r. 1553 Dúbravku ešte neuvádza – zakladajúce obyvateľstvo užívalo daňovú slobodu. Súpisy zo 17. storočia sú veľmi stručné, málo hovoria o ľuďoch, zaznamenávajú sumárne ich povinnosti. Výrečný je urbár spísaný a potvrdený slúžnym a jedným prisažným Bratislavskej stolice 10. apríla 1768. Pomenúva rody a rodiny, ktoré v tom čase žili v Dúbravke. **Bačíkovci** boli želiarmi s domom, **Brankovič** bol sedliak i želiar s domom, **Brenčič** bol sedliak, **Bučič** želiar s domom, **Fošnár**, **Gregorovič**, **Harašlík** boli sedliaci, **Holbemer** bol želiar, **Horvát**, **Iliť** boli sedliaci, ale **Iliť** bol aj želiar s domom. Aj **Jesenský**, **Kralovič** a **Lučenič** boli sedliaci. **Mader** bol sedliak, želiar s domom i bez domu. **Materka** a **Matovič** boli sedliaci, no **Matovič** bol aj želiar. **Mikletič** bol vo všetkých troch kategóriách, sedliak, želiar s domom i bez domu. **Milošovič** bol sedliak i želiar bez domu. Aj **Mladošovičovi** boli sedliakmi, želiarmi i želiarmi bez domu. **Nitrovič** bol sedliak, **Ošvold** želiar, **Papušek**, **Pavlačkovič** boli sedliaci, ale **Pavlačkovičovi**

boli aj želiarmi s domom i bez domu. **Pokorný** boli sedliaci i želiari s domom. **Ripka**, **Ružovič**, **Sedlák**, **Slošanič**, **Stankovič**, **Štefko**, **Urbanovič** i **Valášek** boli sedliakmi.

Aký osov mali Pálfiovci z Dúbravky? Odpoveď by bola jednoduchá, keby bol doklad, že ju chceli predáť. Ale rod Pálfiovcov nemal záujem o predaj svojich majetkov. Naopak, prijali zásadu, že panstvo sa pri dedení nedelí, že sa spravuje spoločne so všetkými reprezentantmi rodu, že každý člen rodu má právo na plné zabezpečenie životných potrieb a zisk sa podľa dohody delí na časť, ktorou sa zveľaduje panstvo a čiastočne sa rozdelí na pokrytie záujmov členov rodu. Čo im teda Dúbravka ročne poskytovala?

KRAVA ZA TRI ZLATÉ...

Bola jednou z malých dedín pastva v polovici 18. storočia. Žilo v nej 93 rodín, z nich bolo 58 sedliackych, 35 želiarskych rodín z ktorých 7 nemalo vlastné domy. V tom čase bolo v Dúbravke 86 domov. Keďže lesy boli vylučným majetkom zemepána, pre vyčíslenie hodnoty dediny je zaujímavý rozsah poddanými užíwanej pôdy. Vo vyjadrení daňovej jednotky celkový rozsah predstavoval 16 a 2/4 usadlosti, čo v oráčiniach a vinohradoch predstavovalo výmeru na ktorej sa mohlo vysiať 379,5 merice (22.770 litrov) obilia, záhrady boli na ploche 66 meríc (3.960 litrov) a lúky na ktorých sa ročne nakosilo a nasušilo 58 vozov sena. Deviata čiastka z tohto rozsahu a teda aj z úrody patrila zemepánovi. Každý sedliak bol povinný bezplatne, bez nároku na stravu odpracovať ročne na panskom 13 dní so záprahom, alebo dvojnásobok bez záprahu, ručnou robotou, teda 26 dní. Zemepán mal k dispozícii ročne 1508 pracovných dní od sedliakov 504 pracovných dní od želiarov s domom (každý po 18 dní ručnej roboty)

a 84 dní od želiarov bez domu (každý po 12 dní ručnej roboty). Spolu teda 2.096 pracovných dní v roku, čo je 6 ľudí pracujúcich každý deň v roku bez ohľadu na cirkevne prácou zasvätené sviatky a nedele. Títo ľudia nedostali žiadnu mzdu, sami sa stravovali a leňošili nemohli, lebo dozerali panskí drábi (keď išiel sedliak robotovať, musel byť pri východe slnka na poli kde sa pracovalo a odchádzal keď slnko zapadalo; cesta do práce bola na jeho úkor). Pracovalo sa naozaj od svitu do mrku.

Od každého sedliaka a želiara s domom dostal ročne zemepán v priemere 1 zlatý v peniazoch, teda z Dúbravky dostal 86 zlatých ročne (krava stála 3 zlaté). Sedliaci mu museli v jeho lesoch narubať a doviezť ročne 15 siah dreva (cca 19 kubíkov) na kúrenie. Ako vecné dary bolo určené, že Dúbravka dodá 50 funtov konopnej a ľanovej priadze, 4 holby topeného masla, 58 kohútov, 58 kureniec a 548 kusov vajec. Všetko bez finančnej náhrady, zadarmo a v čase, kedy si to panstvo určilo.

Dúbravka mala teda svoju materiálnu hodnotu v minulosti. Stúpala aj na honore. Vďaka zasväteniu farského kostola južanom Kozmovi a Damiánovi bola pútnickým miestom pre Chorvátov z Dolného Rakúska, južnej Moravy, Burgenlandu, západného Maďarska a samozrejme zo západného Slovenska, zo Záhoria a spod Malých Karpát. Schádzali sa tu každoročne na ich sviatok 27. septembra. Neoficiálnym pútnickým miestom bola istý čas aj k úcte Panny Márie Dúbravskej, ktorá sa zjavila miestnemu pastierovi. Na popisovanie súčasnej hodnoty mestskej časti Dúbravka sa neodvážim. Mohli by ma vinit z prehnaneho patriotizmu.

PhDr. Jozef Kláčka
Ilustrácie z archívu autora

Rozpočet náš každodenný

(alebo o čo vlastne ide)

Dňa 25. mája sa uskutočnilo stretnutie občianskeho združenia Občania za rozvoj Dúbravky a starostu Ing. Jána Sandtnera. Z tohto stretnutia vyšla výzva k starostovi a poslancom MČ, aby spoločne garantovali, že verejné prostriedky budú použité na uspokojenie verejného záujmu. Od starostu a poslancov očakávame, že rozpočet na rok 2011 aj ďalšie roky bude:

- zostavený vyvážené v príjmovej a výdajovej časti tak, aby bola vytvorená nevyhnutná rezerva na prekonanie neočakávaných a nepredvídaných okolností a situácií.
- využijú sa všetky možnosti a právomoci aj samotných poslancov na zvýšenie disciplíny pri výbere miestnych daní a poplatkov, že nebudú klásť prekážky a naopak budú všemožne podporovať transparentnosť pri zjednávaní prenájmov dočasne nevyužiteľného majetku MČ. Predaj nepotrebného majetku bude v dostatočnom predstihu vopred avizovaný a transparentne sa vyberie kupujúci.
- poslanci nemajú mandát na čerpanie krátkodobých pôžičiek na krytie schodku rozpočtu, a tak zaťažovať dlhom budúci život MČ. Čerpanie grantov aj úverov orientovať len na také akcie, ktorých realizácia priniesie okamžité efekty a ich splácanie bude kryté ich výnosmi.
- budú finančne zabezpečené rozostavané akcie ako Klub seniorov na Fedákovej ulici.
- bude finančne zabezpečená správa majetku, ktorá je resp. bude pridelená do vlastníctva MČ. Ide nám predovšetkým o materiálo-technické zabezpečenie ZŠ, MŠ, Domu kultúry, Domovov sociálnych služieb a iných budov a zariadení, ktoré budú prevedené do vlastníctva MČ. Došlo k dohode primátora Milana Ftáčnika a starostu MČ na prevode dosť podstatnej časti majetku v Dúbravke z magistrátu na MČ. Len veľmi

zlý hospodár nedokončí stavbu, ktorú začal a nevie zabezpečiť a postarať sa o majetok, o ktorý sa vehementne uchádza.

- primárne rozpočtom garantovať odstránenie havarijných stavov na vykurovaní, strechách a telocvičniach škôl.
- zabezpečiť a uviesť do prevádzky utlmené triedy a materské škôlky. Zrušiť prenájom v objektoch materských škôl, vrátiť ich pôvodnému účelu. Garantovať zákonom stanovenú predškolskú výchovu všetkých päťročných detí, a tak dokázať starostlivosť o mladé rodiny. Pre veľkú časť mladých rodín je neprijateľné, aby za jeden deň pobytu v súkromnej MŠ rodič platil 25 € a mesačne 750 €, čo sa rovná priemernému mesačnému platu.
- v rozpočte finančne garantovať trikrát ročne kosenie trávy v celej Dúbravke. Rokovať s magistrátom, aby plochy, ktoré v MČ vlastní magistrát, boli v rovnakom termíne aj počte kosené. Dvakrát ročne vyhrabať (na jeseň a jar) všetky plochy od napadaného lístia a špiny a v zime zabezpečiť odpratávanie snehu z verejných priestranstiev.
- garantovať vysielanie Dúbravskej televízie a hľadať možnosti, ako vysielanie rozšíriť aj na ďalších operátorov. Tým, že DTV šíri signál len prostredníctvom UPC a stará Dúbravka nemá káble, prichádza o možnosť vidieť a vedieť, čo sa v jej okolí deje.

Občianske združenie očakáva od jednotlivých poslaneckých klubov verejnú diskusiu o prioritách na obdobie 2012 - 2014, spôsob ich finančného krytia a spoločenskej prospešnosti. Očakávame, že prostredníctvom Dúbravského spravodajcu, Dúbravskej televízie na rokovaní zastupiteľstva prebehne občianska diskusia o týchto prioritách a ich prínosoch pre budúcnosť Dúbravky.

S týmito požiadavkami občanov boli po-

slanci prítomní na 7. zasadaní MZ písomne oboznámení. Ani jeden z prítomných poslancov nereagoval na tieto podnety OZ. Naopak, boli prednesené a aj schválené návrhy na zakúpenie hlasovacieho zariadenia pre poslancov. Len ťažko človek pochopí, prečo chcú poslanci tajné hlasovanie. Asi sa potrebujú poistiť, aby náhodou prítomní občania a voliči nevedeli, ako ten ktorý poslanec hlasoval, proti čomu a za čo. Hlasovaním bolo rozhodnuté, že prostriedky na nákup tohto zariadenia sa použijú z fondu rozvoja bývania. Pánom poslancom neprekáža, že fond rozvoja bývania má presne špecifikované podmienky použitia?

Schválili aj dotáciu pre súkromný športový klub a tiež z prostriedkov fondu rozvoja bývania. Je potrebné podporiť športové aktivity. Ale prečo brať telesnú výchovu zo škôl tým, že školské dvory prenajímame na súkromné aktivity, pretože nemáme prostriedky na ich údržbu? Vlastník budovy školy je asi povinný budovu udržiavať v takom stave, aby škola mohla v plnom rozsahu zabezpečiť výučbu všetkých predmetov, ktoré sú v učebných osnovách. A tam patrí aj telesná výchova. Sú športy, ktoré na školách nemajú vytvorené podmienky a uskutočňujú sa v istých špecifických podmienkach resp. ihriskách. Nie som proti ich podpore, ale pre ich podporu neopraviť poškodené parkety v telocvični, neopraviť poškodenú strechu či rozbité a poškodené sociálne zariadenia na ZŠ – ako to napísal Dúbravský spravodajca v júnovom čísle na dvojstrane 6 – 7, považujem za nezodpovedné. To, že na niektorých ZŠ je v havarijnom stave kúrenie, dodávka vody, strechy, tým sa ani jeden poslanec v diskusií o rozpočte na rok 2011 nezaoberal.

Informácie, ktoré sú bežne dostupné každému občanovi prostredníctvom masmédií, signalizujú, že ani tzv. isté príjmy nie sú isté. Ministerstvo financií avizuje nižší výber daní, magistrát znížil koeficient rozdelenia prostriedkov pre MČ Bratislava - Dúbravka zo 6,3% v roku 2010 na 6,1% v roku 2011, pritom sa vychádza z nižšieho základu ako vlani. Možno očakávať ďalšie reštrikčné opatrenia. Avizované zvýšenie ceny vody a zvýšenie ceny plynu a tepla možno o viac ako štvrtinu zasiahne obecný rozpočet nekompromisne. Tým sa zvýši tlak na zabezpečenie fungovania škôl, materských škôl, penziónov pre dôchodcov v MČ na úkor iných programov. Nevieme, čím nás ešte vláda a život prekvapí do konca roka 2011.

Je sympatické, že starosta sa pokúsil formulovať isté východiská a podnety pre verejnú diskusiu. Na stretnutí s občanmi formuloval priority, ktoré by sa mohli stať predmetom občianskej diskusie, ako ďalej v období 2012 – 2015. Venujme sa im, a nie žabomyším slovným vojnám na miestnych zastupiteľstvách. Život postaví pred každého poslancu prísny účet za skutky, ktoré (ne)urobil vo volebnom období. Myslite na Dúbravku, nie na seba.

Ing. Adalbert Múdry
Foto: Lukáš Vladovič

Po stopách minulosti

Besedy o minulosti slovenského národa, ktoré pravidelne organizuje miestna organizácia Matice slovenskej v Dúbravke, vyhľadáva i Michal Prno. V Dúbravke žije od roku 1967 a jeho koníčkom je história. V dôchodkovom veku napriek chatrnému zdraviu sa s entuziazmom jemu vlastným venuje životu slovanských vierozvestcov Cyrila a Metoda. Keďže 5. júla oslavujeme ich sviatok, nezaškodí si pripomenúť ich príchod na naše územie.

Michal Prno (na obr.) v knihe *Korene národa Slovákov* (vyšla v roku 2006) čerpal z rôznych zdrojov a historických prameňov (dr. Václav Novotný: Dejiny české, ďalej J. Žáry, A. Bagin, I.

Rusina, E. Toranová i ďalší). Pozoruhodné pre Dúbravčanov sú nasledovné fakty.

V roku 862 panovník Rastislav a jeho kniežatá vyslali poslov do Carihradu s prosbou, aby cár Michal III. poslal na Moravu učiteľov, ktorí by „náuku viery“ vysvetľovali v reči zrozumiteľnej Rastislavovým poddaným. Po prípravách abecedy a preklade Písma sa na jar 863 pohla družina Cyrila a Metoda aj so sprievodom na Moravu. Po dlhých dňoch plavby hore Dunajom prišli do našich končín. Na miesto, kde v súčasnosti je Bratislava. Vystúpili a pokračovali na Devín. Cesta viedla pod terajším hradom, pokračovala Hlbokou cestou smerom k Patrónke, po starej dúbravskej ceste, okolo vršku, kde stál Pustý kostolík, okolo miesta, kde stojí Dúbravská pekáreň cez cestu, za ktorou tiekol potôčik, čo vyvierať z Horánskej studne. Potôčik bol križovatkou ciest, ktoré viedli na hrad Devín. Táto časť sa katastrálne nazýva „LÚGY“. V jej chotári pri bývalom potôčiku je stĺp, na ktorom je Socha Panny Márie. Na obraze, ktorý sa nachádza v kaplnke Panny Márie Ružencovej, sú vyob-

razení Mikuláš – Metod a Konštantín – Cyril. Tento obraz s dátumom 31.V. 1841 darovali obyvatelia z Bratislavského podhradia Dúbravke. Vedel o tom dr. Jozef Beitl, dóska farár a dlhoročný dúbravský farár.

Obraz zobrazuje príchod Cyrila a Metoda na Moravu. Umelec zobrazil Cyrila ako mnícha a Metoda ako arcibiskupa. Svätý Mikuláš – Metod žehná zem a ľud moravský. Tu na Morave sa slávila „prvá obeť Bohu premilá“ v jazyku našich predkov. Na sarkofágu je jasne napísané v nemeckom jazyku meno Mikuláš z Carihradu. Tu sa zvitál panovník

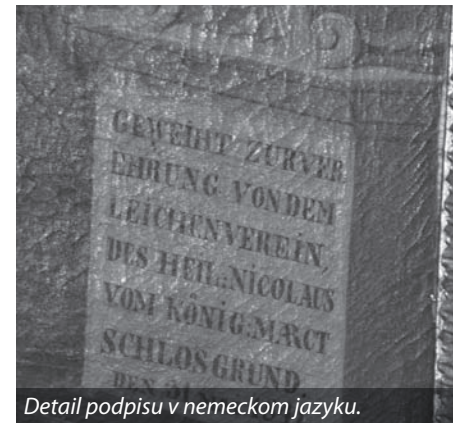

Obraz z Kaplnky Ružencovej Panny Márie v Dúbravke.

Rastislav s misiou. Odtiaľ odišiel sprievod na hrad Devín. Tu bolo sídlo panovníkov Samovej ríše a následne Veľkej Moravy. (podľa dôkazov dr. V. Novotného a K. Dvořáka).

Čo je pre nás zaujímavé?

Metodovo civilné meno je označené písmenom „M“, ale nikde nie je napísané – iba

Detail podpisu v nemeckom jazyku.

v dúbravskej kaplnke na uvedenom obraze. Nebyť tých ľudí, čo si vážia históriu nášho národa, tento článok by nevyšiel. Dúbravčan Michal Prno sa obrátil na Ministerstvo kultúry SR, sekciu krajiny a pamiatok, a odtiaľ dostal „požehnanie“ na uverejnenie svojich odborných príspevkov. Týkajú sa najstarších dejín Bratislavy od 9. storočia do 14. storočia. Keďže výber je objavný svojou skladbou, lektori ho odporučili na publikáciu. Skutočnosť, že v našom kostole je slávny obraz, zaznamenala aj Dúbravská kronika. Citujúc slávneho poľského prozaika Henryka Sienkiewicza, nositeľa Nobelovej ceny za literatúru: „Dejiny nám zachovávajú posolstvo. Posolstvo o tom, že ukrutnosť a zloba nemôžu víťaziť večne, nespravodlivosť musí ustúpiť pravde, nenávisť láske a dobru.“

Kveta Slyšková

Foto: **Lukáš Vladovič**

Kresťanskí dôchodcovia na Morave

Za pomerne nepriaznivého, daždivého počasia sa v sobotu 28. mája 2011 vydalo 42 členov klubu kresťanských dôchodcov na pútnický - poznávací zájazd do Hlubokých Mašoviek a na zámok Vranov nad Dyjí.

Hluboké Mašuvky (nachádzajúce sa 8 km od Znojma) patria v súčasnosti k najživším pútnickým miestam na Morave. Chodili sem a chodia i pútnici zo Slovenska a Rakúska. Toto miesto má svoju nezameniteľnú krásu a atmosféru. Je tu v harmónii príroda i duchovno. Dýcha tu ticho a pokoj, ktoré vedú k modlitbe a meditácii. Cítiť tu, že Božia blízkosť je takmer na dosah ruky. Stačí prísť, zastaviť sa a poprechádzať miestom spojeným so vzácnou soškou Panny Márie a ďalšími duchovnými artefaktmi.

Naše malé spoločenstvo prežilo krásne, duchovné predpoludnie, o čo sa postaral správca farnosti Miloslav Čamek. Nie zakaždým sa možno stretnúť s takým obetavým človekom, ktorý nám venoval viac ako tri hodiny svojho času. Okrem svätej omše, Loretánskych litánií, púťavého výkladu o tomto pútnickom mieste, absolvoval s nami prehliadku kostola, obdivovali sme 23 cm vysokú sošku milostivej Panny Márie de Foy z roku 1609 a absolvovali krátku prehliadku pútnického areálu - Lurdskej jaskyňu, Svätú studňu, kaplnku

sv. Anny, pamätník z 1. svetovej vojny a sochy českých svätých. Keďže sa pre dažď nedala absolvovať križová cesta, pozreli sme si ju z videa. Pán farár sa s nami rozlúčil požehnaním v autobuse. Verím, že najmä duchovný zážitok naplnil očakávanie zúčastnených.

Tak ako v našej „Mariánke“ koná sa tu každú prvú sobotu v mesiaci púť. Hlavná púť je prvú sobotu v júli na sviatok sv. Cyrila a Metoda. V tomto roku prislúbil svoju účasť aj emeritný arcibiskup Ján Sokol.

Cesta na zámok vo Vranove nás všetkých - aj pána šoféra dost zaskočila. Pre opravu cesty sa naše putovanie obchádzkou po treťotriednych cestách predĺžilo o viac ako 60 km. Po vyše hodinovom meškaní sme sa dostali i na plánovanú prehliadku Vranovského zámku. Naša námaha bola ale odmenená prehliadkou jeho bohatej expozície, umožnila nám o.i. spoznať kultúru šľachtického bývania z konca 18., celého 19. a prvej polovice 20. storočia. Tento zámok je prestavaný z gotického hradu a patrí k pozoruhodným stavbám stredoeurópskeho baroka.

Bola by som rada, keby moje rozprávanie bolo zároveň aj pozvánkou - dobrým tipom ako rodinne a zmysluplne možno prežiť jeden z voľných dní víkend.

Ing. Jana Klasová

O sčítaní ľudu - obyvateľov trochu inak

Mohli by sme sucho skonštatovať „sčítanie obyvateľov v Mestskej časti Bratislava – Dúbravka skončilo, prosíme zabudnite“. Prosa o zabudnutie je v tomto prípade opodstatnená, lebo v našej mestskej časti boli v minulosti dve sčítania, a to v roku 1991 a 2001.

A ani jedno z nich neprebiehalo v takom nepriaznivom spoločenskom, ekonomickom a politickom prostredí ako toto tohtoročné sčítanie. To určite malo vplyv na jeho objektivitu výsledkov. V tom sa iste zhodneme.

Nebudem sa zaoberať technickými a obsahovými nedostatkami sčítacích hárkov, ťažkopádnosťou príručky, chybami v evidencii obyvateľov, bytových domov a bytov, nedostatočným výberom sčítacích komisárov a ich neefektívnym školením. Nedá mi poukázať na závažnú skutočnosť, ktorá výrazným spôsobom ovplyvnila priebeh sčítania. Dve centrálné štátne inštitúcie, ktoré sa zúčastnili na príprave sčítania, sa v prebiehajúcom procese vzájomne obviňovali, čo určite negatívne ovplyvnilo priebeh a výsledky sčítania.

Z blízkej minulosti tí starší si pamätajú sčítanie v roku 1991 a 2001. Na podklade výsledkov sčítania sme sa dozvedeli množstvo zaujímavých skutočností, ktoré súvisia s časom, ktorý uplynul medzi týmito dvomi sčítaniami. Desať rokov vo vývoji spoločnosti z hľadiska historického je takmer zanedbateľná doba. Ale z hľadiska spoločenského, sociálneho, ekonomického, ale aj politického (nerád zahŕňam do toho politiku, ale z hľadiska dialektiky tam patrí, lebo je hybnou silou týchto zmien) je dostatočne dlhá doba, ktorá môže výrazne ovplyvniť štruktúru obyvateľstva, jeho zvyklosti a postoje. Tieto vplyvy sa prejavili aj v rozdielnych výsledkoch týchto dvoch

sčítaní, ako je to názorné vidieť z priloženej tabuľky.

Podstatná zmena pri sčítaní v roku 1991 a 2001 bola v zmene kategórií predmetu sčítania – jedince. Už z názvu sčítania vyplýva, že prišlo k zaujímavej zmene. V roku 1991 sa uskutočnilo sčítanie ako **Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991** a o 10 rokov neskôr sa sčítanie uskutočnilo ako **Sčítanie obyvateľov, budov a domov 2001**. Teda v priebehu 10 rokov sa ľud zmenil na obyvateľa. V tomto smere je tu pre budúcnosť možná ďalšia zmena, a to transformácia ľudu, alebo obyvateľa na občana (lebo občan to vraj znie hrdo). Toto však sú len vonkajšej znaky, teda formy tohto procesu. **Vnútroštruktúrna zmena procesu je hlbšia. Ak sa pozrieme na niektoré výsledky týchto dvoch sčítaní a porovnáme ich medzi sebou, zistíme, že v priebehu desiatich rokov sa počet ľudí, alebo obyvateľov znížil o 2 243 osôb, a to teraz nevieme posúdiť, či to boli ľudia alebo obyvatelia. Vzniká otázka, kam sa stratilo 2 243 duší z Dúbravky.**

Z uvedenej tabuľky vidno, že prišlo k hlbším spoločenským zmenám v oblasti spoločenského vedomia (ale aj bytia), čo sa prejavilo v zmene štruktúry národnostného zloženia obyvateľstva našej mestskej časti a k zmene štruktúry obyvateľstva podľa náboženského vyznania. Pri podrobnom skúmaní tejto tabuľky môžeme prísť k zaujímavým poznatkom o vzťahoch a postojoch. Z toho vyplýva, že nekritická manipulácia s tak závažnými kategóriami, ako sú **ľudia, obyvatelia a občania**, môže viesť k dôležitým spoločenským zmenám, ktoré sa prejavujú aj v procese sčítania.

Záverom pripomínam, že my všetci obyvatelia tvoríme základný štatistický súbor a každý z nás je jeho štatistickou jednotkou, ktorá je identifi-

kovaná podľa neho a nemu vlastných znakov. Napríklad svojho mena, dátum narodenia, bydliska, bydliska jeho matky v okamihu jeho narodenia a podobne.

Pre lepšie pochopenie významu a lepšiu orientáciu budem v príspevkoch o štatistike pokračovať. V ďalšom čísle si niečo povieme o histórii sčítania. Následne niečo o štatistike a demografii, aby sme vedeli správne interpretovať štatistické informácie. Oboznámime sa s demografickými údajmi našej mestskej časti. Budeme postupne uverejňovať informácie o vekovej, sociálnej, vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva, o pôrodnosti a o ďalších demografických údajoch. Porovnáme sa s inými mestskými časťami. Budeme hľadať odpovede na otázky, akí sme boli, akí sme. Zahráme sa aj na prognostikov a budeme hľadať odpovede na otázku, akí budeme o 5, 10 a viac rokov. Určite to bude mnohých z Vás zaujímať.

V priloženej tabuľke sú uvedené niektoré výsledky sčítania z rokov 1991 a 2001. V treťom stĺpci sú zatiaľ len otázniky. Môžete sa zahrať na prognostika a využiť to na tipovanie a porovnať ho s výsledkami sčítania po ich spracovaní Štatistickým úradom SR.

Na záver niekoľko citátov, čo povedali významní ľudia o štatistike.

Sir Winston Churchill: „Verím len tej štatistike, ktorú som sfaľšoval ja.“

Benjamin Cisraeli: „Sú tri druhy klamstva: klamstvá, prekliate klamstvá a štatistika“.

Ako sa všeobecne hovorí: „Štatistika je presný súčet nepresných čísiel“.

Tabuľka 1

Ukazovateľ	SĽDB 1991	SODB 2001	SODB 2011
Obyvateľstvo spolu - počet	37 442	35 199	?
muži - počet	17 713	16 498	?
ženy - počet	19 729	18 701	?
Bývajúce obyv. podľa národnosti.:			
Slovenská %	92,76	92,72	?
Maďarská %	3,46	2,77	?
Rómska %	0,03	0,05	?
Rusínska %	0,10	0,16	?
Ukrajinská %	0,11	0,10	?
Česká %	2,34	1,97	?
Moravská %	0,38	0,15	?
Sliezská %	0,01	0	?
Nemecká %	0,22	0,21	?
Poľská %	0,08	0,09	?
Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania:			
Rímskokatolícke %	45,18	55,14	?
Evanjelické %	4,67	5,78	?
Gréckokatolícke %	0,43	0,70	?
Pravoslávne %	0,13	0,39	?
Čs. Husitské %	0,04	0,11	?
Bez vyznania %	19,52	30,82	?
Ostatné %	0,34	0,26	?
Nezistené %	29,67	5,34	?

Mestská časť Dúbravka a jej obyvatelia v štatistike

V Dúbravskom spravodajcovi mesačne prinášame informácie o živote v našej mestskej časti. Uverejňujeme správy o úspechoch, starostiach a problémoch našich občanov. Informujeme vás o činnosti našej samosprávy, jej poslancov a starostu, informujeme vás o ich rozhodnutiach a riešení vašich problémov a realizácii vašich návrhov. Zverejňujeme vaše listy, predstavujeme významné osobnosti. Informujeme vás o kultúrnych, spoločenských, športových podujatiach.

Spätňý pohľad na vývoj obyvateľstva našej mestskej časti ukázal na nevyvážený a kolísavý rast počtu obyvateľstva. Tento vývoj bol spôsobený nasledovnými faktormi a má niekoľko charakteristických vývojových etáp.

1. ETAPA OSÍDLLENIE DEDINY

Dedina Dúbravka sa formovala viac storočí, ale konkrétne kontúry nabrala až na začiatku 18. storočia. V roku 1712 bolo tu usadených 19 sedliackych rodín. V období 1720 – 1736 tu už žilo 35 sedliackych rodín (tomu odpovedalo cca 310 osôb). V roku 1731 tu žilo 308 obyvateľov, v roku 1869 už 582 obyvateľov.

2. ETAPA ROZRASTANIE DEDINY

Dúbravka sa hospodársky a kultúrne rozvíjala a naďalej rozrastala. V roku 1869 v nej žilo 582 obyvateľov, v roku 1930 mala už 1 074 obyvateľov a v roku 1961 - 1 375. V roku 1970, tesne pred začatím rozsiahlej bytovej výstavby, mala obec Dúbravka 1 500 obyvateľov.

3. ETAPA –URBANIZÁCIA DÚBRAVKY, PRUDKÁ VÝSTAVBA BYTOV V KBV

V roku 1970 sa začala rozsiahla komplexná bytová výstavba – KBV. V období rokov 1970 až 1988 sa postavilo 12 800 bytov a pribudlo do MČ Dúbravka 35 425 obyvateľov. Najväčší počet obyvateľov bol v roku 1998 - 38 242 (niektoré pramene uvádzajú maximálny počet obyvateľov v roku 1980 až 40 213 obyvateľov - prameň Záhorácka Bratislava, ...).

Od tohto roku počet obyvateľov začal klesať a najnižší stav bol v roku 2004 - 34 520 obyvateľov.

Prudký pokles obyvateľstva bol zachytený ne prelome rokov 2000/2001, keď počet obyvateľov klesol z 38 130 na 35 704 obyvateľov, t.j. pokles až o 2426 osôb. Z tabuľky č. 1 je vidieť, že od roku 2001 prichádza k systematickému pomalému úbytku počtu obyvateľov z našej mestskej časti. Tento úbytok sa v roku 2006 zastavil a počet obyvateľov začal mierne narastať. Na základe analýzy údajov a demografických súvis-

lostí za posledné obdobia počet obyvateľov našej mestskej časti bude už len narastať.

Na pohybe obyvateľstva sa podpísalo viacerých faktorov, je to migrácia obyvateľstva, pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva, ako aj bytová výstavba. Úbytok obyvateľstva v rokoch 2002 až 2005 bol spôsobený stavebným útlmom, keď bytová výstavba sa takmer zastavila. Preto hlavne mladé rodiny odchádzali do iných mestských častí, najviac do blízkej Karlovej Vsi.

Jedným z demografických údajov je aj štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia. Z tabuľky je zrejmé, že podiel žien v našej populácii sa pohybuje okolo 53% dlhodobo, čo v podstate vyjadruje skutočnosť, že na 100 mužov pripadá 113 žien.

POZNÁMKA S ÚVAHOU

Nedá sa nič robiť, sú v prevahe. Mali by sme to akceptovať aj pri voľbách do samosprávnych orgánov. Predchádzajúce miestne zastupiteľstvo malo 31 poslancov, z toho bolo 6 žien a 25 mužov. V súčasnom MZ je 25 poslancov. Naša ženská populácia je v ňom zastúpená už 8 poslankyňami. Je v tom určitý pokrok. Ak vychádzame zo skutočnosti, že podiel žien v našej populácii je viac ako 53%, preto v nasledujúcich komunálnych voľbách môžeme čakať ďalší nárast zastúpenia poslankyň.

Tabuľka č. 1. Vývoj obyvateľstva MČ Dúbravka v rokoch 1990 až 2008

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Bratislava

Rok	Počet obyvateľov		
	Celkový stav	z toho žien	podiel žien
1990	37 683	19 674	52,2%
1991-sčítanie	37 660	19 689	52,3%
1992	37 852	19 933	52,6%
1994	38 201	20 143	52,7%
1996	38 329	20 242	52,8%
1998	38 420	20 297	52,8%
2000	38 130	20 682	54,2%
2001- sčítanie	35 704	18 622	53,2%
2002	34 901	18 528	53,1%
2003	34 665	18 426	53,2%
2004	34 525	18 344	53,1%
2005	34 450	18 345	53,2%
2006	34 750	18 470	53,2%
2007	34 405	18 278	53,1%
2008	34 524	18 332	53,1%

Súčasný demografický profil obyvateľstva v Dúbravke nevytvára možnosti výraznejšieho rastu počtu obyvateľov z prirodzených prírastkov. Z tohto hľadiska by do budúcnosti bolo možné prognózovať stagnáciu a, za lepších podmienok, prípadne mierny rast počtu obyvateľov. Výraznejšie prírastky by bolo možné dosiahnuť migráciou. Avšak aktuálny trend sťahovania obyvateľstva z miest do ich vidieckeho zázemia túto možnosť nepodporuje. Dôležitým faktorom podmienujúcim regionálne migračné toky môžu byť ekonomické stimuly, najmä vytvorenie nových pracovných miest v meste. Z tohto hľadiska nemožno odhad počtu obyvateľov mesta ku koncu predĺženého návrhového obdobia (t. j. pre rok 2020) na úrovni 40 000 obyvateľov považovať za prognózu vývoja počtu obyvateľov. Ide o maximálnu hraničnú úroveň v prípade naplnenia vysokého variantu vývoja počtu obyvateľov, podmieneného optimálnymi ekonomicko-sociálnymi podmienkami, prílevom investícií do výrobných aktivít a vznikom väčšieho počtu nových pracovných miest.

V tomto dvojčísle sme uviedli základné štatistické a demografické ukazovatele. V septembrovom vydaní budeme pokračovať uverejnením ďalších údajov o našej mestskej časti a jej obyvateľoch. Uvedieme, ako často sa sobášime a rozvádzame, aká je úmrtnosť obyvateľstva.

Dvojstranu pripravil: **Ing. Ján Rössel**, štatistická jednotka štatistického súboru obyvateľov MČ Bratislava – Dúbravka

LEKÁR RADÍ

Prevenčia a prvá pomoc v lete

Leto má z hľadiska výskytu a množstva úrazov zvláštne postavenie. Jednak ide o úrazy vážnejšieho charakteru, jednak sú často viacpočetné. A najviac postihujú deti, mladšiu a strednú generáciu. Napr. v zime ide najmä o starších ľudí (pády, pokĺznutia). Leto má z hľadiska úrazov niekoľko špecifických prvkov.

- *Letné dvojmesačné prázdniny v školách.* Deti, ktoré sú v školskom roku pod zvýšeným dozorom pedagógov a rodičov, majú zrazu pocit voľnosti a bezstarostnosti. A to v kombinácii s relatívnu absenciou priameho dozoru (rodičia v práci) a neraz aj zmeny prostredia (u starých rodičov) privedie častejšiu možnosť úrazu. Deti a mladí ľudia majú prirodzenú vlastnosť, že pri takom režime niekedy až výrazne podceňujú nebezpečenstvo akéhokoľvek významu. Vráťane úrazov, lebo sa cítia až príliš bezpečne. Ide o klamlivý pocit, pretože je celosvetovo štatisticky preukázané, že zákernosť nebezpečenstva úrazov je práve v takomto pocitovom prístupe.

- *Druhým faktorom zvýšenia úrazov v lete je dovolenkové obdobie.* Dovolenka pre dospelých znamená psychické uvoľnenie, čerpanie novej energie. A to vyvoláva zníženie pocitu nebezpečenstva ako v prípade prázdninujúcich detí.

- *Tretí faktor predstavuje životospriava.* U všetkých treba zabezpečiť potrebný pitný režim a spánok, aby si mladý i starší organizmus udržal potrebnú rovnováhu, zdravie. Akákoľvek liečba s tabletkami môže zaviniť zníženú sústredenosť a zaviniť únavu. Platí to aj o dlhodobom pobyte na slnku, v prípadoch dospelých aj o predĺžených večierkoch. Úpal či zranenia z únavy, nevyspania sú nepríjemným dôsledkom precenenia svojich schopností a nadmernej záťaže.

PRILBY, REFLEXNÉ VESTY

Ak porovnáme typy poranení, v mnohom sa podobajú. Na prvom mieste sú to dopravné úrazy, ktoré sa v posledných rokoch, napriek upozorneniam medzinárodných inštitúcií, z hľadiska počtu i štruktúry zranení v podstate nemenia. Hoci sa Slovensko už dlhšiu dobu aj pod tlakom Európskej únie usiluje zvrátiť nepriaznivú štatistiku, nedarí sa privodiť obrat k želanému efektu. Na cestách stále umiera veľa ľudí, vrátane detí. V osвете, prevencii aj starostlivosti o zranených na cestách zaostávame.

Uzákoniť sa síce nosenie ochranných prilb a reflexných viest mimo obec a u detí. Ako je na Slovensku tradícia, len represie udržujú nejaké pomyselné zlepšenie. Zostáva stále problém v množstve a charaktere následkov. Už roky chýba seriózne zhodnotenie postupov a len ťažko možno oponovať medzinárodným štandardom. Ochranné pomôcky sú pre väčšinu príťažou (ekonomickou aj zvykovou). Nehovoriac o štandardnom vybavení jednotlivých dopravných prostriedkov. Na Slovensku sa tieto veci podceňujú a ide to na úkor bezpečnosti!

Zvýšený počet silných motocyklov na cestách

tento stav ešte zhoršil. Mnohokrát sa podpisuje pod smrteľné úrazy podceňovanie dopravnej situácie, hustota premávky, veľa ťažkých mechanizmov na cestách a zlá kvalita ciest. V mnohých prípadoch sú cesty normalizované na premávku v roku 1964, čo už dávno dnešným parametrom nestačí. Kolízne situácie tomu nasvedčujú.

POZOR NA DLHÉ ŠOFÉROVANIE

Nedostatočná príprava, rozvrhnutie trasy, absencia prestávok a najmä úmorné šoférovanie s následnou únavou vodičov pri cestách k vzdialenejším destináciám (k moru) je ďalším varujúcim faktorom množstva a závažnosti dopravných nehôd. Dozista chýba aj skúsenosť, ale ja si myslím, že k tomu vedie pocit veľkých očakávaní a snahy naplno využiť čas pri mori, v horách. Bezpečnosť nemožno oklamať, na tú treba dbať. Primerane sa obliekať, zhodnotiť situácie a podmienky.

Ďalším podstatným faktorom v nepriaznivých štatistikách je preceňovanie individuálnych schopností jedincov pri rôznych hrách, hlavne pri vodných plochách a tokoch. Dovolenkári mnohokrát skokmi do neznámych vôd riskujú vážne a často smrteľné úrazy (ochrnutie, utopenie, zlomeniny). Tie sú pre nich samých aj ich rodiny celoživotným stresujúcim stavom. Často ide o nedocenenie nebezpečenstva, ale aj o akúsi „frazierinu“ ukázať sa pred ostatnými. Následky potom bývajú fatálne a medicínsky veľmi ťažko riešiteľné. Tragédie v rodine, v ktorej sa starajú o takýchto postihnutých, varujú. Medicína má svoje hranice. Škoda každého zdravého človeka, ktorý precenením schopnosti a nedocenením rizika je po havárii či úraze vystavený starostlivosti blízkych a spolu s okolím prežíva celoživotný psychický stres.

NAJČASTEJŠIE TYPY ÚRAZOV

Pri podcenení nebezpečenstva organizmus a najmä svaly nie sú dostatočne pripravené na úraz. Relaxované telo natolko neodolá nárazu, a preto sú zranenia ťažšie. Najčastejšími zraneniami sú rozličné odreniny, či povrchné, alebo hlboké. Nepríjemnými ťažkými zraneniami sú rozličné typy zlomenín - od jednoduchých až po mnohopočetné. Prevažne ide o zlomeniny zavreté, ale nebezpečnejšie sú otvorené pre možnosť neskorších komplikácií, najmä infekcie.

Poranenia vnútorných orgánov pre problematickú diagnostiku v teréne sú nielen zákerné, ale aj veľmi nebezpečné (pečeň, slezina, roztrhnutie pľúc!). Najnebezpečnejšie a nevyspytateľné sú úrazy hlavy - od zlomenín kostí lebky až po poranenie zmyslových orgánov (oči...). Zlý prognózu majú poranenia mozgu, či otvorené alebo zavreté, hlavne ak nasleduje dlhodobé bezvedomie. Je zložité aj pri dnešnej modernej diagnostike určiť dobu hojenia a hlavne trvalé následky.

ZÁSADY LAICKEJ PRVEJ POMOCI

Povrchné odreniny nie sú v podstate nebezpeč-

né. Pokiaľ je čas, tak ich povrchno sterilne prikryjeme. Hlboké obnažujúce svaly a hlbšie štruktúry vždy. Takisto postupujeme pri zlomeninách. Otvorené vždy sterilne ošetríme a snažíme sa zlomeniny fixovať. Tí skúsenejší vedia, že bežnú zlomeninu znehyníme rozličnými pomôckami, ktoré sú po ruke (doska, palica a pod.). Ale vždy tak, aby bol znehynený kĺb nad a pod miestom zlomeniny. Tým zabránime poškodeniu mäkkých tkanív a cieľ úlomkami zlomeniny. Takisto postupujeme aj pri otvorených, ktoré ale predtým musíme šetrne sterilne ošetriť (nebezpečenstvo spomenutej infekcie kosti). Tepnové krvácania ošetrujeme pri akomkoľvek poranení tzv. tlakovým obvazom, a to najlepšie tak, že na miesto krvácania položíme zvinutý obvaz, ktorý potom previažeme najlepšie elastickým obvazom. Zapamätáme si čas, kedy sme ho priložili, aby sme mohli informovať človeka s medicínskymi skúsenosťami, prípadne po polhodinách na chvíľku tlak zmiernime a znova zatahneme. (Ohrozenie krvného prúdu v končatine.)

PORANENIA LEBKY, MIECHY

Najťažším poranením sú spomínané zlomeniny lebky. Nesnažíme sa o heroické výkony (napr. pri vytlačení mozgovej hmoty túto zatlačovať do lebky...). Vážne poranenie hlavy treba šetrne prekryť sterilným obvazom. Platí pravidlo, že pre možnosť poranenia miechy hlavou nepohybujeme a snažíme sa ju za pomoci iných ľudí držať v predĺžení tela. To isté platí aj pri podozrení na poranenie iných častí chrbtice. Preto radšej počkáme na ľudí, aby sme s pacientom pohybovali v rovnej polohe. To platí aj pri uložení pacienta na bok do stabilizovanej polohy. Pacienti s poranením mozgu často zvracajú a ako prevenciu udusenía zvratkami stačí takéhoto pacienta obrátiť na bok. Pri motocyklových zraneniach sa nikdy sami nepokúšame sňať prilbu z hlavy zraneného bez dostatočnej pomoci a skúseností.

Pri známkach, že pacient nedýcha (tzv. lapavé dychy - nie je dostatočné dýchanie) sa snažíme umelým dýchaním z úst do úst „naštartovať“ pravidelné spontánne dýchanie, pokiaľ je zachovaná srdcová aktivita. Ak je srdcová akcia neprítomná, začneme plnú resuscitáciu (oživovanie): dýchanie plus stláčanie hrudníka asi o 3-4 cm v pomere 2 ku 30, pričom absolútnu prednosť má stláčanie hrudníka - nepriama srdcová masáž, pri ktorom sa zachováva aj minimálne dýchanie - hrudník pracuje s vlastnou elasticitou. Okamžité volanie čísla 112 je len samozrejmosťou!

ZODPOVEDNOSŤ, ROZVAHA

Problémy letných úrazov by zaplnili menšiu brožúruku. Zvolil som základnú osvetu. Je len na nás, aby sme si uvedomili nebezpečenstvá, ktoré na nás v lete - ale vlastne po celý rok - číhajú. Len prevencia, opatrnosť a zodpovedné konanie môže znižovať množstvo nehôd a úrazov, ktoré prerastajú často v celoživotné problémy aj tragédie. Upozornení je v živote i literatúre dosť. Treba si ich len všimnúť a podľa nich aj správať sa.

MUDr. Karol Jarábek

Chirurg a urgentný lekár
Člen OZ Za rozvoj Dúbravky

PRÁVNÁ PORADŇA:

Cestovanie

počas letných prázdnin (všetci sme chránení!)

Vzhľadom na leto a dovolenky, ktoré hojne využívajú aj Dúbravčania, sme sa rozhodli posúliť týmito radami:

S príchodom leta čoraz viac cestujeme aj cez víkendy a pripravujeme sa alebo čerpáme dovolenky. Preplnené letiská a stanice, vyťažené vlaky a lietadlá predstavujú početné meškania a zrušenia letov. Je preto dobré poznať niektoré predpisy EÚ o ochrane práv cestujúcich, ktoré Vám umožnia presmerovanie spoja, náhradu cestovného a potrebnú asistenciu. Záleží na okolnostiach, aké práva by mali byť uplatnené. V prípade akéhokoľvek dopravného problému majú cestujúci nárok na:

- získanie informácií ohľadom aktuálnej situácie (zrušenia, meškania) a ich práv v takej situácii
- ponúknutie možnosti voľby

medzi náhradou cestovného a presmerovaním spoja

- ponúknutie pomoci – asistencie (jedlo, pitie, ubytovanie).

V prípade dlhých meškaní nad 3 hodiny majú cestujúci nárok na rovnaké odškodnenie, ako keby bol let zrušený, s výnimkou situácie, keď je meškanie spôsobené vonkajšími okolnosťami (čo by malo byť preukázané dopravcom). Letecký dopravca by mal ponúknuť bezplatne jedlo a občerstvenie, primerane prispôbené čakacím dobám, ubytovanie v hoteli a prepravu medzi letiskom a miestom ubytovania, ak:

- meškanie presiahne 2 hodiny pre lety na krátke vzdialenosti (do 1500 km)
- meškanie presiahne 3 hodiny v prípade všetkých letov v rámci EÚ - viac než 1 500 km a všetkých ostatných letov od 1 500 do 3 500 km

- meškanie presiahne 4 hodiny pre dlhé lety mimo EÚ (nad 3500 km).

Ak meškanie trvá viac ako päť hodín, a vy sa rozhodnete nepokračovať v ceste, máte tiež nárok na vrátenie lístka a byť letecky dopravený späť na miesto, kde ste pôvodne začali svoju cestu. Cestujúci v železničnej preprave by tiež mali využívať svoje práva. Mali by mať možnosť zakúpiť si cestovný lístok bez akýchkoľvek ťažkostí, cestovať bezpečne, mať zaručenú bezpečnú prepravu batožiny a získať odškodnenie v prípade zranenia alebo smrti. Rozsah práv na medzinárodných vlakoch je oveľa širší. V prípade meškania alebo zrušenia medzinárodných vlakov, majú cestujúci nárok na odškodnenie až do výšky 50% z cestovného. V niektorých krajinách (napr. Nemecko, Rakúsko) to platí aj pre domáce

železničné spojenia. Predpisy EÚ tiež chránia osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou pred diskrimináciou (počas rezervácie, nastupovania). Cestujúci majú nárok na pomoc na letisku, stanici a v dopravnom prostriedku. S cieľom uľahčiť poskytnutie pomoci sa pred cestou odporúča upovedomiť dopravcu o vašich potrebách. Podrobnejšie informácie o právach cestujúcich nájdete na webových stránkach Európskej komisie: <http://ec.europa.eu/passenger-rights>. Ak si myslíte, že vaše nároky v rámci právnych predpisov leteckej a železničnej dopravy o právach cestujúcich boli porušené, mali by ste najprv kontaktovať dopravcu, leteckú spoločnosť, letisko alebo stanicu. Ak nie ste spokojní s ich odpoveďou, môžete podať svoju sťažnosť na Slovenskú obchodnú inšpekciu www.soi.sk.

MODERNÁ ETIKETA (2)

V tejto kapitole si preberieme základné pojmy z každodenného života: oslovovanie, pozdravy, predstavenie sa, podávanie rúk. Aj v týchto zdanlivo jednoduchých veciach treba vedieť, čo, ako a kedy robiť.

Pravidlá etikety na Slovensku sa uplatňujú v rámci tzv. stredo európskej etikety. Má to svoje opodstatnenie, lebo od našej sa v podrobnostiach líši etiketa veľkých európskych krajín (Anglicka, Nemecka, Španielska, Francúzska, Talianska, Ruska), ako aj etiketa škandinávskych krajín. Ich etiketa je na 90% identická s našou, ale pred cestou do týchto krajín je dobré preštudovať si príslušnú literatúru, aby sme sa vyhli trápny situáciám.

Všeobecne platí, že v spoločnosti sú najvýznamnejšími osobami žena, starší a nadriadený. Všetkým prejavujeme úctu. Osobitnú kategóriu tvoria osobnosti VIP (very important person - veľmi dôležitá osoba) - ústavní činitelia, veľvyslanci. Po určitej praxi (a omyloch) by sa každý dospelý mal vedieť orientovať v spoločnosti. K určitému „konfliktu zásad“ môže dôjsť pri stretnutí mladšej ženy a staršieho muža. Kto má prednostné postavenie, kto komu prvý podá ruku? Väčšinou je to žena. Výnimkou je, keď napr. ide o významného verejného činiteľa (od ministra vyššie), vtedy minister podá žene ruku ako prvý. Ak sa niekomu predstavujeme sami, postup je nasledovný: muž sa predstavuje žene, mladší staršiemu, zamestnanec šéfovi. Pozornosť treba venovať zreteľnému vysloveniu mena (nie každý sa volá Novák). Zanedbanie tohto princípu môže viesť k ne-

prijemnostiam (znovu sa opýtať na meno, neopýtať sa a meno najbližšie skomoliť). Pomôckou môže byť výmena vizitiek. Pri predstavovaní sa nesmie chýbať úsmev, ako aj zaužívaná fráza: „Teší sa, že Vás poznávam.“

Ak je na to príležitosť, je vhodnejšie, ak akt predstavenia urobí tretia osoba. Pravidlá sú rovnaké, ako bolo uvedené vyššie. Je veľkým faux pas, ak sa predstavujúci pomýli v mene či titule jednej z osôb. Ak predstavenie robí tretia osoba, je vhodné spomenúť aj akademický titul.

Zopár poznámok k oslovovaniu. Berme situáciu, keď si osoby vykajú. Správny spôsob je napr. „Dobré ráno, pani Siváková“. Pri oslovovaní osôb s akademickým titulom je vhodné ho použiť: napr. „Dobry deň, doktor Čierny“. To isté platí aj pri lúčení. Upozorňujem na zlozvyky: „Dobry, sused“, „Dovi, susedka“. Takéto skrátené formy sa pokladajú za neslušné. Pri oslovovaní ľudí s viacerými titulmi treba použiť ten najvyšší, napr. „Dobry deň, pán dekan“.

Na slovenskom vidieku bývajú veľmi slušní ľudia. Ak v chotári stretnú cudzieho človeka, vždy ho milo pozdravia. Nevedomý obyvateľ mesta sa potom zahabí. Všeobecná slušnosť káže, že treba pozdraviť aj pri vstupe do čakárne u lekára, do kupé vo vlaku, keď si sadáme k susedovi v divadle, v banke, v obchode pri pokladni atď.

Osobitnou kapitolou je podávanie rúk. Pravidlá sú rovnaké, ako už bolo spomenuté. Ruku zásadne podáva žena mužovi, starší mladšiemu, nadriadený zamestnancovi, profesor študentovi. Muž má pritom

vždy vzpriamene stať, resp. sa postaviť. Žena môže zostať sedieť. Ženy majú ešte ďalšiu úľavu. Ak sú rukavice súčasťou večernej róby, nemusí si ich dávať dole. Rovnako v počasi si žena necháva na ruke kožené či pletené rukavice. Technika podávania rúk je veľmi jednoduchá. Stisk ruky má byť pevný (ale nie bolestivý), krátky, asi na jednu sekundu a treba sa pritom vzájomne dívať do očí. Nedôstojné a i smiešne je mľandráve podávanie ruky hlavne u muža. Je rovnako nevhodné, ak muž chce prejavíť svoju náklonnosť žene tým, že jej ruku drží príliš dlho a dokonca ju hladká. Pre ženu to nemusí byť príjemné.

V Japonsku ešte stále uprednostňujú klaňanie sa pred podávaním rúk. V Iráne muži nikdy nepodávajú ženám ruku. Súčasťou prijatia u pápeža je aj bozkávanie jeho rúk. V našich končinách ešte preživa z monarchie pozdrav „Ruky bozkávam“. Je to zriedkavé, málokedy je to úprimné. Veľmi nevhodný je variant „Skávam“. Pokiaľ ide o samotný akt, nejde o pobožkanie ruky, skôr iba nádych. Mój nebohý otec mi hovorieval: „Len toho pozdrav: Ruky bozkávam, komu by si chcel úprimne ruky pobožkať“. A na záver bozkávanie na líca (nie na ústa!). Malo by ísť o spoločenské pobožkanie s blízkymi osobami. Pobožkanie by malo nasledovať po stisku ruky. Pri tomto akte treba prejavíť takt (usúdiť či vycítiť, či je vhodné to urobiť).

V arabských krajinách je bežné, že aj muži sa bozkávajú. Nejde o homosexualitu, je to len tradícia, ktorej som sa nechtiac musel prispôbiť počas piatich rokov diplomatického pôsobenia v Alžírsku.

H.Doc. PhDr. Ján Dömök, PhD.

Matičný týždeň v Dúbravke

Miestny odbor Matice slovenskej v Dúbravke rôznymi podujatiami pripomína členom a priaznivcom významné dni slovenského národa. Od udalostí, v ktorých sa štúrovci usilovali položiť základy slobodného a demokratického Slovenska, uplynulo vyše pol druha storočia.

Žiadosti slovenského národa (1848) sa dovoľávali naplnenia rovnosti občanov pred zákonom, zrušenie cenzúry, zavedenie slobody tlače, zhromažďovania sa a ďalších práv. Štúrovci žiadali v podstate to, čo sa stalo skutočnosťou v roku 1993 utvorením samostatnej a demokratickej Slovenskej republiky. Memorandum národa slovenského zo 6. – 7. júna 1861 predstavovalo požiadavky na dobu Rakúsko-Uhorska nemysliteľné. Napriek tomu vznikli 3 slovenské gymnáziá a Matica slovenská.

Pripomínať si to, za čo bojovali naši predkovia, je úlohou nás všetkých. Aj preto členovia

výboru MS v Dúbravke pri príležitosti 150. výročia slávnych udalostí pripravili zaujímavý projekt Matičných dní. Otvoril ho zájazd do Martina. Cestou sa matičiari zastavili v Rajeckej Lesnej, kde majster Jozef Pekar inštaloval v roku 1995 pri miestnom kostole unikátny betlehem. Jedinečné dielo vysokej umeleckej hodnoty zatriktívnilo pútnické miesto a priťahuje záujem turistov z domova i zo zahraničia. V Martine sme sa poklonili pamiatke tvorcov Memoranda, ale i ďalším významným osobnostiam, ktoré pospínuli na Národnom cintoríne. Viaceré martiné podujatia, ďalej oslavy výročia SNS v amfiteátri, zaujímavý

projekt tzv. jantárovej cesty (Turcom viedli obchodné cesty), dobové kostýmy – to všetko v nás zanechalo pekné dojmy a zážitky.

Matičné dni pokračovali prednáškou dr. Viršinskej z Domu Matice v Bratislave, ktorú spestrili diapozitívy vrátane originálov historických skvostov (napr. rukopis požiadaviek slovenského národa, národné zhromaždenie V Turčianskom Svätom Martine. Podnetné bolo stretnutie dúbravských matičiariov s miestnymi poslancami PhDr. M. Križanovou, Ing. M. Čarnogurskou, Ing. J. Káčerom a Ing. P. Klepochoch, ktorí prisľúbili podporu aktivitám miestnych organizácií, vrátane MS. Kultúrne leto v rámci Matičného týždňa sa začalo v amfiteátri dvojhodinovým vystúpením dúbravských súborov za bohatej účasti obyvateľov. Tlieskali hudbe i tancu Klnky pod vedením umeleckej vedúcej I. Saňkovej, ZUŠ E. Suchoňa sa predstavila vystúpením mladších detí a skupiny Baduľa a Baduľka v choreografii L. Šetinovej a A. Kováčikovej. Zaujali aj fujaristi a tých skôr narodených Tina-O so svojim hip-hop.

Nezabudlo sa ani na mladých. Tri hudobné krúžky z Gymnázia Bilíkova pod vedením Mgr. D. Kasalu a Ing. N. Grelmeta už piaty rok rozvíjajú hudobný talent u tridsiatich mladých ľudí. Reakcia na ich vystúpenie bola veľmi živá, najmä keď ho spestrili tanečnice orientálnych tancov skupiny ZATUM pod vedením Leily Dakap.

Týždeň plný noviniek sa vydaril. MO Matice slovenskej v Dúbravke pomocou priaznivcov a sponzorov potvrdil svoju životaschopnosť, poskytol kultúrne a historické poznatky o tom, čo znamená ustanovizeň Matice, ktorá hlboko zakorenila v povedomí nášho národa.

Kveta Slyšková

Foto: **Jana Achbergerová**

Odstávky v Dúbravke

Sú prázdniny, obdobie nielen na dovolenku, ale aj na rôzne rekonštrukcie, opravy. Preto si pozorne prečítajte túto informáciu o odstávkach teplej vody v Dúbravke:

Vykurovací okruh výhrevne K 10 Pri kríži: 7.8.2011, 23.00 h - 13. 8. 2011, 5.00 h
Fedáková 34-36, 38-42
Gallayova 2-10, 27-37, 39-49
Pri kríži 1-9

Vykurovací okruh výhrevne K-11 Ožvoldíkova: 31.7.2011, 23.00 h - 5.8.2011, 5.00 h
Gallayova 11
Ožvoldíkova 13, 8, 1-11, 4, 15, 2, 6, 10

Vykurovací okruh výhrevne K-12 Gallayova: 5. 7. 2011, 23.00 h - 9. 7. 2011, 5.00 h
Fedáková 14-16, 18-20, 22-26, 28-32
Gallayova 1-9, 13-19, 21-25
K. Adlera 7-15, 14-24, 24, 26-36
Ožvoldíkova 12

Vykurovací okruh výhrevne K-13 Repaškého: 26. 6. 2011, 23.00 h - 1. 7. 2011, 5.00 h
Fedáková 1, 2-4, 3, 6-8, 10-12
K. Adlera 14-24, 26-36, 34
Repaškého 2-6, 8-12

Vykurovací okruh výhrevne K-14 K Adlera: 12. 6. 2011, 23.00 h - 17. 6. 2011, 5.00 h
K. Adlera 1, 2-12, 3
Pekníkova 5-11, 13-19
Repaškého 5,

Vykurovací okruh výhrevne K-15 Pod záhradami: 31.5.2011, 23.00 h - 4.6. 2011, 5.00 h
Koprivnicka 11, 15, 13,
Pod záhradami 2/A, 62 Vii-C , 64,
Repaškého 1, 3
Saratovska 1, 1/A, 3, 5-7 Vii-D

Vykurovací okruh výhrevne K-16 Cabanova: 24.7.2011, 23.00 h - 30.7.2011, 5.00 h
Cabanova 6-8, 2-4, 10-12, 10,
14-20, 22-26, 28-30, 32-34,
36-42
Homolova 1-11,
Tranovského 2-12,
Pri kríži 14, 2, 4-6, 8-12

Vykurovací okruh výhrevne K-17 Tranovského: 21.8.2011, 23.00 h - 27. 8. 2011, 5.00 h
Cabanova 15-17, 19-31, 33-35,
1-9, 11-13, 13/A-D, 13/E-G
Tranovského 29-31, 37-39, 33-35,
41-43, 22-24, 26-32, 14-16,
25-27, 18-20, 34-38

Vykurovací okruh výhrevne K-18 Homolova: 19. 6. 2011, 23.00 h - 24. 6. 2011, 5.00 h
Cabanova 44
Homolova 4, 6, 8, 21-37, 13-15,
17-19, 39-45
Pri kríži 32-36

Vykurovací okruh výhrevne K-19 Pri kríži: 5. 6. 2011, 23.00 h - 10. 6. 2011, 5.00 h
Homolova 10, blokA, blokB
Pri kríži 16, 18, 20, 24-30, 38-40
Saratovská 15, 17, 19

Dobre mienené rady pre manžela: ...

Alano, Total, Imp, Eron	navihčí	indonézsky ostrov	kosíte	jeden z Vikolín-ských	kontra v kartách	druh španiel. buldoga		kozol	francúz. ropná spoločnosť	druh cukru	komentár	eigen-name	predložka		meteor (poet.)	3
slovenský futbalový reprezentant							časť chrbtice Knižný klub							Lidové noviny psovitá šelma		
1																
predpona s význ. olej					nejako, zhruba Okr. nár. výbor							spoj lepidlom hliník				
výzva na ticho				osobné zámerno tango			chmatla ošípaná						otázka 1. pádu odd. v ne-mocnici			
	zeleninové jedlo	národ, po grécky vykonaj					husto pršalo farba na vajíčka							atómové číslo východ, po angl.		
lutécium			abvolt zápražové tyče			vojenský oddiel zberal úrodu			Národné divadlo mytolog. čertík			ziapu sivý kov (Ce)				
cudzí mužské meno					popovek pri jubileu tu máš							rímskych 164 Long Island				
2													domáce meno Ivce			
venovala, obovala								člen anglickej snemovne					Televis. América Latina			

Prípravil: Slovenský zväz hádankárov a krížokárov, www.szhk.sk

Autor: R. Strcula

Slovenské prislovie: ...

Adra, Alov, atlant	bodka	bodavý hmyz	kiloampér	úryvok textu	mater	inanis, losua, Lee	citoslovce zatfap-kania	Mesiac	umučí	komédia, po česky		zábava	značka nordického písma	ušetrdia	hlodavec	plod olivovníka
nabok						vojenský útvar						surovo				
časť obce						automobil veľké oči						stával sa rudým spotrebujú				
ruský súhlas			1 tričká													
	papuľa	tropický strom rehotanie					zatýkací rozkaz časť javiska						ruský režisér vojenský odvod			
finta					plošná miera odpočívajú v spánku			sýrske mesto dvojnásobné číslo					Irenka ruské pohorie			
americký generál				sladkosť Ústav lekárskej kozmetiky				samoán-sky hrdina numero							skutok	východ, po nemecky
2														pádová otázka značka sodíka		
boli na daždi						dvojica					prázdný, po latinsky					
útok, po rusky						oxid hlinatý					kamenná podpera (archit.)					

Prípravil: Slovenský zväz hádankárov a krížokárov, www.szhk.sk

Autor: E. Trochan

Tajničku krížovky z Dúbravského spravodajcu č. 6 tvoril citát G. B. Shawa: „**Demokracia je systém, ktorý zaručuje, že nemáme lepšiu vládu, ako si zaslúžime.**“ Výhercami sa stali **Dáša Lesanská**, vyhráva knihu E. Nemcovej: Všetko mohlo byť inak z Vydavateľstva IKAR a Ján Klopík, dostane knihu D. Steelovej: Srdcové záležitosti, takisto z Vydavateľstva IKAR. Blahoželáme. Na výhercov čakajú knihy v redakcii, treba ich osobne prevziať.

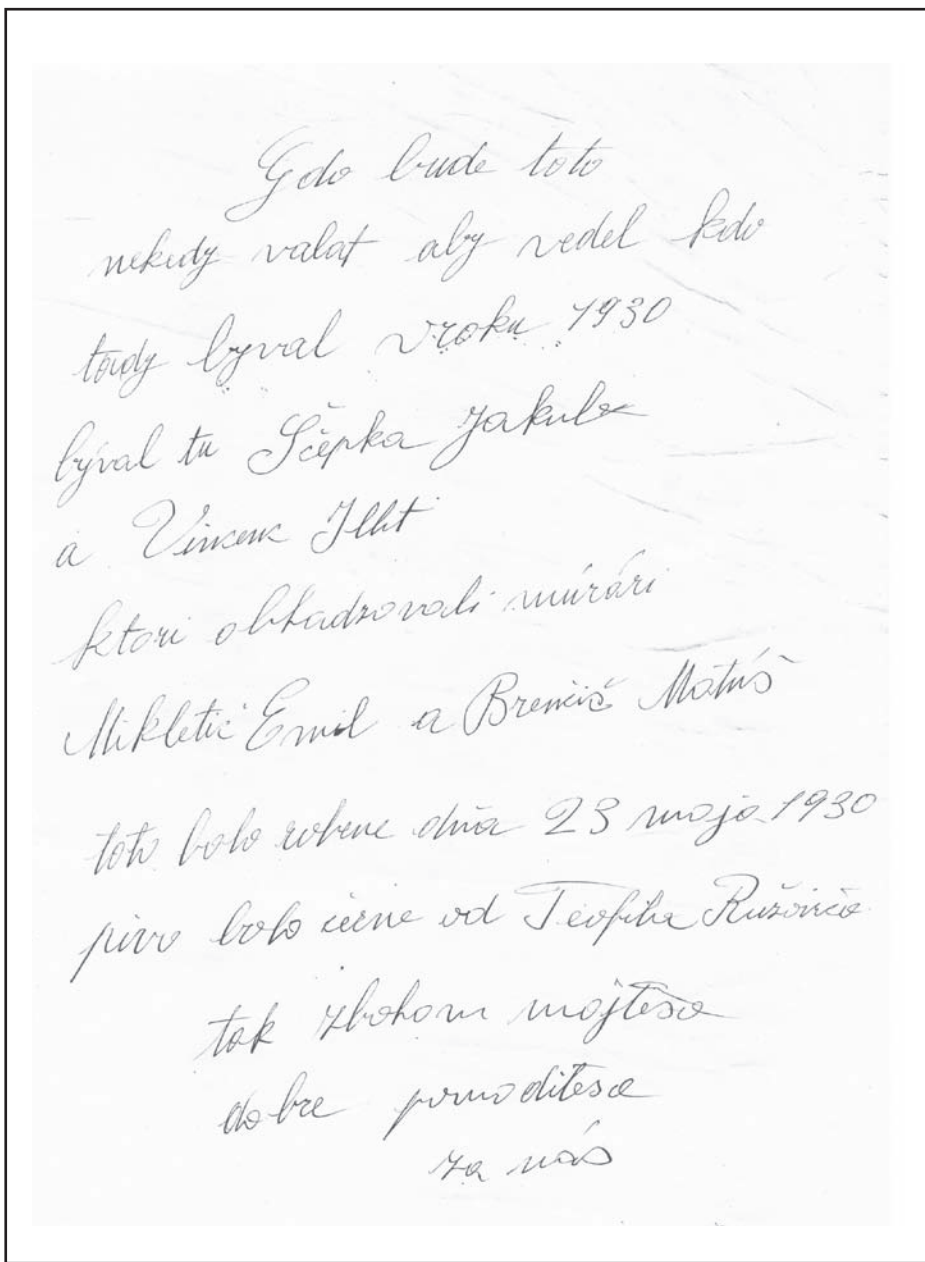
Správne odpovede na júlové krížovky nám posielajte do 20. augusta na adresu redakcie aj s nalepeným kupónom resp. doručte na vrátnicu MÚ, alebo vhodte do schránky pred MÚ. Želáme Vám príjemné pobavenie a úspech.

Dúbravský spravodajca

KUPÓN

Krížovka Dúbravského spravodajcu
č. 7 - 8/2011

O tajomstve v pivovej fľaši (nájdenej v historickom dúbravskom dome)

V našej mladosti sme ako chlapci radi čítali dobrodružné príbehy o námorníkoch a stroskotancoch na opustených ostrovoch.

Občas mi takéto príbehy pripomenú správičky uverejnené v tlači o tom, ako rybári objavili v ulovenom žralokovi fľašu s vloženým

odkazom, alebo ako z mora vylovili takúto fľašu, ktorú morské prúdy dopravili do neuveriteľných vzdialeností a námorníci ju vylovili až po veľa rokoch po tom, ako ju niekto s odkazom a nádejou vhodil do mora.

Podobnú fľašu s odkazom dnes už nežijúcich Dúbravčanov, ktorú pisatelia napísali pre ľudí, o ktorých predpokladali, že ju nájdu, keď už oni nebudú medzi živými, objavili aj v Dúbravke. Stalo sa to na Brižitskej ulici. Nájdenej pivovej fľaši čakal na doručenie adresátom viac než osemdesiat rokov, kým ho objavil obyvateľ dnešnej Dúbravky.

Terajšia Dúbravka je už iná, než bola v čase, keď žili pisatelia tohto odkazu. Obyvatelia vtedajšej Dúbravky už väčšinou odpočívajú na dúbravskom cintoríne. Ich deti sa roztrhli po svete, pretože v Dúbravke bola dlhé obdobie zakázaná výstavba rodinných domov z dôvodu dlho pripravovanej výstavby nového obytného sídliska. Ďalšia generácia Dúbravčanov mala už potom pretrhnutú citovú väzbu k dedine a k domom svojich starých rodičov. Staré prázdne domy tak začali chátrať a väčšinou skončili - a ešte aj v dnešnej dobe končia - ako odpad zo zbúraniska na skládke, aby tak uvoľnili miesto pre nové domy nových obyvateľov novej Dúbravky. Vráťim sa teda k nájdenej fľaši Dúbravčanov z minulého storočia a tisícročia.

Na Brižitskej ulici v historickej Dúbravke stál dom, ktorého pôvodní obyvatelia už dnes nežijú. Dom odkúpil nový majiteľ pán Ján Nagy so zámerom starý dom zbúrať a na jeho mieste postaviť nový. Pri búraní (v dúbravskom nárečí „vální“) múrov z nepálenej tehly, sa z múru zrazu vykotúlala nerozbitá pivová fľaša. Vo vnútri fľaše bol skrútený papier. Po opatrnom vytiahnutí pomerne zachovalého zvitku papiera bolo možné prečítať na ňom rukou napísaný text, ktorý tu (po malej úprave kvôli lepšej čitateľnosti) uvádzam:

Horné dvierka na peci umožňovali vkladať do rozšíreného priestoru mäso na údenie.

Pec sa pod strechou zužovala a vyúsťovala do komína, ktorý vyčnieval nad strechu.

Murár Matuš Brenič ako člen Dúbravskej dychovky, spolu so svojim synom Milanom

Vincent Illiř

„Gdo bude toto nekedy válat, aby vedel, gdo tady býval. V roku 1930 býval tu Ščepka Jakub a Vincenc Illiř. Ktorí obhadzovali - murári Mikletič Emil a Brenčič Matúš. Toto bolo robené dňa 23. mája 1930. Pivo bolo černé od Teofila Ružoviča. Tak zbohom, majte sa dobre, pomodlite sa za nás.“

Kto boli aktéri, ktorí sú spomínaní na uvedenom odkaze?

Ščepka Jakub bol pôvodný obyvateľ domu. Údajne zomrel v období skončenia druhej svetovej vojny. Bližšie podrobnosti sa mi o ňom nepodarilo zistiť.

Vincent Illiř bol Dúbravčan, ktorý sa svojím iskrivým myslením vynímal z okruhu ostatných Dúbravčanov. Osobne som ho poznal. Mal som ho veľmi rád pre jeho priateľskú povahu. Napriek chudobnému prostrediu, z ktorého vyšiel, bol údajne prvý, kto mal v Dúbravke bicykel, a potom aj rádio. Umožnila mu to skutočnosť, že v mladom veku bol istý čas na robotách vo Francúzsku. Zážitky z tohto obdobia boli častou témou jeho rozhovorov s ostatnými Dúbravčanmi. Neskôr bol zamestnaný ako člen vlakovej čaty na železnici. V období pred vinohradníckymi oberačkami ho vinohradníci najímali ako sezónneho hájnika. Pochádzkami po vinohradníckych lokalitách chránil dúbravskú úrodu hrozna pred tými, ktorí síce vo vinohradoch nerobili, ale chceli by v nich oberať „za päť prstov a šiestu dlaň“. Brat Vincenta Illiřa Leopold bol taktiež istý čas vo Francúzsku, kde pôsobil ako expert zbrojnej výroby, ktorého vyslala zbrojovka v Dubnici.

Mikletič Emil bol dúbravský murár. Jeho život predčasne skončil v roku 1945, kedy sa nešťastnou náhodou počas murovania rodinného domu hospodára Michala Zajička dotkol elektrického vedenia a prúd ho zabil. Pamätám sa iba na to, že som bol ako chlapec na jeho pohrebe.

Brenčič Matúš bol okrem murárskej profesie aj muzikantom. Osobne som sa s ním stretával pri nácvičkoch a verejných vystúpeniach dúbravskej dychovky, ktorej som bol okolo roku 1955 taktiež členom. Muzikantské vlohy prešli aj na jeho synov. Z nich osobitne vynikal syn Milan, ktorý okrem hrania v dychovke bol aj známym harmonikárom. Hrával na svadbách, okrem iných aj na mojej. Profesionálne bol uznávaným opravárom hudobných dychových nástrojov. Dodnes žije ako dôchodca v Dúbravke.

Ružovič Teofil - bol dúbravský „šenkér“. Pamätám si ho iba z rozprávania mojich dobrých svokrovcov Jozefa a Márie Vilemovej, ktorá mu ako dievča občas chodila do „šenkú“ vypomáhať.

To je všetko, čo k nájdenému viac než osemdesiatročnému odkazu pôvodných obyvateľov Dúbravky dokážem sprostredkovať čitateľom Dúbravského spravodajcu. Možno sú v pamäti iných pamätníkov aj ďalšie zaujímavé informácie o pisateľoch odkazu. Kto vie, môže ich doplniť.

Po prečítaní odkazu z flaše som nezabudol splniť prosbu jeho pisateľov, a späťne som im odoslal, tentoraz nebeskou poštou - Otčenáš. Môžu tak urobiť aj čitatelia, ktorých odkaz niekdajších Dúbravčanov niečím oslovil.

Ing. Vít Granec,
obyvateľ historickej Dúbravky

VY sa pýtate MY odpovedáme

Otázka:

Mohli by ste sa vo Vašich novinách spýtať pána starostu, kedy sa začne konečne opravovať cesta na Trhovej ulici? Je to hotová katastrofa, ako tá cesta vyzerá. Písala som aj na obecný úrad e-mail, ale nikto mi nedal odpoveď. Ďakujem, Rakovská.

Odpovedá **Ing. Anton Lisý**, vedúci oddelenia územného rozvoja a dopravy:

Nakoľko rozpočet MČ Bratislava - Dúbravka bol schválený na Miestnom zastupiteľstve až 27. mája 2011 mohli sme začať s verejným obstarávaním až po tomto termíne. Keď splníme všetky zákonné náležitosti a vysúťažime dodávateľa, okamžite sa začne s opravou výtlkov v našej mestskej časti. Do zoznamu opráv je zahrnutá prioritne aj Trhová ulica. Prosíme občanov Dúbravky ešte o trochu trpezlivosti.

Zrnká múdrosti

1. Vieš, že človek, ktorý sa zdá duševne silný, je v skutočnosti citlivý a slabý?
2. Vieš, že tí ktorí trávia svoj čas tým, že chránia ostatných, potrebujú najviac, aby ich niekto chránil?
3. Vieš, že tri veci, ktoré je najťažšie povedať, sú: Mám ťa rád, prepáč mi, pomôž mi.
4. Vieš, že ľudia, ktorí sa obliekajú do červeného, sú najviac sebaistí?
5. Vieš, že ľudia, ktorí sa obliekajú do žltého, sú najviac spokojní so svojím vzhľadom?
6. Vieš, že ľudia, ktorí sa obliekajú do čierneho, nechcú byť videní a potrebujú pomoc a porozumenie?
7. Vieš, že keď niekomu pomôžeš, rovnaká pomoc sa ti vráti?
8. Vieš, že je oveľa ľahšie niektoré veci napísať, než povedať priamo? A predsa vieš, že je oveľa cennejšie to povedať priamo?
9. Vieš, že ak žiadaš o niečo čestné, tvoje želania sa splnia? Môžeš spôsobiť, že tvoje sny sa stanú skutočnosťou, ako láska, byť zdravý, bohatý. Ak o to žiadaš a skutočne tomu veríš, budeš prekvapený, čo všetko môžeš urobiť!

Riziko lesných požiarov

Vysoké letné teploty, menšie množstvo zrážok a zvýšený pohyb osôb vo voľnej prírode vytvárajú ideálnu kombináciu, ktorá každoročne prináša požiare v lesoch, lesoparkoch, lúkach, poliach a ďalších voľných priestranstvách. V tejto súvislosti si Vás dovoľujú upozorniť aj dúbravskí dobrovoľní hasiči na najčastejšie príčiny vzniku požiarov, ktorými sú najmä:

- neopatrnosť pri zakladaní ohňa v lese, lesoparkoch a v ich blízkosti (vypalovanie),
- zakladanie ohnísk pre prípravu jedál (opekanie, grilovanie a pod.),
- fajčenie (najčastejšie vyhadzovanie ohorkov cigariet z idúcich vozidiel),
- zásahy bleskom,
- úmyselné zapálenie,
- činnosť detí bez dozoru vo veku od 6 do 15 rokov.

Hasiči v priebehu letných mesiacov zasahujú častejšie pri požiaroch lesného porastu, hrabanky, alebo suchej trávy, pričom väčšina je spôsobená ľudskou nepozornosťou. Je smutné, že sa vyskytujú aj prípady úmyselne založených lesných požiarov. Tento typ požiaru sa hasičom likviduje ťažko, pretože k nim dochádza väčšinou v neprístupnom teréne, kde spravidla nie je možné naplno

nasadiť hasičskú techniku. Sú tu sťažené podmienky zásobovania hasiacou vodou, ktorú je potrebné dopravovať na väčšie vzdialenosti. Správanie ohňa v lese je nevyspytateľné, nakoľko požiar sa môže šíriť pod povrchom, napr. v dutinách, alebo je prenášaný vetrom na ďalšie vzdialené miesta, kde dochádza k nepozorovateľnému šíreniu ohňa pod povrchom na všetky strany. Zásahy v lesnom poraste sú časovo náročné a treba vždy privolať viac hasičských jednotiek.

V období extrémneho tepla a sucha by mali občania dodržiavať pravidlá, ktoré zabránia vzniku požiaru. Ide hlavne o prísny zákaz fajčenia, zakladania alebo manipulácie s otvoreným ohňom na lesných pozemkoch a do vzdialenosti 50 metrov od okraja lesného pozemku, to isté platí aj pre prírodné prostredie.

Spôhlivým iniciátorom požiaru v lese je aj odhodnený ohorok cigarety, preto je prísny zákaz odhadzovania horiacich alebo tlejúcich predmetov na lesných pozemkoch a vo voľnej prírode.

Všetci ľudia by si mali byť vedomí možného nebezpečenstva a nemali by porušovať zákaz táborenia v lesoch a vo voľnej prírode mimo vyhradených miest. Pri zakladaní ohňa v lese musíme vybrať bezpečné miesto aj povrch, napr. hlinený podklad, ohnisko oddeliť od okolitého prostredia, napr. obložením kameňmi, vyhlbením zeminy a pod.. Nikdy nesmieme oheň zakladať pod vetvami stromov, na suchej trávě alebo koreňoch stromov. Po skončení treba dbať na dôkladné uhasenie ohníka, najlepšie zaliatím vodou a následne zasypaním hlinou. Za mimoriadne suchého počasia však stačí k zapáleniu vyschnutého porastu aj výfuk osobného automobilu, ktorý týmto priestorom prechádzal. Výnimkou nie sú ani požiare porastov pri železničnej trati, kedy od prechádzajúceho vlaku odskočí iskra a spôsobí požiar.

Nebezpečenstvo požiaru vzniká aj pri spaľovaní suchej trávy alebo konárov stromov, kedy môže dôjsť vplyvom silného vetra k rýchlemu rozšíreniu a vzniku značnej materiálnej škody. Podobne ako v prípade otvoreného ohňa, aj pri grilovaní na záhrade musíme dbať na vhodné umiestnenie grilu, aby odletujúce iskry nezapálili okolité materiály. Gril musí byť stabilný, nakoľko pri možnom prevrátení hrozí popálenie.

Školský rok sa skončil a deťom sa začali prázdniny. Ani v týchto dňoch by sme nemali nechať deti bez dozoru. Stačí niekoľko sekúnd nepozornosti a zápalky alebo cigarety môžu spôsobiť tragédiu.

Každý občan je povinný správať sa tak, aby nedochádzalo k vzniku požiaru. Zistený požiar treba pokúsiť sa uhasiť a bezodkladne ohlásiť na ohlasovňu požiarov, najlepšie na tiesňovej linke 150 alebo 112.

Matej Filípek
veliteľ Obecného hasičského zboru

Siréna varuje

Pri možnosti vzniku mimoriadnej udalosti s únikom nebezpečnej chemickej látky sa vyhlasuje dvojminútovým kolísavým tónom sirény varovný signál „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“. Tento sa po vzniku mimoriadnej udalosti zdvojuje vyhlásením chemickeho poplachu. Následne sa v rozhlase obce (objektu) odvysielala relácia s pokynmi pre ohrozené obyvateľstvo. To by malo uplatňovať tento režim života:

1. PRI POBYTE OSÔB NA OTVORENOM PRIESTRANSTVE:

- a) **po varovnom signáli** priestranstvo opustiť kolmo na smer prízemného vetra a chrániť si dýchacie cesty,
- b) **pri presune** ihneď použiť improvizovaný PIO dýchacích ciest (vo vode namočená vreckovka, šatka, gáza, vata, obväz),
- c) **ihneď vyhľadať najbližší dom**, vystúpiť do výšky 3. poschodia a vyššie a vyhľadať úkryt v miestnosti na záveternej strane,
- d) **neukrývať sa do pivníc a terénnych nerovností** (priehlbín, jám, priekop a pod.), nakoľko väčšina plyných nebezpečných chemických látok je ťažšia ako vzduch,
- e) **u amoniaku zohľadňovať** jeho rozdielne vlastnosti za suchého a vlhkého počasia (za suchého počasia je ľahší ako vzduch a dobre sa rozptyľuje, za vlhkého počasia výborne viaže vzdušnú vlhkosť za vzniku chladnej hmly, ktorá sa šíri v prízemných vrstvách atmosféry),
- f) **po vstupe do budovy** si dôkladne ihneď umyť ruky, tvár a iné nekruté časti tela,
- g) **ukryť sa** do miestnosti s čo najmenším počtom okien,
- h) **vypnúť** ventilačné a klimatizačné zariadenia,
- i) **uzavrieť a utesniť** okná, dvere a ventilačné otvory (mokrymi handrami, lepiacou páskou, fóliami, igelitom, penovou hmotou, tmeľom a pod.),
- j) **prípraviť si nevyhnutnú zásobu** pitnej, úžitkovej vody a potravín na 2-3 dni v uzavretých nádobách a tiež nevyhnutnú evakuačnú batožinu (doklady, cennosti, lieky, potraviny a tekutiny na 2-3 dni),
- k) **sledovať informácie a pokyny** v prostriedkoch hromadnej informácie, pokyny v miestnom rozhlase a z rádiovozov, vyhlášky a i.,
- l) **zhotoviť si svojpomocne improvizované PIO** dýchacích ciest a očí (vreckovka alebo šatka, navlhčená proti účinkom amoniaku v roztoku kyseliny citrónovej, octovej alebo siričitanu sodného, proti účinkom chlóru v roztoku jedlej sódy alebo praciej sódy, zväračské, lyžiarske alebo potápačské okuliare), prípadne povrchu tela (čičmy, galoše, plastové fólie, rukavice a pod.),
- m) **opustiť budovy** z dôvodu evakuácie len na pokyn oprávnených subjektov,
- n) **pred odchodom vypnúť** elektrické spotrebiče (okrem chladničky a mrazničky), hlavný uzáver plynu a vody, uhasiť otvorený oheň,
- o) **v stajniach a chlievoch** zabezpečiť domáce zvieratá krmivom a vodou na 2 - 3 dni, utesniť ich otvory a tieto uzamknúť, viditeľne ich označiť písmenom „Z“,
- p) **na vchodové dvere** umiestniť v priehľadnej plastovej obálke na spisy list papiera formátu A4 a uviesť názov „EVAKUÁCIA“, meno, priezvisko, čas a dátum, miesto evakuácie alebo ukrytia,
- q) **byt (miestnosť) a kontaminovaný priestor opustiť** najkratšou cestou a smerom, ktorý bol stanovený miestnym (objektovým) rozhlasom, za použitia improvizovaných (typizovaných) PIO,
- r) **po opustení kontaminovanej oblasti** vykonať čiastočnú a následne úplnú hygienickú očistu na dostupných sociálnych zariadeniach,
- s) **špeciálne PIO** si vyzdvihnúť až na základe výzvy na určenom mieste.

2. PRI POBYTE VNÚTRI BYTU ALEBO NA PRACOVISKU:

- a) **nevychádzať**, ak to nie je nevyhnutné, v prípade nutnosti len v nasadených PIO,
- b) **vypnúť** ventilačné a klimatizačné zariadenia,
- c) **uzavrieť a utesniť** okná, dvere a vetracie otvory,
- d) **ďalej postupovať** podľa režimu uvedeného v predchádzajúcom bode č. 1.

Alojz Fupšo

Lokálne alebo centrálné?

Pomerne veľkú časť životných nákladov priemernej rodiny na Slovensku tvoria náklady na spotrebu energií. Rozhodujúcu časť z týchto nákladov tvorí tepelná energia, t.j. spotreba tepla resp. cena za teplo na vykurovanie a spotrebu teplej úžitkovej vody (TV).

Nakoľko tieto náklady na vykurovanie a TV každým rokom neúmerne narastajú, mnohí si kladú otázku, či je lepšie odoberať teplo z centrálného zdroja (CZT) alebo zo samostatnej domovej kotolne. Do popredia sa tlačí táto otázka aj z dôvodov plánovanej privatizácie teplární v SR a rôzne „zaručene pravdivé“ informácie, že z tohto titulu dôjde k zvyšovaniu ceny tepla z týchto zdrojov. Na úvod treba definovať základné pojmy, súvisiace s cenou tepla, ktorá sa skladá z dvoch zložiek. Je to variabilná zložka a fixná zložka.

Variabilná zložka je časť ceny tepla, ktorá priamo závisí na spotrebe energií (zemný plyn, elektrická energia, voda a technologické hmoty). Táto zložka predstavuje cca 70% celkových nákladov. **Fixná zložka** je časť ceny tepla, ktorá nie je nezávislá od spotreby tepla. Sú to náklady spojené s investíciou do kotolne, náklady na úvery, emisné poplatky, revízie, odpisy, opravy, zákonné prehliadky, mzda kuriča, ktorý sa bude starať o prevádzku kotolne, poistenie, náklady za odpojenie od centrálného zdroja. Fixná zložka predstavuje cca 30% celkových nákladov. Pre informáciu uvádzam, že zo zdrojov tepla v Dúbravke, spoločnosti Dalkia, a.s., bola skutočná cena tepla za rok 2010 nasledovná:

- variabilná zložka vo výške 12,98 € /GJ (391,03 Sk/GJ) - bez DPH
- fixná zložka tepla za rok 2010 vo výške 6,38 €/GJ (192, 28 Sk/GJ) - bez DPH,
- celkom 23,04 €/GJ (694,14 Sk/GJ) - vrátane DPH,

Pri rozhodovaní či realizovať domovú kotolňu resp. odpojiť sa od CZT odporúčam vyhodnotiť nasledovné skutočnosti:

- investičné náklady na výstavbu samostatnej domovej kotolne, v nadväznosti na výkon zdroja vrátane splácania úveru z pôžičky sa pohybujú cca od 50 000,- € do 116 000,-€.

- vypracovanie projektu a poplatky za stavebné povolenie.
- možno očakávať, že cena zemného plynu pre odberateľov, ktorí patria do tarify M 4 (do 60 000 m³) bude mať narastajúci trend, a že je len otázka času keď krátkodobé prednosti, ktoré momentálne z hľadiska ceny ZP prevažujú v prospech domových kotolní pominú a monopolný dodávateľ plynu začne uplatňovať ceny na úrovni odberateľov CZT.
- mzdu obsluhy,
- zákonné poplatky a pravidelné kontroly a revízie technických zariadení,
- opravy a údržba,
- poplatok za odpojenie od CZT (Vyhl. ÚRSO č. 283/2010, Z.z.)
- povinnosť vytvárať odpisy, nakoľko životnosť kotlov sa uvádza 12 rokov. Po tejto dobe by sa malo investovať do rekonštrukcie kotolne.
- oznamovacia povinnosť na ÚRSO podľa § 11 zákona č. 99/2001, Z.z.
- pravidelná kontrola kotlov každé tri roky (zákon č. 17/2007, Z.z.)

a) Prevádzkovatelia domových kotolní uvádzajú tieto výhody:

- nižšiu cenu tepla a tým i úsporu nákladov na výrobu tepla. Tu treba však uviesť, že pre objektívne posúdenie nákladov, resp. rozdielov v cene tepla medzi domovou kotolňou a CZT treba vyhodnotiť situáciu komplexne, t.j. započítať všetky zložky, podieľajúce sa na cene tepla tak, ako sú vyššie uvedené a nielen náklady za cenu paliva – plynu.
- minimálne prevádzkové náklady - réžia,
- ohrev teplej vody priamo v dome, čím dôjde k úsporám tepla z titulu zamedzenia strát v rozvodoch teplej vody z titulu recirkulácie z vonkajšieho zdroja.

- možnosť obyvateľov priamo si určiť špičku, útlm vykurovania a tiež dodávku TV,
- jednoznačnosť účtov za vstupné energie,
- úsporné opatrenia realizované na dome (napr. zateplenie objektu) sa výraznejšie prejavujú na spotrebe tepla ako pri CZT.
- návratnosť investície do 3 až 5 rokov.

b) Prevádzkovatelia centrálného zásobovania teplom (CZT) uvádzajú tieto výhody.

- spoľahlivosť. V systéme sú zakomponované všetky technické prvky, ktoré zabezpečia dodávku tepla a TV odberateľom bez porúch,
- bezpečnosť. Výrobcovia tepla z CZT sú viazaní pri svojej činnosti legislatívou, musia pravidelne vykonávať revízie zariadení, atesty o hospodárnej prevádzke, dodržiavať bezpečnosť pri práci a ďalšie normatívne predpisy,
- ekológia. V centrálnych zdrojoch musia byť inštalované prvky, ktoré zabraňujú znečisťovaniu životného prostredia.
- komplexné služby. Znamená to nepretržitú poruchovú a havarijnú službu, ktorá operatívne zasahuje aj mimo pracovnej doby,
- Dodávateľia tepla v systémoch CZT sú regulované subjekty, ktoré v súlade so zákonom č.276/2001, Z.z. sú pravidelne kontrolované zo strany ÚRSO, SEI a ďalšími kontrolnými orgánmi.

ZÁVER:

Cena tepla v súčasnosti vyrobená v domových kotolniach je nesporné nižšia ako v CZT. Rozdiel v cenách však pri započítaní všetkých nákladových položiek nie je rádovo o 200 až 300 Sk/GJ, ako uvádzajú niektorí prevádzkovatelia týchto zdrojov, ale rozhodne menší. Treba však tiež uviesť, že aj keď cena tepla je dôležitá, rozhodujúce je, koľko ročne zaplatíme z našich peňaženiek.

Je to teda predovšetkým o **spotrebe tepla**. Preto možno jednoznačne odporučiť, ak budovať vlastnú kotolňu, tak najskôr realizovať úsporné opatrenia:

- zatepliť objekt, odstrániť všetky úniky tepla,
- vymeniť drevené okná a dvere za plastové,
- vykonať izoláciu rozvodov teplej vody,
- hydraulicky vyregulovať sústavu,
- inštalovať termoregulačné ventily a pomerové merače tepla,

Ak sa tieto úsporné opatrenia budú realizovať až po vybudovaní kotolne, bude táto automaticky predimenzovaná. Realizovaním týchto opatrení sa dá ušetriť 20 - 40% na spotrebe tepla na vykurovanie. Treba si uvedomiť, že je rozdiel investovať do 150 kW inštalovaného výkonu, alebo 200 kW inštalovaného výkonu zariadenia.

Cieľom tohto článku nebolo nahovárať na odpojenie z CZT a budovanie vlastnej domovej kotolne, resp. byť zásobovaný teplo a TV z CZT, ale upriamiť pozornosť na reálne skutočnosti, súvisiace s odberom tepla z decentralizovaných resp. centralizovaných zdrojov.

Bláznivá komédia

České divadelné predstavenia v dúbravskom Dome kultúry majú svoju tradíciu. V máji sme videli grotesknú komédiu Vrátiš se ke mně po kolenou v obsadení Ily Janžurovej a Stanislava Remunda. Známá herečka oslávila v tomto roku jubileum a touto bláznivou komédiou v preplnenej sále DK aj so svojim manželom držali divákov v napätí a smiechu až do konca.

Iva Janžurová opäť dokázala, že svoje povolanie robí s láskou a bravúrou. Manžel jej dobre kontroval. Z vydarenej veselohry odchádzali diváci dobre naladení, ale súčasne v zamyslení nad životnými peripetiami.

Kveta Slyšková

*Veľký podarok čtenárikom
„Dúbravského spravodajca“
Jovita Dvořák*

Pozvánky na leto

Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska nepoľavuje v úsilí ani v lete. Svedčia o tom aj dve akcie.

Všetkých zvedavcov pozýva na výstavku zeleninových a ovocných šalátov 20. augusta o 14,00 h v KC Fontána na Ožvoldíkovej ulici. Každý môže priniesť vlastnú ukážku.

Členovia MO JDS sa zídu na schôdzi s bohatým programom 25. augusta o 15,00 h takisto v KC Fontána.

Ing. M. Chomová

Dobré nápady na webe

Webový rodinný portál www.dobrenapady.info, ktorý už viac ako 4 roky robia dve Dúbravčanky Maja a Silvia, získava čoraz širší okruh záujemcov. Pôvodne bol určený pre deti školského veku, návštevníci si časom vyžiadali články a návody na hry aj pre menšie deti. Do fanklubu portálu dobré nápady patria napríklad MŠ Pri Kríži, MŠ Ožvoldíkova a RC Macko, ktorých aktivity na webe propagujeme. Portál má 3 základné sekcie: Pre deti, Pre školákov, Pre domácnosť.

Pre deti: viac ako 3000 autorských omaľovánok, pracovné listy pre predškolákov, návody na výrobu karnevalových masiek, námety na tvorbu s deťmi či hry, návody na stavanie z lega, šitie pre bábiky.

Pre školákov: pomôcky (slepé mapy, notový papier, štvorcové podložky), kreslené čítanie pre prvákov, učíme sa písať (písmená, čísla, gramatika – návody ako cvičiť diktáty, ...), hranie sa s číslami a geometriou (aj časť vzorovo riešených príkladov), aké môžete robiť doma s deťmi pokusy.

Pre domácnosť: moje obľúbené recepty, návody na pletenie (aj ako sa naučiť pliesť či háčkovať, vzory), trochu o šití a vyšívání krížikom.

Všetko na portáli je autorské a zároveň FREE v zmysle autorského zákona. Takže počas choroby či daždivých voľných dní môžu rodičia veľmi rýchlo vymyslieť, ako zabaviť svoje deti aj v menšom byte. Na leto ako stvorené...

Silvia Bodláková

Leto s centrom voľného času Klokan

Denné dielne - termíny:

- I. turnus: 11.7. - 15.7. 2011,
- II. turnus: 18.7. - 22.7.2011
- III. turnus: 8.8. - 12.8. 2011,
- IV. turnus: 22.8. - 26.8.2011

Kloki tábor Skaličan: 11.7. - 17.7.2011, cena je 108 € v cene je doprava, celodenná strava, veduci, poistenie, materiál.

Kloki tábor Chameleon: 7.8. - 14.8. 2011, cena za kompletný servis je 136 € (výtvarné zameranie).

Kloki tábor Stonožka: 14.8. - 21.8.2011, cena za kompletný servis je 136 € (turisticko-poznávací) v cene detto

Informácie na tel. č.

0905/ 282 012 p. Krupicová
0904/ 251 755 p. Kopčok
www.kruzky.eu

Policajti pripravili deťom zážitok

Vo štvrtok 26. mája 2011 patrila areál FC ŠKP Dúbravka – Bratislava na ulici M. Sch. Trnavského 2/A v Bratislave ukázkam policajných zákrokov pri riešení rôznych výtržností či zadržaní páchatela. Príslušníci jazdeckej polície z Prezídia Policajného zboru a kynológovia z Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave predvedli ukážky zadržania páchatela vo vozidle, zadržanie páchatela so strelbou, či zadržanie

páchatela s rušivým podnetom. Zahanbiť sa nedali ani policajti z pohotovostného policajného útvaru z KR PZ v Bratislave - v akčnom nasadení spacificovali páchatela, ktorý unikal s rukojemníkom.

K príjemnej atmosfére prispeli dobrá nálada žiakov a pedagógov z materských, základných a stredných škôl v Dúbravke i okolí, ktorí odmenili policajné ukážky veľkým potleskom.

Policajti nadviazali s deťmi živý kontakt.

Ako sa nestat' obeťou zlodēja

Preplnené kúpaliská, množstvo áut na parkoviskách a nepozorní občania sú lákadlom pre zlodějov. Obeťou zlodějov sa môže stať každý. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave IV Vám preto radí:

- nenechávajte veci bez toho, aby ich niekto strážil,
- ak sa potrebujete vzdialiť, cenné veci, ako napr. peniaze, mobilné telefóny, doklady a iné, si zoberte so sebou,
- to, že veci prikryjete osuškou, ich nijako neochráni pred ukradnutím,
- nespoliehajte sa na to, že vám veci postráži cudzí prísediaci,
- ak sú na kúpaliskách uzamykateľné odkladacie priestory, využite ich.
- vždy vaše motorové vozidlo zamykajte, zatvorte všetky okná, kufror aj strešné okno,
- parkujte na osvetlenom a prehľadnom mieste,
- nenechávajte v aute náhradné kľúče a doklady,
- nenechávajte v aute na viditeľnom mieste veci (mobilný telefón, kabelku, kufriček, fotoaparát, igelitové tašky a pod.).

Stranu pripravila: **por. Mgr. Martina Kočišová**

Polícia informuje

- Neznámy páchatel' v čase od 22.00h dňa 20. mája do 10.00h dňa 21. mája 2011 v Bratislave na Lysákovej ulici odcudzil z garáže tri horské bicykle zn. Cannondale Super, zn. Skott Scale 70, zn. Lapierre X-Control 210, čím poškodenému spôsobil škodu krádežou vo výške 2.950,-€ a škodu poškodením vo výške 100,-€.
- **Neznámy páchatel' v čase od 15.10h do 15.20h dňa 28. mája 2011 v obchodnom dome Saratov v predajni Billa na Saratovskej ulici odcudzil z nákupnej tašky dámsku peňaženku, čím poškodenej 67-ročnej žene spôsobil škodu krádežou vo výške 290,-€.**
- Neznámy páchatel' v čase od 19.30h dňa 31. mája do 08.30h dňa 01. júna 2011 v Bratislave na Hanulovej ulici odcudzil zaparkované a riadne uzamknuté motorové vozidlo zn. Peugeot 308 1,6 HDi, čím poškodenej 35-ročnej žene spôsobil škodu krádežou vo výške 11.350,-€. Po odcudzenom motorovom vozidle bolo vyhlásené pátranie.
- **Hliadka PZ dňa 6. júna 2011 v čase o 18.45h na Pekníkovej ulici zistila u 19-ročného muža vrecúško s neznámou sušenou zelenou rastlinou.**
- Neznámy páchatel' v čase od 18.00h dňa 11. júna do 07.30h dňa 12. júna 2011 na ulici Pri kríži odcudzil zaparkované a riadne uzamknuté motorové vozidlo zn. Peugeot 308, čím poškodenej 46-ročnej žene spôsobil škodu krádežou výške 12.000,-€. Po odcudzenom motorovom vozidle bolo vyhlásené pátranie.
- **Neznámy páchatel' v čase od 19.00h dňa 13. júna do 10.30h dňa 14. júna 2011 na Ulici kpt. Rašu odcudzil z kočíkárne dva horské bicykle zn. ZOOM, zn. KTM, čím poškodenej 39-ročnej žene spôsobil škodu krádežou vo výške 650,-€.**
- Neznámy páchatel' v čase od 21.00h dňa 16. júna do 4.29h dňa 17. júna 2011 na ulici Landauova sa vlámal do zaparkovaného motorového vozidla zn. Dacia Logan a poškodenému 31-ročnému mužovi spôsobil škodu krádežou vo výške 100,-€ a škodu poškodením vo výške 250,-€.
- **Neznámy páchatel' v čase od 19.30h dňa 15.06.2011 do 19.30h dňa 17.06.2011 v Bratislave na Bagarovej ulici odcudzil z kočíkárne horský bicykel zn. VERTEC, čím poškodenej 28 ročnému mužovi spôsobil škodu krádežou vo výške 375,06,-€.**
- Neznámy páchatel' v čase od 20.00h dňa 18. júna do 17.00h dňa 19. júna 2011 na Bošaniho ulici odcudzil zaparkované a riadne uzamknuté motorové vozidlo zn. Škoda Felicia, čím poškodenej 29-ročnej žene spôsobil škodu krádežou výške 600,-€. Po odcudzenom motorovom vozidle bolo vyhlásené pátranie.

Rodinné centrum Macko

Sekurisova 12, 841 02 Bratislava

www.mcmacko.sk

mcmacko@mcmacko.sk

PROGRAM NA LETNÉ PRÁZDNINY 2011

Špeciálne tvorivé dielničky pre škôľkarov ale i staršie deti a ich rodičov sú počas prázdnin vždy v pondelok a vo štvrtok od 9.30 h do 11.30 h (od 11. júla do 4. augusta). Vstupné je 1,50 €/rodina.

4.-8.7. Do škôľky s Mackom Adaptačný program pre budúcich škôľkarov spojený so seminárom pre rodičov. Cieľom programu je hrovou formou detičky a rodičov pripraviť na to, čo ich čaká v škôlke (postupné odlúčenie od rodičov v doobedňajších hodinách, bežné hrové činnosti v detskom kolektíve, rešpektovania autority učiteľky, spoločné stravovanie, hygiena a vychádzka). Pre rodičov je pripravený seminár o príprave na nástup do MŠ. Viac informácií: sokolova24@gmail.com

11.7. Učíme sa robiť chlebový kvások - program

pre rodičov. **Pestujeme strieborné ruže** - program pre deti.

14.7. Pečieme chlieb z chlebového kvásu - program pre rodičov. **Miesime cesto a pečieme pravé bosniaky** - program pre deti.

18.7. Ako pracovať s dieťaťom v grafomotorike v 3 rokoch - program pre rodičov.

Maľujeme spolu s rodičmi - program pre deti.

21.7. Pokračujeme v práci s motorikou - program pre rodičov. **Skladáme z papiera** - program pre deti.

25.7. Čo je mŕtve a čo je živé mlieko? - program pre rodičov. **Robíme šálku na mlieko** - program pre deti.

28.7. Varíme a papáme syr. Spoločný program pre deti i rodičov, doneste si rožky alebo chlebičky.

1.8. Ako pracovať s dieťaťom predškôľkom i prvákom - program pre rodičov. **Pracujeme nad pracovnými listami** - program pre deti.

4.8. Čo na desiatu školáčkovi? - program pre rodičov. **Vyrábame darček pre prváčku pani učiteľku** - program pre deti.

5.8.-4.9. RC Macko zatvorené

Veľké upratovanie a potrebné reorganizácie a úpravy v interieri i exteriéri.

O začiatku sezóny v septembri vás budeme podrobnejšie informovať koncom prázdnin :-)
Tešíme sa na vás!

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Program zabezpečujeme dobrovoľnícky, vo svojom voľnom čase, bez nároku na honorár a aj nás môžu postretnúť nepredvídateľné udalosti... Ďakujeme za porozumenie.

Leto v DTV

V priebehu mesiacov júl a august bude Dúbravská televízia vysielať raz týždenne, a to od stredy o 18.00 h (namiesto dvoch premiér v priebehu ostatného roka, ktoré sú v utorok a v piatok). Prázdninové vysielať budú obsahovať väčšinou reprízy reportáží, publicistických príspevkov, talkshow Na pohovke a iných typov relácií, vysielať od septembra 2010 do júna 2011.

Na rozdiel od predošlých rokov však pripravíme aj premiérové programy. Začiatkom júla to bude zostrih Miestneho zastupiteľstva z 28. júna, koniec školského roka na dúbravských základných školách, ale najmä začiatok Dúbravského kultúrneho leta, ktoré začína 2. júla v Parku Pekníkova a v DK Dúbravka. V ďalších týždňoch to potom budú podujatia pripravené na každú stredu v Dúbravskom amfiteátri na Valachovej ulici, ale aj ostatné športové, zábavné a kultúrne akcie organizované väčšinou pre deti oddelením školstva, kultúry a materských škôl MÚ MČ Bratislava - Dúbravka, CVČ Klokán a ďalšími inštitúciami a organizáciami.

V druhej polovici augusta zaradíme do vysielať besedu na tému Príprava detí do školy.

Kolektív Dúbravskej televízie žela všetkým Dúbravčanom príjemné prežitie letných mesiacov.

MgA. Juraj Zajíček,
vedúci redaktor DT

Ponuka na letné prázdniny

Detské kamarátske tábory 2011

Vek detí: 5 až 15

Termín: 18.- 29.7.2011

Miesto: Zlatnícka Dolina (Skalica)

Cena: 180,- € za dieťa a pobyt

V cene je všetko, vrátane kúpaliska, v prípade záujmu je tarzánia 9 € - jediné, čo treba doplácať za dieťa.

Na webe www.dktabory.sk je možnosť prihlásenia dieťaťa elektronickou formou.

Kontajnery v lete

Firma OLOa.s. znížila dobu pristavenia kontajnerov na 24 hodín.

Kontajnery budú pristavené na lokalitu do 12 hod. a odvezené na druhý deň do 12 hod.

Harmonogram pristavenia veľkokapacitných kontajnerov na leto 2011.

Odberateľ: Dúbravka

Obdobie: 1. 7. 2011 – 31. 8. 2011

Dátum:	Deň	Miesto pristavenia
1. 12. 7. 2011	utorok	- Sch. Trnavského 22 – parkovisko
2. 12. 7. 2011	utorok	- Lipského 1
3. 12. 7. 2011	utorok	- Ožvoldíkova 4-6
4. 19. 7. 2011	utorok	- Nejedlého 19
5. 19. 7. 2011	utorok	- Na vrátkach oproti číslu 2 alebo 3
6. 19. 7. 2011	utorok	- Ľ. Zúbka 15
7. 26. 7. 2011	utorok	- Bezekova pri trafostanici
8. 26. 7. 2011	utorok	- Tranovského 12
9. 2. 8. 2011	utorok	- Gallyova 9 – parkovisko pred Fontánou
10. 2. 8. 2011	utorok	- Agátova 5,7
11. 9. 8. 2011	utorok	- Drobného 20 - Sekurisova roh ulíc
12. 9. 8. 2011	utorok	- Ľ. Zúbka 31
13. 16. 8. 2011	utorok	- Žatevná 2 pri zbrojnici
14. 16. 8. 2011	utorok	- Talichova – parkovisko
15. 23. 8. 2011	utorok	- Saratovská 15,17
16. 23. 8. 2011	utorok	- Cabanova 20
17. 30. 8. 2011	utorok	- Galbavého 2 – parkovisko
18. 30. 8. 2011	utorok	- Červeňáková 19 – parkovisko

Príďte nás navštíviť v novootvorenej lekárni
so širokým sortimentom a milým úsmevom 😊

Teší sa na Vás Vaša LEKÁREŇ KARPATIA

Adresa: LEKÁREŇ KARPATIA, Kristy Bendovej 2, Bratislava – Dúbravka

BEZPEČNOSTNÉ A INTERIÉROVÉ DVERE
Tranovského 25, 841 02 Bratislava-Dúbravka

Tel.: 02 642 88 987, mobil: 0903 381 317
e-mail: kasza@stonline.sk

Účtovnícka firma J&A spol. s r. o.,
pôsobiaci na trhu už 15 rokov Vám

spoľahlivo spracuje celú ekonomickú agendu pre fyzické
a právnické osoby:

jednoduché, podvojné účtovníctvo, mzdy, personalistika, rôzne
výkazy aj pre štatistiku, rekonštrukcia účtovníctva za minulé roky.

Kontakt: 0905/834 190, 0903/511 533, www.jasro.sk

ABsat®

SATELITNÁ A ANTÉNNÁ
TECHNIKA

Majernikova 17, 841 05 Bratislava

Po, Ut, Št, Pia 8,30 - 16,30

Streda 10 - 18

Obed, prestávka 12,30 - 13,30

PREDAJ - MONTÁŽ - SERVIS

TEL.: 02/6544 0383

FAX: 02/6544 0384

GSM: 0903 751 771

www.absat.sk

absat@absat.sk

NAJŠIRŠÍ
SORTIMENT
A NAJLEPŠIE CENY

ZĽAVY 15 – 40%

AJ NA SPLÁTKY BEZ NAVÝŠENIA

všetko od návrhu
až po montáž
za vynikajúce ceny

VSTAVANÉ SKRINE
A ŠATNÍKY

DIVENDOOR Karlova Ves
OD CENTRUM
Zohorská 1, 841 04 Bratislava
02 / 6541 1174
0905 481 658

DIVENDOOR Dúbravka
OC SARATOV nad poštu
Saratovská 9, 841 01 Bratislava
02 / 6436 0047
0914 196 095

www.vstavanesatniky.sk

DIVENDOOR®

Renovácia Dverí

Načo maľovať staré, alebo kupovať
nové dvere a kuchynskú linku,
ktoré prakticky slúžia svojmu účelu? **66 DRUHOV
DVERÍ**

Váš problém je
za jeden deň
vyriešený!

- renovácia zárubní
- renovácia kuchynských liniek
- renovácia vstavaných skriň
- VÝROBA NOVÝCH DVERÍ A ZÁRUBNÍ

RENDOORS

Tel.: 0948 004 774

0902 129 179

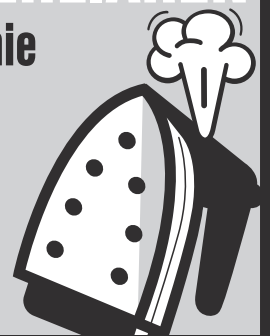
0908 608 904

Mail: info@rendoors.sk

Web: www.rendoors.sk

DÚBRAVSKÁ ŽEHLIAREŇ

- chemické čistenie
- pranie, žehlenie
- mangel

Otvorené:

Pondelok - Piatok 8.00 - 18.30

Sobota 8.00 - 12.00

Žatevná 6, Bratislava, Tel.: 64 46 35 90, www.zehlenie.sk

SLUŽBY

NAJLACNEJŠIE čistenie vozidiel, ručné umytie, tepovanie, vysávanie, reno-vácia plastov. Tel.: 0903/ 836 777.

TIP – TOP kvalitne, hĺbkovo čistíme koberce a čalúnenie. Tel.: 6436 4102.

INŠTALATÉR – aj malé opravy. Tel.: 0904/ 572 977.

Dúbravské realitné centrum Eling reality Dom kultúry Dúbravka. Hľadáme pre svojich klientov byty, domy, pozemky. Tel.: 6446 3544, 0905/243 049, 0905/780 526, www.realityeling.sk, realityeling@nextra.sk.

Butik Emili má nový názov - Dámska Móda Emília, vo všetkých veľkostiach až po číslo 52. Radi Vás privítame a obslúžime s novým tovarom a peknu módou pre každú ženu v OD SARATOV na 1. poschodí vedľa výťahu.

AMBRA - predaj detského ošatenia (sezónne), kočičky, detské postielky, autosedačky, chodítka a iné detské potreby. Nájdete nás pri DK Dúbravka na ul. M. Sch. Trnavské-ho 22. Tel.: 0903/ 492 796

CVIČÍ CELÁ RODINA – oddelené haly, rozprávková detská telocvičňa, dozor počas cvičenia rodiča. Lamač – Podháj, Malokarpatské námestie 10, www.ariwafit.sk.

PREDAJ

LACNO PREDÁM 6 drevených hranolov (dĺžka 5m, hrúbka 10 cm), 4 hranoly (dĺžka 2,5 m), 2 sudy na maltu, 25 rúr na oplotenie (dĺžka 2,5 m), fotozväčšovák zn. MAGNIFAX a 2 leštičky. Tel.: 64366631.

Predám nový cestný bicykel Favorit Pasat 27, veľ. 56, farba modrá (cena 229.- €) a použitý pánsky bicykel DEMA modro-biely (cena 69.- €). Tel.: 0949/ 203 179.

PREDÁM záhradu na Strmých Sadoch, 740m². Krásny výhľad na Dúbravku,

zatiaľ bez sietí. Cena 130eur/m². Kontakt 0907/ 770 000

PREDÁM zaváracie poháre 0,7 dcl, ďalej kameninový, hnedý sud na kapustu 40l. Tel.: 6428 3457.

PREDÁM starý vidiecky dom na 13,8 á pozemku v Sládkovičove na Fučíkovej ulici.(hlavná ulica). Šírka pozemku je 20m. Dom má zrekonštruovanú strechu, plynové kúrenie, vodu z verejného vodovodu, elektrickú prípojku a studňu na zavlažovanie. Z Bratislavy cca 50 min. Cena : 80.000 EUR, dohoda možná. Kontakt: 0908/143170

PREDÁM pekný, kompletne zrekonštruovaný 3-izbový byt na Adámiho ul. v KV, 82 m², 4/12. Nie som RK. Kontakt: 0944 581 701

PREDÁM obytnú bunku v kempu v Štúrove blízko termálneho kúpaliska a tiež AQUA PARKU v Ostrihome. Má obytnú izbu so 4 posteľami a vybavenú kuchynku, studená i teplá voda. Blízko WC, sprchy, ihrisko, parkovisko. Foto zašlem. Vhodné na ubytovanie pre FO i PO pre zamestnancov. Cena 900 E. Tel. 0918/ 743573.

PREDÁM lacno šijací stroj zn. Tatramat v hnejdej skrinke, ďalej tmavý svadobný oblek na strednú postavu. Ponúkam na predaj aj dva páry dámskych čiernych čizmíčiek č. 38, dva páry čiernych ihličiek (á 5 eur), pánsky šedý baloňák, šedý oblek č. 52, zachovalý čierny dámsky vlnený kabát a dámske poltopánky č. 38. Tel.: 64360607 (večer).

PREDÁM lacno dámsky a pánsky bicykel. Tel.: 0903/774 954 (večer).

PREDÁM polystyrén hr. 3cm. Tel.: 0903/774 954 (večer).

PREDÁM 3-zásuvkovú mrazničku. Tel.: 0903/774 954 (večer).

PREDÁM ako nový matrac DORMEO COMFORT (160x200 cm). Cena 190.- eur. Tel.: 0915/211 848.

PREDÁM 4 staršie originál elektróny na C-3 s letnými gumami. Cena: 200 eur. Tel.: 0904/ 348 662.

PREDÁM záhradu v Dúbravke. Tel.: 0910/ 633 758.

VÝHODNE predám krásny filodendron a kletku pre kanárika, nový pánsky bicykel. Tel. 64367587

LACNO predám dvojmiestnu koženú sedačku tmavohnej farby, ďalej písací stôl a plynový sporák. Terl.: 0904/318 019.

KÚPA

KÚPIM garáž na Bujnákovej alebo Klimkovičovej ulici. Tel.: 0944/ 117 773.

HĽADÁM podnájom v Dúbravke, 1,5 – 2-izbový, v činžiaku alebo v RD, na 1 – 2 roky. Tel.: 0903/636 446.

RÔZNE

DOUČÍM anglický jazyk deti aj študentov, pripravím na skúšky, maturity, reparáty, aj cez prázdniny. Tel.: 0904 420 720

Skúsená učiteľka s dlhoročnou praxou doučí slovenský jazyk aj cez prázdniny. Tel.: 0908 716925

PROFESOR pripraví zodpovedne na reparát z matematiky, fyziky a základov elektrotechniky žiakov SŠ a ZŠ u vás doma. Tel.: 0910/187 170.

PRENÁJOM

Prenajmem 5 ár záhradu v Dúbravke. Tel.: 0944/ 149 690

Prenajmem samostatnú izbu v byte pri OD Skleník. Tel.: 0944/149 690

Prenajmem garáž v novostavbe ul. Janka Alexyho (roh ul Bagarovej). Tel.:0904/ 537 330

PRENÁJMEM 1-izbový byt v Bratislave – Dúbravke na Saratovskej ul., v zateplenom dome na 2. posch., rozloha 42 m², plastové okná, v zachovalom stave. Je zariadený vrátane všetkých spotrebičov. Volný od 1. septembra 2011. Cena nájmu spolu s energiami je 365,00 €/mesiac. Kontakt: 0903/ 164 067.

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým priateľom a známym za prejavenu sústrasť a kvetinové dary za Zdenka Šestáka dňa 13.5.2011 v krematóriu.

Rodina Šestáková

Informácia pre inzerujúce firmy a živnostníkov

Miestne zastupiteľstvo rozhodlo na zasadnutí 28. júna 2011 o poplatní riadkovej inzercie v rubrike **SLUŽBY** pre firmy a živnostníkov: **Cenník: riadková inzercia do 10 slov 10 eur, do 20 slov: 15.- eur, 20 - 30 slov 20 eur.** Inzerciu treba doložiť objednávkou, naformulovaným textom a zaplatiť pred uverejnením v pokladni MÚ.

ROLETY

hliníkové, plastové – aj servis

ŽALÚZIE

horizontálne – hliníkové – celotieniace bambusové – elegantné

ROLETKY

látkové – vkusne riešené tienenie

SIETE PROTI HMYZU

okenné, dverové

**Korenačka Peter
Klimkovičová 4, 841 01 Bratislava
mobil : 0903/ 349 274
e-mail: info@drevenerolety.sk
www.drevenerolety.sk**

Akcia!!!

Farebná za cenu bielej!

Color Centrum

Vás dom farieb

Dúbravka, Húsčavova 1A (oproti pekárni), tel.: 02/6446 33 33

Skutočné ceny tepla za rok 2010

Bratislavská teplárenská vracia svojim odberateľom 12,5 mil. €

Bratislavská teplárenská, a.s. je najväčším výrobcom a distribútorom tepla a teplej vody pre mesto Bratislava. Prostredníctvom svojich dvoch sústav centralizovaného zásobovania tepla dodáva teplo do nasledovných mestských častí: Staré Mesto, Nové Mesto, Ružinov, Dúbravka, Karlova Ves a Dlhé diely.

Prioritou spoločnosti bolo počas celého roka 2010 zabezpečovať svojim odberateľom kvalitnú a plynulú dodávku tepla, ktorá celkovo dosiahla hodnotu 1 058 GWh (3 807 TJ). Uvedený výsledok je odrazom ako relatívne chladného počasia počas vykurovacieho obdobia, tak aj narastajúceho počtu pripojení nových objektov do sústavy centrálného zásobovania teplom.

Ceny tepla a ich vyúčtovanie stanovované nezávislým regulačným úradom a riadené príslušnou legislatívou, ktorá upravuje vzťahy povinnosti medzi dodávateľom a odberateľom. V súčasnosti platí trojročné regulačné obdobie, na roky 2009 – 2011. Upravuje povinnosti dodávateľov tepla zúčtovať odberateľom skutočné náklady obsiahnuté v cenách tepla až po skončení trojročného regulačného obdobia, čiže na jar roku 2012.

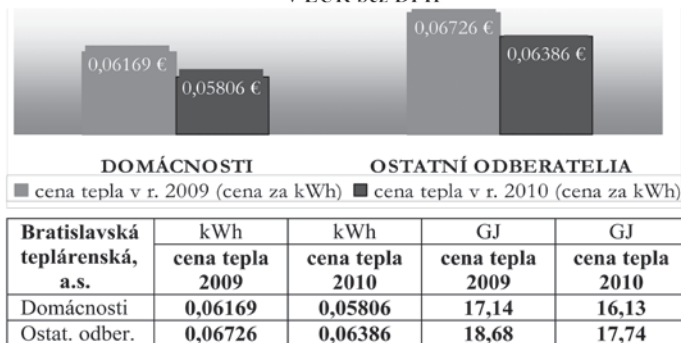
Nad rámec týchto povinností sa Bratislavská teplárenská, a.s. rozhodla zúčtovať a odberateľom následne vrátiť rozdiely podľa skutočných nákladov v cenách tepla priebežne po skončení každého roku. Tak je tomu aj v tomto období. Bratislavská teplárenská, a.s. zasiela svojim odberateľom vyúčtovacie faktúry a preplatky z cien tepla za rok 2010.

Celková výsledná cena tepla bola efektívnymi opatreniami spoločnosti znížená oproti rozhodnutiu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví pre rok 2010 v priemere až o 16 %, v závislosti na kategórii, do ktorej je odberateľ zaradený. Bratislavská teplárenská, a.s. vracia, na základe výsledných skutočných nákladov na teplo za rok 2010, svojim odberateľom 12,5 milióna EUR bez DPH.

Spoločnosť vyvinula v priebehu uplynulého regulačného roka maximálne úsilie s cieľom dosiahnuť zníženie nákladov. Táto snaha bola úspešná najmä v oblasti zníženia cien hlavnej palivovej zložky - zemného plynu. Takisto bola spoločnosť úspešná pri vykonávaní dôsledných opatrení vedúcich k maximálnemu zefektívneniu a racionalizácii ostatných nákladov na výrobu a distribúciu tepla. To všetko bolo však samozrejme nutné realizovať s podmienkou dodržania prísnych štandardov kvality dodávaného tepla a spoľahlivosti sústavy, k plnej spokojnosti odberateľov.

V období, keď je zvyšovanie cien energií vo verejnosti veľmi frekventovanou témou, môžeme konštatovať, že reálne výsledné ceny tepla dodávaného Bratislavskou teplárenskou, a.s. boli v roku 2010 najnižšie od roku 2007. Sme radi, že nami uskutočnené kroky sa v konečnom dôsledku prejavujú ako úspora na strane našich zákazníkov.

Porovnanie konečných cien tepla v roku 2009 a 2010 v EUR bez DPH

Bratislavská teplárenská, a.s., Bajkalská 21/A, 829 05 Bratislava, tel.č. 02/ 573 72 111, www.batas.sk

Hokejbal žiakov

V Parku na Pekníkovej ulici sa pred prázdninami po dva dni stretli starší a mladší žiaci zo základných škôl v hokejbalovom turnaji. Hokejbalový turnaj starších žiakov slávnostne otvoril prednosta MÚ JUDr. Štefan Grman, CSC., ktorý športovcom zaželal veľa športových úspechov.

Aj napriek horúcemu počasiu, ktoré vládlo, sa na hokejbalovom ihrisku odohrávala nadšená a tvrdá hra. Bojovní chlapi utrpeli aj menšie zranenia. Pomohli im naši hasiči, ktorí poskytujú okrem hasičského dozoru aj zdravotnícku pomoc. Zápas starších chlapcov odpískal pán učiteľ Pružinec, ktorý sa poriadne zapotil. Pri rozhodovaní zápasov mladších žiakov pomáhali chlapi – rozhodcovia zo ZŠ Sokolíkova, ZŠ Beňovského a ZŠ Pri kríži.

Výsledky: kategória starší chlapi:

- I. miesto : družstvo zo ZŠ Beňovského
- II. miesto: družstvo zo ZŠ Pri kríži
- III. miesto: družstvo zo ZŠ Sokolíkova
- IV. miesto: družstvo zo ZŠ Nejedlého

Výsledky: kategória mladší žiaci:

- I. miesto: družstvo zo ZŠ Beňovského
- II. miesto: družstvo zo ZŠ Sokolíkova
- III. miesto: družstvo zo ZŠ Pri kríži
- IV. miesto: družstvo zo ZŠ Nejedlého

Ako najlepší brankár bol vyhodnotený Samuel Machala zo ZŠ Pri kríži. Starším žiakom slávnostne odovzdal diplom pán učiteľ Pružinec a mladším žiakom sa o tento slávnostný akt pričínili známy bývalý hokejista v Londýne, Rudo Jordán, ktorý teraz pôsobí ako tréner hokeja mladších žiakov na ZŠ Sokolíkova. Poďakovanie patrí aj pánovi Bodingerovi, predsedovi Dúbravskej amatérskej hokejbalovej ligy, ktorý chlapcom zapožičal na hokejbalový turnaj bránky.

(JP)

Olympiáda materských škôl

Krásny, slnečný, skoro letný deň malí športovci z materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti strávili na Britskej internacionálnej škole v Bratislave - Dúbravke, kde sa konala Olympiáda materských škôl.

Toto športové podujatie nám slávnostne otvorili dievčatka – roztlieskavačky z MŠ Pri kríži pod vedením pani učiteľky Šalíkovej. Po príhovore Mgr. Petřivalskej sa všetci presunuli na prvé stanovisko, kde prebiehala prvá disciplína - beh na 30m. Deti súťažili v dvoch kategóriách: chlapi a dievčatá. Každý malý športovec mal na tričku nalepené štartovné číslo, chlapi modrej a dievčatka červenej farby. Beh na 30m bol odštartovaný z vysokého štartu. Deti bežali, čo im nohy vládali. Šprint sa nezaobišiel bez drobných zranení, niektorým detičkám sa nožičky „zaplietli“ a spadli na antuku. To ich však neodradilo, zdvihli sa a dobehli do cieľa.

Ako druhá disciplína bol hod kriketovou loptičkou na cieľ a tretia disciplína skok z miesta. Všetky deti sa snažili, každé chcelo vyhrať a získať krásnu cenu. Deti umiestnené na prvých troch miestach v každej kategórii a v každej disciplíne získali zlatú, striebornú a bronzovú medailu.

Podľa počtu získaných bodov boli ocenené aj materské školy. Vyhrala MŠ Švanterova a získala krásnu trofej. Na 2. mieste sa umiestnila MŠ Pri kríži a 3. miesto obsadila MŠ Galbavého – dostali za to medaily.

Ani ostatné deti, ktoré nevyhrali, neboli smutné, lebo oddelenie školstva, kultúry, športu a materských škôl MÚ v Bratislave - Dúbravke všetkým zabezpečilo krásnu bronzovú medailu a materská škola dostala švihadlo a nafukovaciu loptu.

Drobné úrazy liečili zdravotníci z Dobrovoľného hasičského zboru z Dúbravky.

Touto cestou by sme sa chceli poďakovať Britskej internacionálnej škole na Pekníkovej ulici, ktorá nám poskytla areál školy a personál na pomoc pri príprave tohto krásneho športového podujatia.

(JP)

Dúbravské talenty O pohár Antona Tkáča Budúci majstri

Dúbravské kolo národnej cyklistickej súťaže O pohár Antona Tkáča sa na druhý pokus vydalo. Dážď, ktorý zabránil pôvodnému termínu, tentoraz vystriedalo slnko a pravá športová atmosféra. Takmer stovku mladých adeptov prišiel pozdraviť olympijský víťaz a trojnásobný majster sveta, ktorého autogram bol neštandardnou odmenou pre nasledovníkov. Pridanou hodnotou bola aj spoločná fotografia s víťazmi všetkých kategórií. „Keď sme v roku 2003 začínali s touto propagačnou a náborovou súťažou, v Rajeckých Tepliciach sa na štarte objavil trinásťročný Peter Sagan. To je ten, čo na júnových pretekoch Okolo Švajčiarska vyhral dve etapy a súťaž o najaktívnejšieho cyklistu. Kto vie, či aj medzi týmito chlapcami a dievčatami nie je budúci majster cyklistiky?“, zauvažoval nahlas jeden z najlepších slovenských športovcov všetkých čias. „Dôležité je organizovať také podujatia a podporiť vzťah mládeže k športu. Aby rástli zdravo s ambíciou presadiť sa v hociktovej sfére života,“ doplnil ho prednosta MÚ JUDr. Štefan Grman, CSc. Pochváliť treba účastníkov za vervu a bojovnosť, rodičov za podporu, organizátorov z oddelenia školstva, kultúry, športu a MŠ MÚ v Dúbravke a pedagógov ZŠ Beňovského, ako i bývalého cyklistu Miroslava Kováča za jeho všestranný vklad pre úspech podujatia.

(mk)

Foto: Lukáš Vladovič

Výsledky národnej cyklistickej súťaže O pohár Antona Tkáča 2011

Kategória: MIKRO 2005

1. miesto Varsanyiová Ivana
2. miesto Jančík Tomáš
3. miesto Briestenský Samuel

Kategória: MILI 2003, 2004

1. miesto Pecsuková Katka
2. miesto Zaťovič Dominik
3. miesto Jančíková Nikola

Kategória: MINI 2001, 2002

1. miesto Biely Peter
2. miesto Malý Marek
3. miesto Briestenský Lukáš

Kategória: MI. žiaci 1999, 2000

1. miesto Šablica Matúš
2. miesto Čerňanský Tomáš
3. miesto Lupták Jakub

Kategória: MI. žiačky 1999, 2000

1. miesto Karlíková Dominika
2. miesto Moravčíková Soňa
3. miesto Belušková Barborka

Kategória St. žiaci 1997, 1998

1. miesto Benčura Juraj
2. miesto Sítárik Tomáš
3. miesto Kuhn Juraj

Kategória: St. žiačky 1997, 1998

1. miesto Blažíčková Alena
2. miesto Brezáková Nina
3. miesto Feriancová Katarína

Kategória: Dorastenci 1995, 1996

1. miesto Bohm Mário
2. miesto Baránek Tomáš

Kategória: St. dorastenci 1993, 1994

1. miesto Dolbek Tomáš
2. miesto Blažíček Andrej

Deň športu na ZŠ Nejedlého

Pekné počasie, nadšené tímy chlapcov a dievčat, súťaživé deti, zvedaví rodičia a pani učiteľky sa stretli 11. júna v športovom areáli našej školy. Základná škola na Nejedlého ulici a Združenie rodičov pri ZŠ Nejedlého zorganizovali pre žiakov a rodičov Deň športu.

Súťaženie otvorila riaditeľka Mgr. Edita Čičáková a privítala vzácných hostí: Antona Urbana, strieborného futbalového kapitána z olympijského turnaja 1964 v Tokiu a Tomáša Kuťku, hádzanárskeho

experta, ktorý trénoval doma i v zahraničí. Exhádzanár Kuťka sa ujal funkcie rozhodcu vo futbale a ako prezradila pani Kuťková, jeho nemenej slávna manželka, manžel je ešte prísnejší roz-

hodca ako ona. Mgr. Jana Kuťková, za-slúžilá trénerka, vicemajsterka sveta v hádzanej a československá olympionička z Moskvy, je obetavou učiteľkou telesnej výchovy na našej škole. Bez nej sa nezaobíde žiadny športový turnaj na škole a zväčša ani v Dúbravke.

Pre žiakov bol pripravený bohatý program: futbalový turnaj chlapcov, zápasy vo vybíjanej dievčat, preteky v jazde zručnosti na bicykli a na kolo-bežkách, súťaž v skladaní a fúkaní lo-dičiek z papiera v bazénoch, preteky na chodúloch a kladách. Nechýbala ani tombola so zaujímavými cenami, ďalej autogramiáda našich hostí a občerstvenie pre súťažiacich, rodičov a ostatných nadšencov. Najmä na chutnom guláši, ktorý nám navarili pani kuchárky zo školskej jedálne, si pochutnali nielen deti, ale i dospelí.

Napínavé súťaženie sa skončilo vyhlá-sením víťazov, ktorým boli udelené me-daily a všetci súťažiaci dostali odmeny od našich sponzorov. Odmenou pre všetkých však bola radosť zo športova-nia a príjemne stráveného sobotného dňa. Ako povedala na záver Dňa športu riaditeľka Edita Čičáková, už sa tešíme na 2. ročník.

Eva Jurenková,
učiteľka ZŠ Nejedlého 8

Všetky družstvá HOBY Bratislava už začali s prípravou na novú hokejovú sezónu Teraz aj juniori, o rok možno seniori

Slnčné počasie síce láka v týchto dňoch k vode, ale hokejisti HK HOBA Bratislava na plávanie či iné letné radovánky nemajú čas. Všetky družstvá, teda prípravka, žiaci, dorastenci a juniori absolvujú momentálne letnú prípravu. Ako vidieť, v klube opäť zriadili aj družstvo juniorov.

porastie a spolu s rodičmi našich hráčov budeme môcť po sezóne vysloviť spokojnosť a povedať, že sme opäť urobili kus dobrej roboty.“

Jozef Petrovský

Najlepším hráčom EMHL blahoželali maskot MS 2011 GOOOLY, riaditeľ STARZu Jozef Chynoranský, prezident SZLH Igor Nemeček, riaditeľ EMHL Lubomír Liška a riaditeľ HOBA Branislav Semančík.

Foto: Marek Paulík

„Áno, budeme mať v sezóne aj juniorov, i keď sme pôvodne rozmýšľali nad družstvom seniorov, ktoré by hralo prvú ligu. Názory v klube boli za a aj proti. Preto sme vyvolali stretnutie s oddelením súťaží SZLH z dôvodu pasportizácie zimného štadióna, ktoré nám po kontrole našich priestorov dalo zelenú na súťaž juniorov. Všetky naše dlhodobšie plány sú späť s dostavbou zimného štadióna na Harmincovej ulici. Aj napriek viacerým sľubom a snahám, k dostavbe k dnešnému dňu neprišlo,“ povedal športový riaditeľ HK HOBA Bratislava **Branislav Semančík**.

Čo najviac chýba športovému riaditeľovi v priestoroch zimného štadióna?

„Veľmi by nám pomohla dostavba ďalších šatní. Vždy, ak máme družstvo juniorov alebo seniorov, najmenší hokejisti im musia uvoľniť šatne a celý výstroj si nosiť po každom tréningu domov. Je to najmä záťaž pre rodičov, resp. starých rodičov. V neposlednom rade by bolo treba na štadióne vytvoriť kultúrnejšie prostredie pre divákov, dostavať tribúnu a tiež zatepliť nejakú časť, napríklad bufet.“ Všetky družstvá HOBY vykorčuľujú na ľad 10. augusta. Do začiatku súťaží odohrajú niekoľko prípravných stretnutí. Žiaci začnú nový ročník 10. septembra, dorast a juniori o týždeň neskôr. Starších žiakov, čiže ôsmakov a deviakov, sme po prvý raz v histórii klubu rozdelili. V oboch ročníkoch má klub potrebný počet hráčov a chcú, aby skončili do 6. miesta.

To by zaručovalo hrať kvalitnejšiu druhú časť súťaže a tam naplniť predsavzatia klubu, dosiahnuť čo najlepšie umiestnenie.

Aké má plány klub s dorastencami a juniormi?

„Dorastenci v minulých rokoch nedosahovali dobré výsledky a ani umiestnenia. Radi by sme boli, aby sa to v tejto sezóne zmenilo, i keď si uvedomujeme, že to bude veľmi ťažké. Bývalí dorastenci, dnes už juniori, majú tak možnosť pokračovať v našom klube vo svojej hokejovej kariére. Z juniorov bude neskôr vytvorená kostra pre kategóriu seniorov, ktorú by sme chceli prihlásiť do súťaže o rok. Verím, že to chlapci pochopia a využijú svoju šancu,“ hovorí Semančík.

Prípravka súťažné stretnutia nehráva, ale to neznamená, že budú len trénovať. Na budúci mesiac sú naplánované **HOBA MINI KEMPY** určené pre najmenších hoblákov. **V minulej sezóne vyhrali 2. ročník Európskej minihokejovej ligy, ktorú organizuje HOBA.** Klub by rád v týchto dobrých výsledkoch pokračoval. V mesiaci september plánuje klub opäť uskutočniť nábor do prípravky. **Čo by v sezóne 2011/12 najviac potešilo športového riaditeľa HOBY?** „V klube máme naozaj veľmi dobrý a pracovitý kolektív trénerov a funkcionárov. Verím, že výkonnosť našich hráčov vo všetkých družstvách

Tretím bol Semančík

V minulom čísle sme napísali, že na nedávnych majstrovstvách sveta v hokeji v Bratislave prispeli k organizačnému úspechu aj dvaja Dúbravčania. Ako sme zistili, boli až traja. Tretím do partie bol športový riaditeľ HOBY Bratislava **Branislav Semančík**, ktorý mal veľmi zodpovednú a dôležitú úlohu. Bol totiž vedúcim TEAM SERVISU. „Zabezpečovali sme všetko potrebné k ľahkému priebehu MS po športovej stránke. Mali sme na starosti vytvoriť požadovaný komfort pre všetky zúčastnené mužstvá od tréningov až po zápasy. Podarilo sa mi aj vďaka organizačnému výboru zostaviť naozaj zodpovedný a pracovitý tím. Naša sekcia bola počas MS, ako aj po ňom hodnotená len v superlatívoch. Ďakujem organizačnému výboru, že som mal možnosť robiť túto prácu a tiež všetkým členom TEAM SERVISU za ich perfektne a zodpovedne vykonanú prácu. Myslím si, že to bol okrem naozaj ťažkej práce aj pekný zážitok a veľká skúsenosť pre nás všetkých.“

(pet)

Prvú futbalovú ligu budú hrať od novej sezóny okrem žien i žiačky FK Dúbravka

Veľký úspech v krátkej histórii

Areál futbalového štadióna FK Dúbravka sa druhú júnovú sobotu obliekol do slávnostného šatu. Na úvod bohatého a pestrého programu prišlo k historickej udalosti. Zástupcovia ŠTK Slovenského futbalového zväzu Peter Špilák, Roman Jasovský a Rudolf Oravec odovzdali pohár dievčatám FK Dúbravka za víťazstvo v 2. futbalovej lige. Prevzala ho kapitánka družstva Mária Hornáková a potešili sa s ním všetky dievčatá, ktoré sa o tento veľký úspech zaslúžili. Pohár dostala aj najlepšia strelkyňa 2. ligy Michaela Horváthová.

Potom slávnostné ukončenie sezóny pokračovalo turnajom v malom futbale za účasti 8 družstiev, vystúpením dúbavských majstroviek, rôznymi súťažami pre najmenších a všetci prítomní si medzitým pochutnávali na chutnom majstrovskom guláši a sladkostiach, ktoré upiekli hráčky, alebo ich mamy. V roku 1990 dosiahol FK Dúbravka svoj najväčší úspech, keď sa muži prebojovali do druhej ligy, skupiny západ a pôsobili v nej tri roky. Aj v minulej sezóne sa hrala v Dúbravke druhá liga a od ďalšej sa dokonca bude hrať najvyššia slovenská súťaž! O tento úspech sa zaslúžili zverenkyne trénerov **Zoltán Komlósiho** a **Vincenta Nováka**, keď počas celého ročníka prehrali len dve stretnutia a jeden remizovali. Aké boli začiatky klubu, ktorý pôsobí v Dúbravke len druhý rok? „*Siahajú do roku 2007, keď dievčatá začali trénovať v Karlovej Vsi. Po pár mesiacoch tréningu sme sa rozhodli prihlásiť dievčatá do súťaže pod názvom FKM Karlová Ves. Vzhľadom na nízky vek dievčat sme nemohli hrať ženskú ligu, a preto sme ich prihlásili do súťaže starších chlapcov. Bolo tomu tak v ročníku 2007/08. Pre dievčatá to bola veľká skúsenosť. Dôležité bolo, že sezónu zvládli po fyzickej i psychickej stránke,*“ povedala nám manažérka Martina Horváthová. V sezóne 2008/09 vznikla 2. futbalová liga a medzi 7 účastníkmi bola aj Karlová Ves. „*Bola to pre nás náročná sezóna, najmä z časového a finančného dôvodu, lebo sme za súpermi cestovali po celom Slovensku. Žiaľ, náš materský klub nás finančne nepodporoval a všetky náklady sme si sami hradili. Súťaž sme s jasným náskokom vyhrali a vybojovali si účasť v najvyššej ženskej súťaži – v prvej lige. Naš materský klub sa k nám opäť obrátil chrbtom a do súťaže nás neprihlásil,*“ hovorí manažérka klubu. Preto sa rozhodli založiť vlastné občianske združenie a začali si hľadať nový klub, čo v dnešnej dobe nie je vôbec jednoduché. Družstvo teda nebolo rok zaradené v žiadnej súťaži. Ani to dievčatá neodradilo, naďalej trénovali a hrali priateľské či turnajové stretnutia. A treba povedať, že to boli väčšinou víťazné turnaje či stretnutia. Keď nepochodili v niektorých okolitých kluboch, prišli aj za prezidentom FK Dúbravka Miroslavom Jankym. „*Na naše milé prekvapenie, rokovanie s pánom Jankym bolo krátke, stručné, vecné a pre nás veľmi úspešné. Dohodli sme, že môžeme hrať za FK Dúbravka, na ihrisku zadarmo trénovať a hrať stretnutia. Je*

to pre nás veľká pomoc, lebo za tieto služby v niektorých kluboch chceli od nás peniaze,“ konštatovala Horváthová. V kádri sú dievčatá z celého Slovenska. Ako väčšina klubov, nielen ženských, aj dievčatá Dúbravky zápasia s finančnými problémami. Na rozhodcov doma a na cestu k súperom sa skladajú. Prítom sú to zväčša študentky stredných a vysokých škôl. Na stretnutia vonku necestovali autobusom, lebo je to veľmi drahé, ale vždy štyrmi autami. Náklady na benzín sa zráтали a vydělili počtom pasažierov v autách. „*Napriek tomu dievčatá futbal veľmi milujú a nevymanili by ho za nič na svete. Svedčí o tom vysoká účasť na tréningoch,*“ poznamenal jeden z trénerov **Zoltán Komlósi**. Čo rozhodlo o prvenstve v 2. futbalovej lige? Opäť **Zoltán Komlósi**: „*Získali sme najviac bodov, strelili najviac gólov a dostali sme ich najmenej. Nechcem znižovať úroveň tréningovania ostatných družstiev, lebo ich intenzitu a ani kvalitu nepoznám, ale dovoľm si povedať, že sme zo všetkých účastníkov najviac trénovali. Na tréningoch sme sa veľa venovali kombináciám, ktoré sme v zápasoch využívali, a to rozhodlo o našom úspechu. Nechcem, aby to bolo brané ako podceňovanie, ale my sme si pred každým zápasom povedali, koľko chceme streliť gólov. Štyri, päť či šesť a môžeme povedať, že nám to často podarilo či dokonca sme gólov strelili aj viac, ako sme si naplánovali. Vo svojom kolektíve sme mali aj najlepšiu strelkyňu celej súťaže Michaelu Horváthovú, ktorá zaznamenala 35 gólov.*“ Od nového ročníka republikových futbalových súťaží bude sa hrať v útulnom prostredí areálu FK Dúbravka najvyššia súťaž. Čo očakáva tréner od účinkovania svojich dievčat v 1. lige? „*Bude to niečo nové pre nich i pre nás trénerov. Až úvodné zápasy ukážu, ako sme na tom. Bratislavský Slovan, Šaľa, ale i Topoľčany, Žilina či Trenčianske Teplice sú veľmi kvalitné družstvá, a preto si zatiaľ žiadne ciele nedávame. Určite však nechceme sa po roku s prvou ligou lúčiť. Zaujímam hrať za naše družstvo prejavilo niekoľko hráčov. Je dnes ešte predčasné povedať, o ktoré budeme mať záujem.*“ Dvojičku ženám FK Dúbravka budú robiť žiačky, ktoré sa v predzápase doma či vonku stretnú s tým istým súperom. Žiačky trénuje **Jaroslav Martiška**. Podľa slov tohto skúseného trénera v klube stále prijímajú dievčatá, ktoré očarila futbalová lopta.

Jozef Petrovský

FUTBAL VO VÝSLEDKÁCH

2. LIGA, ženy - 16. kolo: Nové Zámky – FK Dúbravka 1:1. **17. kolo:** FK Dúbravka – Dun. Lužná 2:3 (predohrané v máji). **18. kolo:** Diakovce – FK Dúbravka 1:6. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. FK Dúbravka 46, 2. N. Zámky 45, 3. Dun. Lužná 33, ... 10. Karlova Ves 6.

3. LIGA, muži - 24. kolo: Kráľová p/S – FC ŠKP Inter Dúbravka 2:0. **25. kolo:** FC ŠKP – Čunovo 2:4. **26. kolo:** Stupava – FC ŠKP 2:2. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Dun. Lužná 55, 2. Sv. Jur 49, 3. Pl. Štvrtok 46, ... 10. FC ŠKP 28, ... 14. Čunovo 23.

5. LIGA, muži - 24. kolo: FK Dúbravka – voľný zreb. **25. kolo:** Volkswagen – FK Dúbravka 5:2. **26. kolo:** FK Dúbravka – Vrakuňa B 0:2. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Inter 56, 2. BCT 44, 3. Krasňany 41, ... 12. FK Dúbravka 19.

2. LIGA, starší dorast - 27. kolo: Zl. Moravce – FC ŠKP Inter Dúbravka 8:0. **28. kolo:** FC ŠKP – Domino 4:1. **29. kolo:** Sp. Trnava B – FC ŠKP 2:4. **30. kolo:** FC ŠKP – Slovan B 1:2. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Slovan B 65, ... 12. FC ŠKP 38, ... 16. Domino 2.

3. LIGA, starší dorast - 26. kolo: FK Dúbravka – Kostoliste 2:2. **27. kolo:** Inter – FK Dúbravka 3:0. **28. kolo:** FK Dúbravka – Sv. Jur 5:2. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Inter 87, ... 14. FK Dúbravka 29, ... 16. Stupava 15.

2. LIGA, mladší dorast - 27. kolo: Zl. Moravce – FC ŠKP Inter Dúbravka 6:0. **28. kolo:** FC ŠKP – Domino 1:1. **29. kolo:** Sp. Trnava B – FC ŠKP 4:0. **30. kolo:** FC Dúbravka – Slovan B 0:5. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Slovan B 65, ... 12. FC ŠKP 29, ... 16. Jasl. Bohunice 6.

1. LIGA, starší žiaci A: 25. kolo: FC ŠKP Inter Dúbravka – Levice 1:0. **26. kolo:** Topoľčany – FC ŠKP 3:2. **27. kolo:** FC ŠKP – Lok. Trnava 4:2. **28. kolo:** FC Petržalka 1898 – FC ŠKP 3:0 – kon. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. FC Nitra 63, ... 5. FC ŠKP 54, ... 16. Lok. Trnava 4.

1. LIGA, starší žiaci B: 25. kolo: FC ŠKP Inter Dúbravka – Levice 0:7. **26. kolo:** Topoľčany – FC ŠKP 2:2. **27. kolo:** FC ŠKP – Lok. Trnava 3:1. **28. kolo:** FC Petržalka 1898 – FC ŠKP 8:0. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Slovan 77, ... 10. FC ŠKP 34, ... 16. Inter 10.

LIGA BFZ, starší žiaci, 23. kolo: Karlova Ves – FK Dúbravka 1:2. **24. kolo:** FK Dúbravka – Domino 6:0. **25. kolo:** FK Dúbravka – Vrakuňa 1:1. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Rusovce 62, ... 4. FK Dúbravka 36, ... 7. Domino 13.

LIGA SFZ, mladší žiaci, 20. kolo: FC ŠKP Inter Dúbravka U13 – SFM Senec U13 2:2, FC ŠKP U12 – SFM Senec U12 0:9. **21. kolo:** Ružinov U12 – FC ŠKP U13 1:2, Ružinov U13 – FC ŠKP U12 14:0. **22. kolo:** FC ŠKP U12 – Inter U13 0:28, FC ŠKP U13 – Inter U12 3:1. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Slovan 62, ... 8. FC ŠKP U13 22, ... 12. FC ŠKP U12 1.

PRÍPRAVKA A-2, 17. kolo: FC ŠKP Inter Dúbravka – Vrakuňa 5:3. **18. kolo:** Iskra Petržalka 1898 – FC ŠKP 1:2. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. Dev. Nová Ves 54, ... 7. FC ŠKP Inter 24, ... 10. ZŠ Kalinčiakova 3.

PRÍPRAVKA B-2, 20. kolo: FK Dúbravka – Slovan biely 2:4, FC ŠKP Inter Dúbravka B – Pod. Biskupice 14:2. **21. kolo:** Pod. Biskupice – FK Dúbravka 3:0, FC ŠKP B – Vrakuňa B 18:0. **22. kolo:** FK Dúbravka – FC ŠKP B 0:7. **KONEČNÉ PORADIE:** 1. FC ŠKP B 57, ... 8. FK Dúbravka 24, ... 11. Vrakuňa B 6.

(jop)

O SÚŤAŽ NIŽŠIE...

Futbalisti FC ŠKP Inter Dúbravka (III. liga) a ani FK Dúbravka (V. liga) zo svojich súťaží nezostúpili, ale od nasledujúceho ročníka 2011/12 budú hrať o súťaž nižšie. To preto, lebo Slovenský futbalový zväz sa rozhodol vniest väčší poriadok do hierarchie súťaží od Corgoň ligy až po okresné súťaže. Najvyššia súťaž bude niest naďalej obchodné meno Corgoň liga, ale v hierarchii súťaží bude chápaná ako prvá liga. Doterajšia 1. liga, ktorá bola druhou najvyššou súťažou na Slovensku, sa bude v novom ročníku volať 2. liga, doterajšie dve druholigové súťaže budú tretioligové a atď. A preto FC ŠKP Inter Dúbravka bude od novej sezóny hrať štvrtú a FK Dúbravka šiestu ligu.

(pet)

Plní detský sen svojej mamy

(Trináastročný MARCO KLEPOCH je presvedčený, že raz bude majstrom sveta)

Krasokorčuľovanie je najstarším a najúspešnejším zimným športom na Slovensku. Už 14. decembra 1871 sa konalo v Bratislave zakladajúce zhromaždenie krasokorčuľarskeho spolku. Prvé klzisko bolo na dnešnej Zochovej ulici, kde sa v zime konali večerné slávnosti na ľade. Začiatkom roku 1872 sa vo Viedni uskutočnili prvé krasokorčuľarske preteky na európskom kontinente. Zúčastnili sa na nich aj pretekári bratislavského klubu a z nich Johan Frank obsadil 3. miesto.

A mal v Bratislave zdatných nasledovníkov, ktorí pravidelne získali medailové umiestnenia na európskych a svetových šampionátoch, ako i olympijských hrách. O necelých sto rokov to začal **Karol Divín**, pokračoval **Ondej Nepela** a medailovú žatvu zakončil **Jozef Sabovčík**. Táto trojica získala dovedna na ME 18 medailí (z toho 11 zlatých), sedem na MS (3 zlaté) a tri na OH (1 zlatá). Tú najcennejšiu si vybojoval najlepší športovec uplynulého storočia na Slovensku nezabudnuteľný Ondrej Nepela, mimochodom, dlhoročný Dúbravčan. Už dlhé roky sa nielen v Bratislave a ani na Slovensku nenašiel krasokorčuľiar, ktorý by bol schopný presadiť sa aspoň v prvej desiatke na európskom šampionáte. Zdá sa, že blýska sa na lepšie časy. **Veľkou nádejou slovenského krasokorčuľovania je trináastročný Marco Klepoch z našej Dúbravky, člen ŠKP Bratislava.** Narodil sa 3. novembra (1997) - rovnaký deň ako legendárny Jevgenij Pljuščenko, ale o pätnásť rokov neskôr. Do materskej školy začal chodiť Marco na Švantnerovu a odtiaľ bolo len skok na ZŠ Sokolíkova. Tam absolvoval štyri triedy a potom odišiel na Osemročné gymnázium na Metodovej, ktoré navštevuje dodnes. Školu zvláda bez väčších problémov. Na tréningy sa nezvykne vyhovárať, vyučovanie vynecháva len pre nejaké preteky.

Rodičia už v rannom veku postrehli jeho pohybové vlohy, a tak Marco začal plávať a lyžovať. Skúšal aj korčule, ale zo začiatku mu to vôbec nešlo. Viac padal ako stál na nohách. Jeho babka Ružena, otcova mama, ktorá s ním doteraz absolvoje každodenný tréning a preteky, ho priviedla do prípravky, kde dostal korčuľarske základy.

Trénerka **Eva Takáčová** po niekoľkých

hodinách vycítila talent u útleho chlapca z Dúbravky. Tak sa začala kariéra mladého pretekára, ktorý má podľa odborníkov veľkú nádej, aby sa v neďalekej budúcnosti stal slovenskou jednotkou a nestratil sa ani na európskom či svetovom šampionáte. Marco začal naplňovať detský sen svojej mamy, ktorá sa veľmi chcela venovať krasokorčuľovaniu, ale na dedine, kde bývala, neboli na to podmienky. Už ako sedemročný sa zúčastnil na prvých pretekoch. „Konali sa v Banskej Bystrici a v mojej kategórii štartovalo sedem chlapcov. Ja som bol najmladší a skončil som na piatom mieste,“ spomína si Marco na pretekárske začiatky. Postupne sa umiestňoval vyššie a vyššie a dnes je prekvapením, keď preteky doma, ale aj v zahraničí nevyhrá. Už je napríklad päť-

násobným majstrom Slovenska a dvakrát vyhral vo svojej vekovej kategórii Európske kritérium. „Marco sa narodil pre ľad, cíti sa na ňom ako doma. Tancoval už ako malé dieťa, najprv v rámci prípravky k spoločenským tancom v Danube, potom v muzikálovom divadle Alkana. Nedávno skončil na ZUŠ hru na klarinet,“ hovorí jeho otec **Peter Klepoch**, od januára poslanec MZ Dúbravka. Už niekoľko rokov Marco trénuje pod vedením **Vladimíra Dvojníkova**. Tréner mu pripravuje zložitú choreografiu, ktorá však prináša úspech. Zo svetových pretekárov sa Marcovi páčia Francúz **Brian Joubert**, Rus **Jevgenij Pljuščenko**, ale jeho vzorom je Belgičan **Van der Perren**. So všetkými sa osobne stretol a Pljuščenkovi robil pred tromi rokmi predskokana na jeho bratislavskej a košickej šou. „Po bratislavskom vystúpení mi len povedal ‘Chorošo, molodec’, ale aj to poteší od olympijského víťaza,“ hovorí Marco. Jazdy olympijského víťaza Ondreja Nepelu pochopiteľne videl len na internete. Aspoň taký dobrý však chcel by byť. Venovať sa krasokorčuľovaniu je na Slovensku veľmi drahý špás. V podstate najmä zo začiatku všetko financujú rodičia. To znamená platiť za ľadovú plochu, trénera, výjazdy na preteky či za ušitie všetkých kostýmov.

„Veľká časť rodinného rozpočtu skončí u Marca,“ pripúšťa otec. Keď dieťa splní skokové a krokové kritériá na zaradenie do reprezentácie, zväz niečo dotuje. Aj potom je však jeho ročný príspevok na pokrytie nákladov zhruba na jeden mesiac. Marco začal v júni prípravu na novú sezónu. Najprv na „suchu“, ale v druhej polovici mesiaca už na ľade. Pred sebou má v tejto sezóne dva veľké ciele. V budúcom roku by chcel štartovať na 1. zimných olympijských hrách mládeže, kde sa Slovensko musí ešte dodatočne nominovať a aj na majstrovstvách sveta juniorov. Marco je ale skalopevne rozhodnutý stať sa majstrom sveta u mužov. Pri krasokorčuľovaní trvá veľmi dlho, kým sa niekto vypracuje až na vrchol. Vieme, že cesta Dúbravčana Marca Klepocha bude dlhá, ale veríme že veľmi úspešná.

Jozef Petrovský